

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г.

И

БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

В ПРОГРАМЕН ФОРМАТ

(по области на политики и бюджетни програми)

СЪ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. МИСИЯ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	4
II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ	4
III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ ПОЛИТИКИ.....	6
<i>1. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ .....</i>	<i>8</i>
<i>2. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО .....</i>	<i>13</i>
<i>3. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ.....</i>	<i>18</i>
IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА ЗА 2023 Г. И АКТУАЛИЗИРАНАТА ПРОГНОЗА ЗА 2024 И 2025 Г.....	19
V. БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ	26
<i>1600.01.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ” .....</i>	<i>26</i>
<i>1600.01.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОМОЦИЯ И ПРЕВЕНЦИЯ НА НЕЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ” .....</i>	<i>48</i>
<i>1600.01.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОФИЛАКТИКА И НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ” .....</i>	<i>56</i>
<i>1600.01.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „НАМАЛЯВАНЕ ТЪРСЕНЕТО НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА“ .....</i>	<i>76</i>
<i>1600.02.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ, ЗДРАВНА ИНФОРМАЦИЯ И ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ” .....</i>	<i>83</i>

<i>1600.02.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ НА СПЕЦИФИЧНИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО”</i>	95
<i>1600.02.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ”</i>	105
<i>1600.02.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПСИХИАТРИЧНА ПОМОЩ”</i>	113
<i>1600.02.05 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА КРЪВ И КРЪВНИ ПРОДУКТИ”</i> ...	120
<i>1600.02.06 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ДЕЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ, МАЙЧИНО И ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”</i>	125
<i>1600.03.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ДОСТЪПНИ И КАЧЕСТВЕНИ ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ”</i>	133
<i>1600.04.00 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАЦИЯ”</i>	136

I. МИСИЯ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

В изпълнение на чл. 52 от Конституцията на Република България, приетите и обнародвани закони в здравната система и съгласно одобрената Националната здравна стратегия 2030 (Решение № 646/07.09.2022 г.) Министерство на здравеопазването провежда политика насочена към:

- Насърчаване на здравословния начин на живот;
- Развитие на среда, подкрепяща здравето през целия живот;
- Ефективен скрининг и превенция на хроничните незаразни болести;
- Превенция на инфекциозните болести и подобряване на имунизационния обхват ;
- Развитие на капацитета на извънболничната помощ;
- Преструктуриране и технологично развитие на болничната помощ;
- Развитие на капацитета за спешна помощ и реагиране при извънредни ситуации;
- Подобряване на достъпа до лекарствени продукти и медицински изделия;
- Развитие на електронното здравеопазване и дигитализация на здравната система;
- Култура за безопасност в здравеопазването;
- По-добро планиране и мотивиране на работната сила в сектора на здравеопазването;
- Дългосрочен, устойчив и предвидим механизъм на финансиране, основан на здравни резултати;
- Подобряване на майчиното и детско здраве и на педиатричната грижа;
- Борба с рака и негово бреме;
- Подобряване на възможностите за лечение на мозъчно-съдовите болести;
- Развитие на донорството и трансплантациите;
- Подобряване на психичното здраве и психиатричната грижа;
- Остаряване в добро здраве и гериатрична грижа;
- Ограничаване на антимикробна резистентност;

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Министерството на здравеопазването осъществява дейността си в динамична среда, поради което е необходимо непрекъснато развитие на капацитет, даващ възможност за гъвкавост и адекватна реакция на възникващите в естеството на работа промени.

Предизвикателствата, пред които е изправено министерството, обуславят и необходимостта от постоянното инвестиране в човешките ресурси в здравната система.

Общата численост на персонала в системата на министерство на здравеопазването е 14 277 щатни бройки.

Съгласно Устройствения правилник на Министерството на здравеопазването общата численост на персонала в организационните структури и административни звена в централната администрация е 302 щатни бройки.

Числеността на персонала в 96 второстепенните разпоредители с бюджет ще е 13 975 щатни бройки както следва:

- 28 Центъра по спешна медицинска помощ (ЦСМП) - 7 227 щ. бр.;
- 28 Регионални здравни инспекции (РЗИ) - 2 468 щ. бр.;
- 4 Домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) – 889 щ. бр.;
- 12 Държавни психиатрични болници (ДПБ) – 1 442 щ. бр.;
- 5 Центъра по трансфузионна хематология (ЦТХ) – 511 щ. бр.;
- Националният център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ) -102 щ. бр.;
- Национален център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) - 202 щ. бр.;
- Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) - 203 щ. бр.;
- 10 Центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания - 502 щ. бр.;
- Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти (НСЦРЛП) – 44 щ. бр.;
- Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ (НЦОКССМП) – 5 щ. бр.
- Изпълнителна агенция по лекарствата (ИАЛ) – 194 щ. бр.;
- Изпълнителна агенция „Медицински надзор” (ИАНН) – 106 щ. бр.;
- Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) – 73 щ. бр.;
- Център за асистирана репродукция (ЦАР) – 7 щ. бр.;

Персоналът изпълнява функции, пряко свързани с изпълнение на политиките в компетентността и отговорността на министъра на здравеопазването.

Целите на министерството в развитието на човешките ресурси в здравната системата са насочени към:

- Увеличаване броя на местата за специализантите, за чието обучение заплаща държавата.
- Ефективно използване на финансовите средства на ЕС за обучение и квалификация на работещите в системата на здравеопазването.

Министерството на здравеопазването ще продължи да планира своите дейности и ангажименти, съобразно изпълнението на резултатите и ключовите за системата на здравеопазването фактори за успех.

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ ПОЛИТИКИ

Основните стратегически документи и законодателство, които определят функциите на Министерство на здравеопазването, са дефиниране на насоките, разработване и координиране на дейностите по осъществяване на държавната политика в областта на здравеопазването са:

- Закон за здравето;
- Закон за лечебните заведения;
- Закон за здравното осигуряване;
- Закон за трансплантация на тъкани, органи и клетки;
- Закон за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането;
- Закон за храните;
- Закон за водите;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Закон за безопасно използване на ядрената енергия;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за устройство на Черноморското крайбрежие;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за почвите;
- Закон за туризма;
- Закон за защита при бедствия;

- Националната програма за реформи в изпълнение на стратегия „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж;
- Национална програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2030;
- Национална здравна стратегия 2030;
- Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите 2022-2030 г.

- Национален план на Република България за готовност за грипна пандемия, безсрочен;
- Национален оперативен план за справяне с пандемията от COVID-19;
- Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители;
- Национална стратегия за намаляване на риска от облъчване от радон 2019-2027;
- Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.);
- Единен многогодишен национален контролен план за храни, фуражи, здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях и защита на растенията на Република България;
- Национална програма за надзор на пазара на Република България;
- Националната стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата на Република България 2020-2030;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030г.) ;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух ;
- Актуализирана национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.;
- Национална програма за превенция на хронични незаразни болести за периода 2021-2025г.;
- Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2021-2025 г.;
- Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ в Република България за периода 2021-2025 г.;
- Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити 2021-2025 г.;
- Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в Република България 2021-2025 г.;

- Национална програма за първична профилактика на рак на маточната шийка в Република България 2021-2024 г.;
- Национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в Република България 2022-2025 г.;
- Национална програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип и на пневмококовите инфекции при лица на и над 65-годишна възраст 2023 – 2026 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор до 2037 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор до 2037 г.;
- Национална програма за безопасност и здраве при работа 2022-2024 г.
- Национална програма за закрила на детето;
- Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г.;
- Национална стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 г.;

Държавната политика в областта на здравеопазването се формулира при осигуряване на съответствие с насоките на програмите и услугите с европейските и международни стратегически документи:

- Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата;
- Протокол „Вода и здраве“ към Конвенцията за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера;
- Конвенция „Минамата“ относно живака;
- Стокхолмска Конвенция за устойчиви органични замърсители;
- Конвенция за ядрена безопасност;
- Декларацията от Острава;
- Международни здравни правила на Световната здравна организация. (СЗО) и всички стратегически документи, програми, планове за действие на СЗО.

1. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

Общественото здравеопазване е интегрално взаимодействие на две системи - тази на здравето и тази на обществото. То е съвкупност от социалните аспекти на здравето и включва дейности по първична профилактика, удължаване на живота в добро здраве и промоция на здраве чрез организирани обществени усилия за контрол на факторите на

жизнената и околната среда, контрол на заразните болести, здравно възпитание и развитие на социални механизми за осигуряване на стандарт на живот, укрепващ здравето, така, че всеки индивид да упражнява своето право на здраве и дълъг живот.

Визия за развитието на политиката

Гарантиране качествено и ефективно посрещане на здравните потребности на гражданите, чрез реализиране промоция на здраве и интегрирана профилактика на незаразните болести, надзор на заразните болести и ефективен държавен здравен контрол.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическа цел – Осигуряване на ефективен здравен контрол, подобряване здравето на населението и ограничаване на заболяемостта от заразни и незаразни болести.

Оперативна цел: Повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда.

Оперативна цел: Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез промоция на здравословно хранене, физическа активност, ограничаване на тютюнопушенето и употребата на алкохол - рискови фактори за развитието на хронични незаразни болести.

Оперативна цел: Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез провеждане на ефективен епидемиологичен надзор, профилактика и контрол на заразните болести.

В областта на опазване на общественото здраве, освен контролът по спазване на нормативно определените здравни изисквания се изпълняват и редица национални програми, отнасящи се до първичната профилактика. Те са ориентирани към различни възрастови и социално-уязвими групи по отношение ограничаване заболяемостта и смъртността от заразни заболявания с различно социално въздействие и повишаване информираността на населението за най-честите социално-значими хронични незаразни заболявания и основните поведенчески рискови фактори за възникването им.

Първичната профилактика следва да е задължителен елемент за всички нива в здравната система и обществения сектор, с оглед провеждане на национална политика за промоция на здравето и профилактика на болестите.

Полза/ефект за обществото от провежданата политика

От особена важност за реализацията на целите на Министерство на здравеопазването по отношение повишаване ефективността на държавния здравен контрол, подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот, като следва да се предприемат мерки и да се реализират редица дейности в областта на общественото здраве:

- ✓ Усъвършенстване на подзаконовата нормативна уредба по Закона за здравето по отношение здравните изисквания към обектите с обществено предназначение и дейностите със значение със здравето на човека;
- ✓ Усъвършенстване на системите за мониторинг на жизнената среда;
- ✓ Разработване на механизми за подобряване качеството на извършваната контролна дейност от Регионалните здравни инспекции;
- ✓ Повишаване на квалификация и компетентност на държавните здравни инспектори, чрез организиране и провеждане на различни форми на теоретични и практически обучения, включително и за работа с информационни системи на Европейската комисия.
- ✓ Повишаване капацитета на лабораторната дейност на Регионалните здравни инспекции и националните центрове по проблемите на общественото здраве;
- ✓ Повишаване ефективността на контрола върху разпространението на пазара на продукти и стоки със значение за здравето на човека, които не отговарят на нормативните изисквания;
- ✓ Поддържане на висок имунизационен обхват и организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации;
- ✓ Повишаване готовността на страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести;
- ✓ Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск чрез създаване и поддържане на механизми за своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т. ч. биотероризъм;

- ✓ Защита на населението от инциденти с химични и радиоактивни материали от случаен, естествен и умишлен характер.
- ✓ Провеждане на скринингови изследвания на три вида онкологични заболявания за злокачествени новообразувания на млечната жлеза, шийката на матката и ректосигмондалната област;
- ✓ Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население;
- ✓ Непрекъснато усъвършенстване и хармонизиране на нормативната уредба в системата на здравеопазването в съответствие с научните достижения и правото на Европейския съюз.
- ✓ Ограничаване въвличането на нови хора в злоупотребата с наркотичните вещества;
- ✓ Осигуряване на универсален достъп до услуги по превенция и лечение на ХИВ/СПИН, сексуално предавани инфекции и туберкулоза с фокус сред уязвимите групи и предоставяне на превантивни услуги при работа на терен.
- ✓ Непрекъснато усъвършенстване и хармонизиране на нормативната уредба в системата на здравеопазването в съответствие с научните достижения и правото на Европейския съюз.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката.

В СТРАНАТА:

Министерство на околната среда и водите

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта и съобщенията

Министерство на икономиката и индустрията

Министерство на енергетиката

Министерство на туризма

Министерство на земеделието

Министерство на вътрешните работи

Министерство на образованието и науката

Министерство на труда и социалната политика

Министерство спорта

Министерство на финансите

Структури на централните ведомства на национално и регионално ниво

Областни и общински администрации

С МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ:

Световна здравна организация

Европейски център за контрол на заболяванията (ECDC)

Европейска агенция по химикали

Европейски съюз

Съвета на Европа

NCCLS - Международен комитет по стандартизация на клинични лаборатории

Глобален фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
<i>Ползи/ефекти:</i>		Целева стойност		
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Възникнали значими събития с риск за общественото здраве, налагащи провеждането на засилен епидемиологичен надзор, профилактика и здравен контрол	брой	0	0	0
2. Регистрирана годишна заболяемост и смъртност от ваксинапредотвратими заболявания	честота на 100 000 население	4,5%000/ 0,1%000	4,5%000/ 0,1%000	4,5%000/ 0,1%000
3. Относителен дял на обхванатите спрямо общият брой на подлежащите на планови имунизации деца от населението – имунизационен обхват, съгласно Националния имунизационен календар	%	94	94	94
4. Регистрирана годишна заболяемост от туберкулоза (нови болни и рецидиви, всички форми)	честота на 100 000 население	14,75	14,02	13,33
5 Ниво на разпространението на ХИВ сред общото население /бр. на ново регистрираните заболели от ХИВ/СПИН от общото население	честота на 100 000 население	Непревишаване на средната стойност за ЕС за 2023	Непревишаване на средната стойност за ЕС за 2024	Непревишаване на средната стойност за ЕС за 2025
6. Регистрираната годишна заболяемост от хепатит В на 100 000 население	честота на 100 000 население	3,75	2,95	2,36

7. Регистрираната годишна заболяемост от хепатит на С на 100 000 население	честота на 100 000 население	2,32	1,85	1,33
8. Относителен дял на преминали успешно лица, обхванати програми за лечение с опиев агонисти и агонисти-антагонисти, получаващи Метадон по Наредба № 34	%	7	7	7

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е налична в специализираните дирекции в Министерство на здравеопазването, Регионалните здравни инспекции, Националните центрове по проблемите на общественото здраве.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на политиката са формирани на базата на планирани показатели от специализираните дирекции в Министерство на здравеопазването, Регионалните здравни инспекции и Националните центрове по проблемите на общественото здраве.

Целевите стойности на показателите са определени във връзка с прилагането на действащото законодателство.

2. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО

Визия за развитието на политика

Политиката е насочена към подобряване на здравното благополучие и качеството на живот на българските граждани и намаляване на здравните неравенства чрез подкрепа за специфични дейности в областта на диагностиката, лечението и организацията на медицинската помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Бюджета за 2023 г. и бюджетните прогнози за 2024 и 2025 г. са разработени в съответствие с Визията, целите и приоритетите на Националната програма за развитие България 2030, като са взети предвид и приоритетите за сектора, заложи в разработената Национална здравна стратегия 2030. Предвидено е и изпълнението на мерки от Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 и Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030.

Политиките съдържат мерки, които подпомагат изпълнението на специфичната препоръка на ЕК към България, свързана с укрепване на устойчивостта, достъпността и капацитета на здравната система и гарантиране на балансирано географско разпределение на

здравните работници.

Визията и целите на политиката са дефинирани на базата на анализ на здравно-демографското състояние и състоянието на системата на здравеопазване, които показват, че през последните десетилетия българската здравна система изостава спрямо здравните системи на страните от ЕС по отношение на ключовите фактори за устойчиво развитие. Основните предизвикателства са свързани с висока заболяемост и смъртност от сърдечно-съдови и онкологични заболявания, ниска продължителност на живота, застаряващо население и слабо развитие на трансплантационните дейности. Въпреки сериозният ръст от последните години, публичните разходи за здравеопазване на глава от населението са най-ниските в ЕС и се използват неефективно, а българите доплащат за здравни услуги.

С оглед това е необходимо прилагането на комплексен и интегриран подход, особено за уязвимите групи от българското население, който да способства за трайно преодоляване на неблагоприятните тенденции за здравето. При реализацията му следва да се има предвид, че доброто здраве не може да се разглежда като резултат от дейността само на системата на здравеопазване и политиките на една единствена отговорна институция – Министерство на здравеопазването. Необходимо е провеждането на комплексни политики, които насърчават здравето и благосъстоянието и осигуряват съвместните действия на здравната система и на останалите сектори, на публичните и частните субекти, както и на гражданите в полза на общия интерес.

Настоящата политика е елемент от този интегриран подход, като чрез нея Министерство на здравеопазването реализира своите отговорности по отношение на осигуряването на специфични медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. Тя има синергичен ефект по отношение на другите здравни и социални политики за подобряването на здравето на населението чрез осигуряване на достъпни и качествени медицински услуги. Дейностите, финансирани чрез програмите на настоящата политика, допълват и надграждат дейностите, финансирани от Националната здравноосигурителна каса в областта на диагностиката и лечението на заболяванията.

Заложените цели на политиката са съобразени и синхронизирани с изпълнението на целите и приоритетите на следните национални стратегически и програмни документи, които са с различни времеви рамки:

- **Националната програма за развитие: България 2030**

Съгласно Визията, целите и приоритетите на Националната програма за развитие: България 2030, основната цел на приоритет „Здраве и спорт“ е подобряване на здравните характеристики на населението и следователно повишаване на качеството на човешкия капитал в страната. Акцент на политиката ще бъде осигуряването на равен достъп за всички до качествени здравни услуги. Усилията ще бъдат насочени към оптимизиране на болничната помощ и повишаване на ефективността ѝ. Целта е да се подобри достъпът на населението до първична, специализирана и болнична помощ, особено в труднодостъпните и отдалечени места в страната.

С оглед факта, че съвременната медицина наложи трансплантацията като най-доброто и често единственото животоспасяващо лечение при органна недостатъчност, усилия ще бъдат насочени и към насърчаване на донорството и развитието на трансплантационната дейност в страната.

Същевременно, ще бъдат търсени механизми, чрез които да се преодолее неблагоприятната перспектива, свързана със засилената миграция на медицински специалисти и малкия брой на медицинските сестри, включително на желаещите да се обучават за тази професия и съответно след това да я упражняват, както и механизми, насочени към преодоляване на идентифицираните териториални диспропорции по отношение на осигуреността с медицински специалисти.

Постигането на заложените цели ще има основна роля за изпълнението на Цел 3 „Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст“ от Целите за устойчиво развитие на ООН.

➤ **Национална здравна стратегия**

Целите на политиката са пряко свързани с осигуряването на устойчивост на постигнатите резултати от реализация на приоритетите за преодоляване на нарастващите предизвикателства пред здравето на българските граждани, залегнали в Националната здравна стратегия 2020 и с определените в разработената Национална здравна стратегия 2030 цели и приоритети за развитие на системата в следващите години. Реализацията на определените стратегически цели за устойчиво подобряване на здравето и среда, подкрепяща здравето, ефективно управление на ресурсите с фокус върху здравните резултати, гарантиране на здравната сигурност и намаляване на неравенствата ще подкрепят реализацията на стратегическите цели на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическа цел

Осигуряване на достъпни и качествени медицински услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване

Оперативни цели:

1. Осигуряване на база данни с цел ефективно стратегическо и оперативно управление на здравната система, повишаване на контрола върху качеството на медицинските дейности и гарантиране защитата на правата на пациентите;

2. Развитие на дейностите, свързани с насърчаване на донорството, подпомагане на трансплантацията и осигуряване на ранна диагностика и лечение за специфични групи от населението;

3. Осигуряване на устойчивост на система за спешна медицинска помощ;

4. Подобряване на психиатричната помощ;

5. Осигуряване на кръв и кръвни продукти при гарантирано качество и безопасност;

6. Осигуряване на специфични медицински услуги в областта на майчиното и детско здраве;

Стратегическата и оперативните цели на политиката в областта на диагностиката и лечението са дефинирани на база установените проблеми и негативни тенденции по отношение на здравето на българските граждани и дават възможност за обективна оценка на полезността/ефективността на интегрираните политики за тяхното изпълнение.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

Прилагането на интегриран подход между отделните политики – здравна, социална и икономическа политика е в основата на постигането на заложените цели в политиката в областта на диагностиката и лечението. Реализацията на политиката е в пряка зависимост от провежданата икономическа, финансова и данъчна политика. Осигуряването на специфични медицински услуги за деца и семейства и подобряването на психиатричната помощ е свързано с провежданите политики за деинституционализация и развитие на дългосрочни грижи от Министерство на труда и социалната политика. Развитието на системата за спешна помощ е пряко свързано с реализацията на проекти за модернизация на системата за спешна помощ по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020, управлявана от Министерство на регионалното развитие и благоустройството и ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, управлявана от

Министерство на труда и социалната политика. Изпълнението на дейностите по осигуряване на диагностика и лечение се осъществява от голям брой лечебни заведения в страната по силата на функционални задължения или договори за финансиране на определени дейности, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
<i>Ползи/ефекти:</i>		Целева стойност		
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Смъртност при децата от 0-1 годишна възраст	бр./1000 (‰)	4.3	4.2	4.1
2. Смъртност при децата от 1-9 годишна възраст	бр./1000 (‰)	0.13	0.12	0.11
3. Средна продължителност на предстоящия живот на хората след навършване на 65 годишна възраст	бр. години	17.2	17.3	17.4
4. Смъртност от болести на органите на кръвообращението (I00 – I99)	бр./100 000 (‰‰)	1007	1005	1003
5. Смъртност от злокачествени новообразувания (C00 – C97)	бр./100 000 (‰‰)	243.75	243.5	243
6. Дял на разходите за извънболнична медицинска помощ спрямо общите здравноосигурителни плащания	%	17	17.5	18

Информация за наличността и качеството на данните

Мониторингът и оценката на политиката, както и контролът върху приложението на медицинските дейности, финансирани чрез нейните програми са от съществено значение за подобряване ефективността и ефикасността на политиката. Административната статистика на МЗ, НЦОЗА и РЗИ е източник на подробна информация по определените показатели за изпълнение, която позволява да се извършва текущия мониторинг на политиката. Показателите за полза/ефект са част от официалната статистика, събирана от Националния статистически институт и Евростат и позволяват съпоставимост с показателите на другите страни от ЕС.

3. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ

Визия за развитието на политика

Лекарствата, както и правилната им употреба, са основна потребност за поддържане на живота, облекчаване на страданията, удължаване на продължителността на живота и повишаване на неговото качество. Това определя стратегическо влияние на лекарствената политика върху общественото здраве. В същото време се идентифицира необходимост от стратегически пробив в областта на превенцията на заболяванията, тъй като тя може да се счита за ключов фактор за намаляване на използването на лекарствени продукти и същевременно за гарантиране на високо равнище на закрила на човешкото здраве. Затова днес фокусът е насочен към осигуряване потребностите от качествени, достъпни, доказани в терапевтичната практика и стойностно-ефективни лекарствени продукти, оказващи положително влияние върху здравния статус, които в дългосрочен план да доведат до подобряване на здравните резултати на населението.

Стратегическа и оперативни цели

Гарантиран достъп до качествено, ефективно и съвременно лечение и стойностно-ефективното разходване на публични средства за лекарствени продукти.

1. Осигуряване на равнопоставен достъп до висококачествени, ефективни и безопасни лекарствени продукти;

2. Поддържане на справедлива, устойчива и ефективна лекарствена политика ориентирана в интерес на общественото здраве.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

В СТРАНАТА:

Националната здравноосигурителна каса (НЗОК),

Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ);

Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствени продукти (НСЦРЛП)

Лечебни заведения за първична и специализирана извънболнична помощ;

Лечебни заведения за болнична помощ в страната;

Производители на лекарствени продукти и медицински изделия;

Търговски субекти – търговци на едро и дребно;

Съсловни, браншови и пациентски организации.

Министерски съвет, Народно събрание, други министерства и ведомства.

С МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ:

Европейската агенция по лекарствата (ЕМА)

Световна здравна организация;

Показатели за полза/ефект целеви стойности

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ				
<i>Ползи/ефекти:</i>		Целева стойност		
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
1. Дял на разходите за лекарствени продукти от общите разходи за здравеопазване	%	достигане до средната стойност за ЕС	достигане до средната стойност за ЕС	достигане до средната стойност за ЕС
2. Генерични и биоподобни лекарствени продукти, включени в ПЛС	%	70	70	70
3. Относителен дял на стойността заплатена за лекарствени продукти за домашно лечение от общите плащания за извън болнична помощ	%	44,94	44,98	44,98

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА ЗА 2023 Г. И АКТУАЛИЗИРАНАТА ПРОГНОЗА ЗА 2024 И 2025 Г.

Описание на приходите

ПРИХОДИ (в хил. лв.)	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Общо приходи:	39 285.0	39 285.0	39 164.1
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	39 285.0	39 285.0	39 164.1
Приходи и доходи от собственост	8 185.0	8 185.0	8 064.1
Приходи от държавни такси	29 260.0	29 260.0	29 260.0
Глоби, санкции и наказателни лихви	2 000.0	2 000.0	2 000.0
<i>Други</i>	-160.0	-160.0	-160.0

Приходите по бюджета на Министерство на здравеопазването се събират на основание Закона за здравето, Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ), Закона

за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП), Закон за защита от вредното въздействие на химически вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и др. нормативни актове.

Описание на разходите

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Отчет 2021 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1600.00.00	Общо разходи	1 069 559,2	969 389,3	100 169,9	634 742,2	551 982,5	82 759,7	434 817,0	417 406,8	17 410,1
1600.01.00	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве	415 501,8	340 262,8	75 239,0	265 651,1	206 546,4	59 104,7	149 850,7	133 716,4	16 134,3
1600.01.01	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“	30 802,0	27 422,0	3 380,0	30 708,6	27 328,6	3 380,0	93,4	93,4	0,0
1600.01.02	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“	7 107,4	6 848,9	258,5	5 757,6	5 499,0	258,5	1 349,8	1 349,8	0,0
1600.01.03	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“	376 020,4	304 419,9	71 600,5	228 406,7	172 940,4	55 466,3	147 613,8	131 479,5	16 134,3
1600.01.04	Бюджетна програма „Намаляване търсенето на наркотични вещества“	1 572,0	1 572,0	0,0	778,3	778,3	0,0	793,7	793,7	0,0
1600.02.00	Политика в областта на диагностиката и лечението	587 259,4	562 352,5	24 906,9	336 353,7	312 722,7	23 631,0	250 905,7	249 629,8	1 275,9
1600.02.01	Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване“	18 692,9	18 692,9	0,0	17 598,7	17 598,7	0,0	1 094,2	1 094,2	0,0
1600.02.02	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	130 852,5	129 345,0	1 507,6	9 292,6	9 060,9	231,7	121 559,9	120 284,0	1 275,9
1600.02.03	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“	273 095,6	251 279,5	21 816,1	222 703,1	200 887,0	21 816,1	50 392,5	50 392,5	0,0
1600.02.04	Бюджетна програма „Психиатрична помощ“	82 093,3	82 006,3	87,0	42 329,5	42 242,5	87,0	39 763,8	39 763,8	0,0
1600.02.05	Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти“	33 389,7	32 760,7	629,0	19 289,7	18 660,7	629,0	14 100,0	14 100,0	0,0
1600.02.06	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“	49 135,4	48 268,1	867,2	25 140,1	24 272,9	867,2	23 995,3	23 995,3	0,0
1600.03.00	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	37 785,9	37 785,9	0,0	10 974,6	10 974,6	0,0	26 811,4	26 811,4	0,0
1600.03.01	Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия“	37 785,9	37 785,9	0,0	10 974,6	10 974,6	0,0	26 811,4	26 811,4	0,0
1600.04.00	Бюджетна програма „Администрация“	29 012,1	28 988,1	24,0	21 762,9	21 738,9	24,0	7 249,2	7 249,2	0,0

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Отчет 2022 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджет и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджет и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1600.00.00	Общо разходи	1 214 576,2	1 197 420,1	17 156,2	523 257,4	509 661,2	13 596,3	691 318,8	687 758,9	3 559,9
1600.01.00	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве	433 702,7	427 116,6	6 586,1	124 876,3	120 069,1	4 807,2	308 826,4	307 047,5	1 778,9
1600.01.01	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“	32 078,1	31 512,2	565,9	31 962,2	31 396,2	565,9	116,0	116,0	0,0
1600.01.02	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“	8 719,6	8 521,3	198,3	6 904,9	6 706,6	198,3	1 814,7	1 814,7	0,0
1600.01.03	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“	391 275,1	385 453,3	5 821,8	85 175,1	81 132,2	4 042,9	306 100,0	304 321,1	1 778,9
1600.01.04	Бюджетна програма „Намаляване търсенето на наркотични вещества“	1 629,9	1 629,9	0,0	834,2	834,2	0,0	795,7	795,7	0,0
1600.02.00	Политика в областта на диагностиката и лечението	711 535,5	700 973,0	10 562,5	363 372,9	354 591,4	8 781,5	348 162,6	346 381,6	1 781,0
1600.02.01	Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване“	26 667,7	26 616,5	51,2	25 113,3	25 062,2	51,2	1 554,3	1 554,3	0,0
1600.02.02	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	207 709,6	205 768,2	1 941,4	9 723,8	9 563,4	160,4	197 985,8	196 204,8	1 781,0
1600.02.03	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“	289 399,2	281 823,1	7 576,1	232 236,7	224 660,6	7 576,1	57 162,5	57 162,5	0,0
1600.02.04	Бюджетна програма „Психиатрична помощ“	98 370,7	98 313,3	57,4	45 869,5	45 812,0	57,4	52 501,3	52 501,3	0,0
1600.02.05	Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти“	34 362,2	34 362,2	0,0	20 217,8	20 217,8	0,0	14 144,4	14 144,4	0,0
1600.02.06	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“	55 026,1	54 089,7	936,4	30 211,8	29 275,4	936,4	24 814,3	24 814,3	0,0

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

1600.03.00	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	38 188,3	38 188,3	0,0	10 918,9	10 918,9	0,0	27 269,4	27 269,4	0,0
1600.03.01	Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия”	38 188,3	38 188,3	0,0	10 918,9	10 918,9	0,0	27 269,4	27 269,4	0,0
1600.04.00	Бюджетна програма „Администрация”	31 149,8	31 142,2	7,6	24 089,4	24 081,8	7,6	7 060,4	7 060,4	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Бюджет 2023 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1600.00.00	Общо разходи	1 172 829,4	920 579,4	252 250,0	529 388,1	526 740,4	2 647,7	643 441,3	393 839,0	249 602,3
1600.01.00	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве	158 462,2	158 462,2	0,0	73 891,5	73 891,5	0,0	84 570,7	84 570,7	0,0
1600.01.01	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол”	35 772,0	35 772,0	0,0	35 666,0	35 666,0	0,0	106,0	106,0	0,0
1600.01.02	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести”	10 015,8	10 015,8	0,0	7 913,9	7 913,9	0,0	2 101,9	2 101,9	0,0
1600.01.03	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести”	111 041,3	111 041,3	0,0	29 538,5	29 538,5	0,0	81 502,8	81 502,8	0,0
1600.01.04	Бюджетна програма „Намаляване търсенето на наркотични вещества”	1 633,1	1 633,1	0,0	773,1	773,1	0,0	860,0	860,0	0,0
1600.02.00	Политика в областта на диагностиката и лечението	942 662,1	690 412,1	252 250,0	418 624,9	415 977,2	2 647,7	524 037,2	274 434,9	249 602,3
1600.02.01	Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване”	46 296,5	34 121,8	12 174,7	30 460,9	30 363,0	97,9	15 835,6	3 758,8	12 076,8
1600.02.02	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението”	309 863,8	115 748,3	194 115,5	13 469,6	11 395,0	2 074,6	296 394,2	104 353,3	192 040,9
1600.02.03	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ”	360 976,4	321 517,7	39 458,7	258 958,4	258 561,3	397,1	102 018,0	62 956,4	39 061,6

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

1600.02.04	Бюджетна програма „Психиатрична помощ”	112 718,0	106 216,9	6 501,1	52 009,4	51 931,3	78,1	60 708,6	54 285,6	6 423,0
1600.02.05	Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти”	39 196,8	39 196,8	0,0	18 866,0	18 866,0	0,0	20 330,8	20 330,8	0,0
1600.02.06	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване”	73 610,6	73 610,6	0,0	44 860,6	44 860,6	0,0	28 750,0	28 750,0	0,0
1600.03.00	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	38 101,0	38 101,0	0,0	12 217,6	12 217,6	0,0	25 883,4	25 883,4	0,0
1600.03.01	Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия”	38 101,0	38 101,0	0,0	12 217,6	12 217,6	0,0	25 883,4	25 883,4	0,0
1600.04.00	Бюджетна програма „Администрация”	33 604,1	33 604,1	0,0	24 654,1	24 654,1	0,0	8 950,0	8 950,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Прогноза 2024 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1600.00.00	Общо разходи	1 249 591,7	926 942,0	322 649,7	533 492,0	530 778,0	2 714,0	716 099,7	396 164,0	319 935,7
1600.01.00	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве	160 959,2	160 959,2	0,0	76 391,5	76 391,5	0,0	84 567,7	84 567,7	0,0
1600.01.01	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол”	35 772,0	35 772,0	0,0	35 666,0	35 666,0	0,0	106,0	106,0	0,0
1600.01.02	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести”	10 017,3	10 017,3	0,0	7 913,9	7 913,9	0,0	2 103,4	2 103,4	0,0
1600.01.03	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести”	113 536,8	113 536,8	0,0	32 038,5	32 038,5	0,0	81 498,3	81 498,3	0,0
1600.01.04	Бюджетна програма „Намаляване търсенето на наркотични вещества”	1 633,1	1 633,1	0,0	773,1	773,1	0,0	860,0	860,0	0,0
1600.02.00	Политика в областта на диагностиката и лечението	1 016 927,4	694 277,7	322 649,7	420 228,8	417 514,8	2 714,0	596 698,6	276 762,9	319 935,7
1600.02.01	Бюджетна програма „Контрол на медицинските	44 178,6	36 841,3	7 337,3	30 855,9	30 757,5	98,4	13 322,7	6 083,8	7 238,9

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

	дейности, здравна информация и електронно здравеопазване”									
1600.02.02	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението”	385 066,5	115 748,3	269 318,2	13 484,7	11 395,0	2 089,7	371 581,8	104 353,3	267 228,5
1600.02.03	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ”	355 113,8	321 517,7	33 596,1	258 961,1	258 561,3	399,8	96 152,7	62 956,4	33 196,3
1600.02.04	Бюджетна програма „Психиатрична помощ”	118 618,0	106 219,9	12 398,1	52 057,4	51 931,3	126,1	66 560,6	54 288,6	12 272,0
1600.02.05	Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти”	39 197,1	39 197,1	0,0	18 866,3	18 866,3	0,0	20 330,8	20 330,8	0,0
1600.02.06	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване”	74 753,4	74 753,4	0,0	46 003,4	46 003,4	0,0	28 750,0	28 750,0	0,0
1600.03.00	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	38 101,0	38 101,0	0,0	12 217,6	12 217,6	0,0	25 883,4	25 883,4	0,0
1600.03.01	Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия”	38 101,0	38 101,0	0,0	12 217,6	12 217,6	0,0	25 883,4	25 883,4	0,0
1600.04.00	Бюджетна програма „Администрация”	33 604,1	33 604,1	0,0	24 654,1	24 654,1	0,0	8 950,0	8 950,0	0,0

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ Прогноза 2025 г. (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо административни	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1600.00.00	Общо разходи	1 103 573,3	929 267,9	174 305,4	534 310,0	531 679,8	2 630,2	569 263,3	397 588,1	171 675,2
1600.01.00	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве									
		160 962,2	160 962,2	0,0	76 391,5	76 391,5	0,0	84 570,7	84 570,7	0,0
1600.01.01	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол”	35 772,0	35 772,0	0,0	35 666,0	35 666,0	0,0	106,0	106,0	0,0

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

1600.01.02	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести”	10 260,8	10 260,8	0,0	7 913,9	7 913,9	0,0	2 346,9	2 346,9	0,0
1600.01.03	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести”	113 296,3	113 296,3	0,0	32 038,5	32 038,5	0,0	81 257,8	81 257,8	0,0
1600.01.04	Бюджетна програма „Намаляване търсенето на наркотични вещества”	1 633,1	1 633,1	0,0	773,1	773,1	0,0	860,0	860,0	0,0
1600.02.00	Политика в областта на диагностиката и лечението	870 906,0	696 600,6	174 305,4	421 046,8	418 416,6	2 630,2	449 859,2	278 184,0	171 675,2
1600.02.01	Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване”	41 982,9	38 265,4	3 717,5	30 856,0	30 757,5	98,5	11 126,9	7 507,9	3 619,0
1600.02.02	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението”	243 119,9	115 748,3	127 371,6	13 448,7	11 395,0	2 053,7	229 671,2	104 353,3	125 317,9
1600.02.03	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ”	355 113,9	321 517,7	33 596,2	258 961,2	258 561,3	399,9	96 152,7	62 956,4	33 196,3
1600.02.04	Бюджетна програма „Психиатрична помощ”	115 837,0	106 216,9	9 620,1	52 009,4	51 931,3	78,1	63 827,6	54 285,6	9 542,0
1600.02.05	Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти”	39 197,1	39 197,1	0,0	18 866,3	18 866,3	0,0	20 330,8	20 330,8	0,0
1600.02.06	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване”	75 655,2	75 655,2	0,0	46 905,2	46 905,2	0,0	28 750,0	28 750,0	0,0
1600.03.00	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	38 101,0	38 101,0	0,0	12 217,6	12 217,6	0,0	25 883,4	25 883,4	0,0
1600.03.01	Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия”	38 101,0	38 101,0	0,0	12 217,6	12 217,6	0,0	25 883,4	25 883,4	0,0
1600.04.00	Бюджетна програма „Администрация”	33 604,1	33 604,1	0,0	24 654,1	24 654,1	0,0	8 950,0	8 950,0	0,0

ОПИСАНИЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ РАЗХОДИ

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (хил. лв.)	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Общо консолидирани разходи:	1 423 730,7	1 264 650,0	1 115 902,5
Общо разчетено финансиране:	920 579,4	926 942,0	929 267,9
<i>Бюджет на ПРБ</i>	920 579,4	926 942,0	929 267,9
<i>Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:</i>	503 151,3	337 708,0	186 634,6
• Централен бюджет, в т.ч.:	250 901,3	15 058,3	12 329,2
<i>Държавни инвестиционни заеми</i>			
• Сметки за средства от Европейския съюз (СЕС на НФ и наДФЗ)			
• Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз	252 250,0	322 649,7	174 305,4
• Други програми и други донори по бюджета на ПРБ			
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
• Други (в т.ч. и предоставените трансфери с положителен знак)			

V. БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

1600.01.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ”

Цели на бюджетната програма:

С цел защита на здравето на гражданите на територията на Република България се извършва държавен здравен контрол.

Стратегическата цел на настоящата програма е осигуряване на безопасна жизнена среда и предприемане на навременни и адекватни мерки за отстраняване на възникналите рискове за здравето на хората.

Целите на програмата са опазване здравето на гражданите чрез:

- Усъвършенстване на системите за мониторинг на факторите на жизнената среда (шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения, питейни води, води за къпане, минерални води и др.);
- Извършване на периодичен анализ и оценка на данните за състоянието на жизнената среда и здравния статус на населението, разработване и провеждане на мерки за ограничаване, намаляване и ликвидиране на негативните ефекти от въздействието на факторите на средата и предприемане на навременни мерки за защита от възникване на рискове за човешкото здраве;

- Осигуряване на безопасни продукти, стоки и фактори на жизнената среда чрез подобряване контролната дейност;
- Повишаване на капацитета за извършване на лабораторни анализи на продукти и стоки със значение за здравето на човека с цел идентифициране на рисковете за здравето и предприемането на навременни мерки;
- Устойчиво развитие и укрепване на капацитета на общественото здраве и достигането на високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда, което да спомогне като цяло за подобряване качеството на живота и предотвратяване възникването на риск за човешкото здраве.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.01.01 Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
Разработване на политика за осъществяване на здравен контрол				
1. Изготвени нормативни актове в срок	бр.	3	3	3
2. Участия в работни групи	бр.	20	14	14
3. Разработени указания, инструкции, ръководства и др.	бр.	5	7	7
Осъществяване на контрол върху спазването на здравните изисквания				
1. Проведени експертни съвети по здравно-техническа експертиза към МЗ и РЗИ	бр.	1 000	1 000	1 000
2. Участия в експертни съвети по устройство на територията (ЕСУТ) към други ведомства	бр.	1 200	1 140	1 140
3. Участия в експертни екологични съвети (ЕЕС) към МОСВ и РИОСВ	бр.	60	50	50
4. Участия в експертни съвети към Министерство на земеделието и Областните дирекции по земеделие	бр.	180	210	210
5. Участия в приемателни комисии по ЗУТ за въвеждане в експлоатация	бр.	1 200	1 200	1200
6. Разгледани документации по ЗУТ за устройствени схеми и планове	бр.	7 600	7 600	7 600
7. Разгледани инвестиционни проекти по ЗУТ	бр.	5 200	5 200	5 200
8. Разгледани документации по ЗОЗЗ	бр.	1 500	2 000	2 000
9. Издадени здравни заключения за устройствени схеми и планове	бр.	2 200	3 500	3 500
10. Издадени здравни заключения за инвестиционни проекти	бр.	1 500	2 800	2 800

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

11. Издадени становища относно необходимостта от извършване на Екологична оценка (ЕО) по ЗООС	бр.	1 300	1 000	1 000
12. Издадени становища относно необходимостта от извършване на ОВОС по ЗООС	бр.	1 200	1 000	1 000
13. Издадени становища относно съдържанието и обхвата на ЕО по ЗООС	бр.	60	60	60
14. Издадени становища относно съдържанието и обхвата на ОВОС по ЗООС	бр.	60	60	60
15. Издадени становища относно качеството на изготвената ЕО по ЗООС	бр.	40	40	40
16. Издадени становища относно качеството на изготвен доклад по ОВОС по ЗООС	бр.	50	50	50
17. Издадени становища в хода на процедурите по чл. 99б и чл. 114 от ЗООС	бр.	50	40	40
18. Издадени становища във връзка с извеждане от експлоатация на обекти работещи с източници на йонизиращи лъчения	бр.	2	2	2
19. Становище по проект за оразмеряване, изграждане и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди	бр.	90	130	130
Показатели за проверка на бутилирани води				
1. Извършени проверки в обекти за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	270	260	260
2. Извършени проверки на обекти за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	6 400	6 300	6 300
3. Проверки по сигнали и жалби, включително за наличие на опасни бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на пазара	бр.	60	30	30
Показатели за контрол на обекти с обществено предназначение(ООП) и на продукти и стоки със значение за здравето на човека				
1. Проверки на ООП	бр.	140 000	130 000	130 000
2. Проверки по сигнали и жалби, включително за наличие на опасни стоки на пазара	бр.	5 000	3 300	3 300
Показатели за контрол върху дейността на службите по трудова медицина				
1. Проверки	бр.	550	508	509
2. Проведени заседания на Комисията за регистрация на служби по трудова медицина	бр.	15	15	15
Показатели за контрол върху химични вещества и смеси				
1. Проведени заседания на Експертния съвет по биоциди	бр.	12	12	12
2. Проверки на биоциди	бр.	3 200	3 000	3 000
3. Проверки на детергенти	бр.	2 300	2 300	2 300
4. Проверки на химични вещества и смеси	бр.	2 400	2 400	2 400
Показатели за радиационна защита				

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

1. Извършени проверки на обекти с източници на йонизиращи лъчения	бр.	3 000	3 280	3 290
2. Извършени контролни измервания	бр.	51 000	51 710	51 730
3. Оценени дози	бр.	4 000	4 365	4 365
4. Установени и коригирани референтни нива	бр.	4	9	9
5. Анализ на резултатите от извършени прегледи на лица	бр.	19 500	19 760	19 760
Регистрационен и разрешителен режим				
1. Регистрирани обекти по Закона за храните за бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	2	5	5
2. Регистрирани обекти с обществено предназначение по Закон за здравето	бр.	5 000	5 077	5 076
3. Регистрирани фирми и юридически лица за извършване на дейност облъчване на храни с йонизиращи лечения	бр.	1	1	1
4. Регистрирани фирми и юридически лица за извършване на дейност по изпитване на качеството на медицинска и радиологична апаратура	бр.	1	2	2
5. Издадени удостоверения за регистрация и пререгистрация на служби по трудова медицина	бр.	50	50	50
6. Издаване и промяна на разрешение за предоставяне на пазара на биоцид или група биоциди, съдържащи: съществуващо активно вещество/съществуващи активни вещества	бр.	270	330	330
7. Издадени национални разрешения за предоставяне на пазара на биоциди по реда на Регламент ЕС № 528/2012 относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди	бр.	1	0	1
8. Издаване и промяна на разрешение за предоставяне на пазара на биоцид или група биоциди по реда на Регламент ЕС № 528/2012 относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди	бр.	95	95	100
9. Издадени разрешения за облъчване на определен вид храна с йонизиращи лъчения	бр.	5	5	5
10. Издадени разрешения за разрушаване (демонтаж) на азбест и/или азбестосъдържащи материали от сгради, конструкции, предприятия или кораби	бр.	9	9	8
11. Издадени разрешения за пренасяне на тленни останки извън страната	бр.	70	70	71
12. Издадени удостоверения за съответствие на обработката на натурални минерални и изворни води	бр.	1	1	1
13. Издадени сертификати за минерална вода от конкретен водоизточник	бр.	7	7	7
14. Издадени балнеологични оценки за минерална вода от конкретен водоизточник	бр.	10	10	10
15. Издадени здравни сертификати за износ на продукти и стоки със значение за здравето на човека	бр.	20	15	15
16. Издадени сертификати за внос на бутилирана натурална минерална вода	бр.	1	1	1
17. Изготвяне на становища за издаване, подновяване и промяна на разрешения за предоставяне на пазара на биоциди	бр.	360	180	170

18 Изготвяне на оценки за одобряване или подновяване одобрението на активни вещества	бр.	1	1	1
Лабораторни изследвания по държавен здравен контрол				
<i>Показатели за фактори на жизнената среда</i>				
1. Лабораторни анализи на питейни води	бр.	300 000	276 700	279 800
2. Лабораторни анализи на води за къпане	бр.	2 000	1 775	1 775
3. Лабораторни анализи на минерални води	бр.	8 000	7 570	7 570
4. Лабораторни анализи на води в плувни басейни	бр.	40 000	37 900	37 900
6. Измервания и изчисления на шум и вибрации	бр.	5 000	5 000	5 000
7. Измервания на електромагнитни полета	бр.	10 000	12 300	12 400
8. Измервания на осветеност, микроклимат, прах и др.	бр.	9 500	9 800	9 900
<i>Показатели за продукти и стоки със значение за здравето на човека</i>				
1. Лабораторни анализи на козметични продукти	бр.	4 000	4 260	4 270
2. Лабораторни анализи на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	10 000	10 260	10 260
3. Лабораторни анализи на химични вещества и смеси, в.т. и пригответени разтвори за дезинфекция	бр.	3 000	2 800	2 800
<i>Показатели за радионуклеиди</i>				
1. Лабораторни анализи	бр.	4 000	4 160	4 210
2. Измервания	бр.	4 000	3 770	3 780
<i>Показатели за изследвания</i>				
1. Проведени специализирани медицински изследвания и биологична дозиметрия	бр.	100 000	110 000	110 000
Други				
1. Изготвени профили на зоните за къпане (нови и актуализирани) и обобщени анализи за състоянието на зоните за къпане	бр.	30	38	83
2. Изготвени доклади до Европейската комисия относно качеството на питейните води и водите за къпане и по изпълнение на Единния многогодишен национален контролен план, и Националната програма за надзор на пазара	бр.	4	4	4
3. Участия в заседания на комисии за бедствия на централно и регионално ниво	бр.	12	12	12
4. Изготвени доклади/справки във връзка с въведени бедствени положения и извънредни ситуации на централно и регионално ниво	бр.	40	34	35
5. Дежурства в аварийна готовност	бр. работни дни	1 132	1 800	1 800
6. Участия в аварийни ситуации	бр.	7	7	8
7. Проверки за спазване на седмични разписания	бр.	2 500	2 500	2 600
8. Проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания	бр.	5 000	4 900	4 900

Оценка на учебната натовареност				
1. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците	бр.	64 500	64 900	64 900
2. Училища, обхванати с оценки	%	100	100	100
Дейности по национални програми				
<i>Национална програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население</i>				
1. Проведени заседания на координационните съвети (областни и национален)	бр.	29	28	28
2. Изготвени анализи и отчети за извършените дейности по програмата	бр.	58	46	46
3. Проведени анкетни проучвания	бр.	700	800	300
4. Поставени детектори за пасивно измерване на радон	бр.	5 000	3 000	2 400
5. Отчетени детектори за пасивно измерване на радон	бр.	5 000	2 500	3 100
6. Проведени здравно-образователни дейности за повишаване нивото на информираност за въздействието на радон и мерките за неговото редуциране - общо	бр.	100	114	113
7 Брой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за въздействието на радон и мерките за неговото редуциране - общо	бр.	800	1 700	1 700
- от тях професионално ангажирани лица	бр.	50	300	300
- от тях заинтересовани лица от населението	бр.	750	1 100	1 100
8. Проведени кампании и информационни дни	бр.	50	36	36
9. Изготвени информационни и методични материали	бр.	6 000	6 000	6 000
10 Разпространени информационни материали	бр.	6 000	9 000	9 000
11. Участия и публикации в електронни средства за масово осведомяване (радио, телевизия и др.)	бр.	30	77	77
12. Предоставени обучения на медицински и немедицински специалисти	бр.	90	39	39
Научна дейност				
Национален център по радиобиология и радиационна защита				
1. Проучвания за въздействието на йонизиращите лъчения върху здравето на рискови групи и население като цяло	бр.	11	11	11
2. Оценка на състоянието на изменения в очната леща на персонал работещ с ИЙЛ	бр. изследвани лица	10	10	10
3. Проучване на действието на цитогенетични ефекти при рискови групи и население като цяло	бр. изследвани лица	50	50	50
4. Епидемиологично проучване за оценка на риска от облъчване на лица работещи в среда на йонизиращи лъчения и население в специфични райони на България	бр. наблюдавани единици	100	100	100

5. Мониторинг, анализ и оценка на обект с исторически източници	бр. измервания	2	2	2
6. Проучвания на промени в клетъчния и хумуралния имунитет при професионално облъчване	бр. изследвани лица	40	40	40
7. Проучвания за въздействието на йонизиращите лъчения върху възпалителния отговор в лимфоцити на професионално облъчени лица	бр. анализи	40	40	40
8. Модификация на радиационно-индуциран възпалителен отговор	бр. анализи	100	100	100
9. Разработване на научно-приложни задачи	бр.	5	6	6
10. Внедряване на научни разработки в практическата дейност на РЗИ и лечебните заведения	бр.	2	1	1
11. Проведени обучения, курсове и семинари	бр.	60	60	60
12. Лица преминали обучение, курсове, семинари и др.	бр.	300	300	400

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Основните външни фактори, които до момента, а и в рамките на тригодишния период създават риск за неизпълнение на целите на програмата и прогнозните целеви стойности на показателите са:

- Определянето на разходен таван, без отчитане и приоритизиране на дейностите, които следва да се изпълняват по държавен здравен контрол, с цел опазване на общественото здраве;
- Промени в законодателството;
- Нови Регламенти на Общността или изменение и допълнение на действащото европейско законодателство по отношение на прилагането на нормативните актове водещи до необходимостта от изпълнение на нови дейности, нови задължения и съответно до допълнителни разходи;
- Недостатъчни финансови ресурси необходими както за развитието на материалната база и лабораторното оборудване, така и за развитието на човешкия потенциал, работещ в системата;
- Намаляване числеността на оперативните служители и липсата на квалифицирани кадри;

- Увеличаване броя на опасните продукти и стоки и необходимостта от повишаване вискателността на контрола на пазара, както и увеличаване броя на лабораторните анализи, вкл. и скъпоструващи такива;
- Възникване на бедствия и аварии със засягане на жилищни зони и обекти подлежащи на защита и липсата на финансова обезпеченост на системите за проследяване и мониторинг на влошените фактори на жизнената среда в резултат на създалата се извънредна ситуация;
- Липса на научно и методическо осигуряване на работата по държавния здравен контрол от националните центрове по проблемите на общественото здраве, по иновативни въпроси и на европейско ниво, както и липсата на информация, което може да доведе до затруднения при взимането на информирани решения, неадекватна оценка на здравния риск и неправилно приоритизиране на мерките; несъвършенства в нормативната уредба;
- Неизпълнение от страна на икономическите оператори на установените с нормативен акт изисквания.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е налична в дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, Регионалните здравни инспекции и Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на планирани показатели от дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, Регионалните здравни инспекции и Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Целевите стойности на показателите са определени във връзка с прилагането на действащото законодателство.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

Дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“

Усъвършенстване на подзаконовата нормативна уредба по Закона за здравето по отношение здравните изисквания към обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение със здравето на човека;

- Провеждане на одити и проверки на дейността на Регионалните здравни инспекции;

- Организиране и методическо ръководство на мониторинговите системи на факторите на жизнената среда;
- Провеждане на обучения за подобряване качеството и ефективността на извършваната контролна дейност от Регионалните здравни инспекции;
- Подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността и повишаване на информираността на населението;
- Организиране на разрешителната и регистрационната дейност, включително създаването и поддържането на регистри, списъци и други бази данни, предвидени в закон;
- Осъществяване на техническо обслужване на Експертния съвет по биоцидии Комисията за регистриране служби по трудова медицина при издаване на разрешения за предоставяне на пазара на биоциди и удостоверения за регистрация на служби по трудова медицина.
- Участие при разглеждането на документи по процедурите посочени в Закона за устройство на територията и Закона за опазване на околната среда и др., свързани с оценката на здравния риск за населението;
- Организиране, провеждане и участие в Експертните съвети по здравно-техническа експертиза;
- Организиране, провеждане и участие в Националния експертен съвет за одобряване на стратегическите карти за шум и планове за действие;
- Организиране на национално ниво на защитата на населението от инциденти с химични, биологични и радиоактивни материали от случаен, естествен и умишлен характер;
- Методично ръководство на дейността по държавен здравен контрол на Регионалните здравни инспекции;
- Участие в работни групи и комитети към Съвета на Европейския съюз, Европейската комисия и Съвета на Европа, Европейската агенция по химикали и изготвяне на позиции и становища.

Регионални здравни инспекции:

С цел да се защити здравето на гражданите на територията на Република България от страна на Министерство на здравеопазването, чрез регионалните здравни инспекции се извършват следните дейности:

1. систематичен и насочен държавен здравен контрол по спазването на здравните изисквания в обекти с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на населението и на фактори на жизнената среда;
2. контрол по спазването на здравните изисквания към лицата, работещи в детски заведения, специализираните институции за деца и възрастни, водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат и търгуват с храни, бръснарските, фризьорските и козметичните салони, по отношение на тяхното здравословно състояние;
3. контрол върху химичните вещества и смеси за изпълнение на изискванията по Закона за защита от вредната въздействие на химичните вещества и смеси;
4. контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения;
5. вземане на проби и образци в необходимите количества и извършване на съответните лабораторни изпитвания и измервания;
6. изготвяне на комплексна документация във връзка с процедурите по акредитирането и прекредитирането на лабораториите;
7. осигуряване високо качество на извършваната лабораторна дейност чрез спазване и поддържане изискванията на внедрената Система за управление на качеството съгласно БДС EN ISO/IEC 17025 и/или БДС EN ISO/IEC 17020;
8. осигуряват изпълнението на изискванията за метрологична проследимост на използваните средства за измерване;
9. участват в национални и международни изпитвания за пригодност;
10. издават предписания за провеждане на задължителни хигиенни мерки в случаите, предвидени в закон;
11. съставят актове за установяване на административни нарушения;
12. налагане на принудителни административни мерки в случаите, предвидени в закон;
13. участват в анкетирането на епидемичните взривове, възникнали по хранителен, воден и контактно-битов път, и извършва контрол по изпълнението на предприетите мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране;
14. съвместно с митническите власти извършват дейности за недопускане на внос на стоки, застрашаващи здравето на населението;
15. извършват контрол върху дейността на службите по трудова медицина;
16. издаване на разрешение за извършване на дейности по разрушаване или демонтаж на азбест и/или азбестосъдържащи материали;

17. участват в състава на експертните съвети по устройство на територията, съгласуват при необходимост устройствени планове, участват в оценката на съответствието на инвестиционните проекти, когато тя се извършва с приемане от експертен съвет на одобряващата администрация или по искане на физически или юридически лица, дават становище по готовността на строежите за въвеждането им в експлоатация по реда на Закона за устройството на територията;

18. участват в изпълнението на международни и национални програми и проекти в областта на здравния контрол;

19. събират, обработват и обобщават оперативната информация относно дейността по държавния здравен контрол;

20. създават и поддържат база данни с резултати от лабораторните изследвания/измервания и извършва периодичен анализ и оценка на данните;

21. извършват анализиране и оценяване на данните за състоянието на факторите на жизнената среда и здравния статус на населението на територията на съответната област на база проведения систематичен и насочен контрол и резултатите от лабораторните изпитвания.

Национален център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ):

1. Организира и осъществява обучения за повишаване на професионална квалификация в областта на радиобиологията и радиационната защита;

2. Провежда следдипломно обучение на специалисти с медицинско и немедицинско образование по специалностите „Радиобиология“, „Радиационна хигиена“ и „Медицинска радиологична физика“;

3. Осъществява обучение на специалисти за получаване на образователна и научна степен „доктор“ по специалностите „Радиобиология“, „Радиационна хигиена“ и „Медицинска радиологична физика“;

4. Провежда специализирано обучение по радиационна защита за получаване на правоспособност за работа с източници на йонизиращи лъчения;

5. Разработва, издава и разпространява информационни материали и програми, имащи отношение към радиобиологията и радиационната защита, и поддържа интернет страница със специализирана информация;

6. Организира и участва в конгреси и симпозиуми по проблемите на радиационната защита;

7. Участва в мрежи и комисии на национално, европейско и международно ниво свързани с опазване на общественото здраве.

8. Извършва анализ на дозовото натоварване на българското население от използването на йонизиращи лъчения в медицината, промишлеността, науката и ядрената енергетика;

9. Участва в работни групи, комисии и в световната мрежа от лаборатории от Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) и Световната здравна организация за осигуряване на проследимост и точност на дозиметричните измервания;

10. Осъществява научно-изследователска и научно-приложна дейност в областта на радиационната защита и радиобиологията;

11. Провежда проучвания и анализи, изготвя оценки и експертизи за определяне на риска от неблагоприятното влияние на йонизиращите лъчения върху здравето на населението;

12. Извършва индивидуален мониторинг и оценка на дозите на лица, които работят с източници на йонизиращи лъчения, като определя външното и вътрешното облъчване на професионално облъчвани лица; извършва оценка на дозите, въз основа на данните от проведеня мониторинг на работните места; поддържа национален дозов регистър на професионално облъчваните лица; извършва дозиметричен контрол при радиационна авария и оценка на вида на облъчването;

13. Извършва калибриране, изпитване и контрол на качеството на технически средства за измерване на йонизиращи лъчения чрез поддържане на еталони за рентгеново и гама лъчение; осигуряване проследимост на измерванията; повишаване на качеството при оценка на дозите на пациентите при лъчелечение и образна диагностика;

14. Участва в международни междулабораторни сравнителни проучвания за осигуряване на проследимост и точност на дозиметричните измервания;

15. Осигурява радиационна защита на лицата при медицинско облъчване, като разработва програми за осигуряване на контрол на качеството на радиологичната апаратура; провежда измервания за оценка параметрите на радиологичната апаратура за намаляване дозата на пациента при запазване качеството на образа; определя национални референтни дозови нива при диагностични изследвания;

16. Извършва мониторинг на радиационните фактори на работната и жизнената среда за оценка облъчването на населението, като:

- извършва радиационен мониторинг на води, почви, дънни утайки, атмосферен въздух в райони на действащи обекти с източници на йонизиращи лъчения;

- извършва радиометричен и гама спектрометричен анализ на проби вода, почви, строителни материали, намазки и храни от райони на бивши обекти за добив и преработка на уранова руда;

- извършва мониторинг на радиационните параметри на хранителни продукти за оценка на дозовото натоварване на населението в райони с повишен радиационен риск;

17. Извършва непрекъснат мониторинг на измененията на гама-фона в района на гр. София;

18. Извършва оценка на допълнителното надфоново облъчване на населението;

19. Извършва радиометрични измервания, анализи и оценки за радионуклидно замърсяване на околната и жизнена среда при радиационни аварии;

20. Извършва експертна оценка при регистрация на облъчвателни съоръжения за радиационна обработка на храни и при издаване на разрешение за радиационна обработка на храни, като:

21. Извършва лабораторни анализи на облъчени храни;

22. Извършва дозиметрия на високи дози, в това число изпитване и калибриране на дозиметри.

23. Участва в европейска мрежа за биодозиметрия на йонизиращи лъчения (RENEB);

24. Участва в световна мрежа за биодозиметрия (BioDoseNet);

25. Изготвя и участва в научно-изследователски проекти и международни сравнителни проучвания с цел интеграция в европейски програми и структури, посветени на изследване на радиационния здравен риск;

26. Провежда радиобиологични проучвания за ефектите на йонизиращите лъчения, като:

- разработва и прилага специализирани молекулярно-биохимични, цитогенетични, хематологични и имунологични методи за оценка на лъчевото увреждане при човека и оценка на здравния риск;

- провежда и анализира на молекулно и клетъчно ниво биологичните ефекти от ниски дози йонизиращи лъчения;

- охарактеризира индивидуалния радиационен отговор и индивидуалната лъчечувствителност при професионално облъчвани лица;

- провежда експериментални изследвания за ефектите на различни фактори за мутагенност, генотоксичност и антимутогенност;

27. Провежда биомониторинг и биодозиметрия на йонизиращи лъчения, като:

- прави оценка на погълнатата доза на лица пострадали при радиационни аварии и инциденти;
- разработва и прилага подходящи биологични индикатори в лимфоцити от човешка периферна кръв за оценка и охарактеризиране вида на радиационното въздействие;
- извършва биологичен мониторинг на лица работещи в среда на йонизиращи лъчения за оценка на риска за поява на късни ефекти;
- участва в международни междулабораторни сравнителни проучвания по различни биомаркери на йонизиращи лъчения;
- поддържа постоянна аварийна готовност за провеждане на биодозиметрия в случай на радиационни инциденти.

28. Участва в работата на международна мрежа на МААЕ за медицинско осигуряване при радиационна авария (RANET);

29. Осъществява медицинско наблюдение и контрол на здравословното състояние на професионално облъчваните лица, като:

- издава експертно заключение за медицинска пригодност на лицата за работа в среда на йонизиращи лъчения;
- поддържа регистър с данните на лицата, които работят или са работили в среда на йонизиращи лъчения;
- препоръчва подходящо трудоустрояване на лица, които имат медицински противопоказания за работа с източници на йонизиращи лъчения;
- извършва анализ на трудови злополуки и професионални заболявания и разработва профилактични програми за лицата работещи с йонизиращи лъчения;
- извършва оценка на общосоматична патология на облъчени лица или групи от населението;

30. Извършва медицинско осигуряване на лицата в случай на радиационна авария, като:

- осигурява специализирана диагностична и експертна помощ на лицата, облъчени при радиационни аварии;
- извършва окончателни оценки за вида на облъчването и лъчевото натоварване на населението след приключване на ликвидационните работи при радиационната авария;
- поддържа регистър на пострадалите при радиационна авария;
- осъществява продължително медицинско наблюдение на лицата, облъчени при радиационни аварии;

- участва в подготовка и изпълнение на програми за противодействие на терористичните заплахи.

Експертен съвет по биоциди

Експертният съвет по биоциди подпомага министъра на здравеопазването при изпълнение на правомощията му Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди.

Съветът е създаден със заповед на министъра на здравеопазването на основание чл. 15 от ЗЗВВХВС.

Експертният съвет по биоциди извършва оценка на характеристиките на биоцидите и риска за човека, животните и околната среда и оценка на биологичната ефективност. Основната част от оценката, във връзка с издаването на разрешения за биоциди, касаеща ефектите върху здравето включва: токсикологична оценка на активното вещество(ва), токсикологична оценка на биоцида, оценка на експозицията (за всеки продукт тип), оценка на риска при употребата на биоцида, класифицирането, опаковането и етикетирането на биоцида. На базата на тази оценка ЕСБ прави предложение за издаване на разрешение за предоставянето на пазара и употребата на биоциди.

В състава му участват представители на Министерство на здравеопазването, Министерство на околната среда и водите, Националния център по обществено здраве и анализи и Националния център по заразни и паразитни болести.

Дейността и организацията на Експертния съвет по биоциди е регламентирана в Правилника за организацията и дейността на експертния съвет по биоциди (обн. ДВ. бр. 91 от 14.11.2017 г.). Съгласно чл. 9 от Правилника, за участието на заседанията на съвета, членовете на Експертния съвет по биоциди, техническите сътрудници и специалистите, привлечени в работата му, които не са министри, лица по чл. 19, ал. 7 от Закона за администрацията, държавни служители и лица по чл. 107а от Кодекса на труда получават възнаграждение. Конкретният размер на възнагражденията е определен в заповед на министъра на здравеопазването.

За издаване на разрешения за предоставяне на пазара на биоциди, заявителите плащат държавна такса, определена в Тарифата за таксите, които се събират от органите на държавния здравен контрол и националните центрове по проблемите на общественото здраве

по Закона за здравето, приета с Постановление № 242 на Министерския съвет от 2007 г. (обн., ДВ, бр. 83 от 2007 г., изм. и доп., ДВ, бр. 62 от 27 юли 2021 г.) на основание чл. 19, ал. 1 от ЗЗВХВС.

Комисия за регистриране на службите по трудова медицина

Комисията за регистриране на службите по трудова медицина е създадена със заповед на министъра на здравеопазването на основание чл. 25в от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) и го подпомага при издаване на удостоверения за регистрация и промяна на регистрацията на службите по трудова медицина.

Финансовото осигуряване на дейността на комисията за регистриране на службите по трудова медицина, съгласно Наредба № 3 за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина (обн., ДВ, бр. 14 от 12.02.2008 г.) се осъществява със средствата по чл. 25г, ал. 7 от ЗЗБУТ.

Експертен съвет по здравна и техническа експертиза

Съвета е консултативен орган към главния държавен здравен инспектор и го подпомага при изпълнение на правомощията му по чл. 35 от Закона за здравето, свързани със съгласуване на устройствени планове и оценка на съответствието на инвестиционни проекти с цел недопускане на проектиране и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение, водещи до здравен риск за населението, осигуряване на здравословна жизнена среда и опазване здравето на гражданите. .

Дейността на Експертният съвет е свързана с оценка на постъпили в Министерство на здравеопазването проекти на устройствени планове на населени места и обекти с национално значение като пристанища, летища и др. и инвестиционни проекти на различни видове обекти (например обекти, източници на нейонизиращи лъчения, пречиствателни станции за отпадъчни и питейни води, лечебни заведения и др.), които ще бъдат разглеждани на Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика към министъра на регионалното развитие и благоустройството и национални експертни съвети към други ведомства, както и инвестиционни проекти по искане на физически и юридически лица (като учебни и детски заведения, лечебни заведения, инсталации за третиране на отпадъци и др.) и изготвяне на документ за съответствие на постъпилата документация със здравните изисквания.

Експертен съвет за одобряване на стратегическите карти за шум и плановете за действие

Експертния съвет е създаден във връзка с разпоредбите на чл. 5, ал. 6, т. 2 и на чл. 8, ал. 2, т. 2 от Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) със заповед на министъра на здравеопазването.

Експертният съвет подпомага министъра на здравеопазването при разглеждането и одобряването на стратегическите карти за шум и плановете за действие за основните железопътни линии, основните летища и основните пътища, по смисъла на Закона за защита от шума в околната среда.

Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители и Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България

Във връзка с изпълнение на задълженията на Република България като страна - член на Европейския съюз през 2012 г. с решения на Министерски съвет (Протокол № 33, т. 2 на Министерския съвет от 05.09.2012 г. и Протокол № 44, т. 33 от 21.10.2012г.) бяха приети съответно „Актуализиран национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ)” и „Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България”. Актуализираният Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България е приет с Решение № 571 на Министерския съвет от 13 август 2020 г.

Като компетентен орган в Република България по прилагане на европейското и национално законодателство в областта на питейните води, Министерство на здравеопазването е включено в двата национални плана, като институция, която в рамките на своята компетентност следва да извършва контролен мониторинг за наличието на пестициди и устойчиви органични съединения във водите предназначени за питейни цели.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (администрирани разходни параграфи)

Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон.

С Решение № 63 от 26.01.2023 г. на Министерския съвет е приет Националния план за действие за намаляване риска от облъчване от радон 2023-2027 г. Същият е разработен за достигане на целите и задачите на Стратегията за намаляване на риска от облъчване от радон

2018- 2027 г., на база на анализ на изпълнението на Националния план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г.

Радонът като естествен източник на йонизиращо лъчение има най-голям принос за вътрешното облъчване на населението на Земята. Това облъчване води до повишен риск за развитие на рак на белите дробове, като рискът е пропорционален на средната концентрация на радон и на времето на облъчване. Световната здравна организация (СЗО) определя радона за втори по значимост фактор, предизвикващ рак на белия дроб след тютюнопушенето и фактор номер едно за хора, които никога не са пушили.

Сведения за повишена смъртност от заболявания на дихателната система сред определени групи от подземни миньори в Централна Европа датират от шестнадесети век. След 1990 г. в редица страни от Европа, а също в Северна Америка и Китай са проведени национални проучвания, които разглеждат връзката между концентрацията на радон в сгради и рак на белия дроб в популация. Анализът показва, че в различните страни между 3 и 14% от случаите на белодробен рак се дължат на облъчване от радон. Данните от националните проучвания са в основата на стратегията на СЗО за превенция на рак на белия дроб. На база тези най-нови научни данни за риска за здравето от облъчване с радон, през 2009 г. Международна комисия по радиационна защита (МКРЗ) публикува, че те свидетелстват за 2 пъти по-голям риск, от колкото се смяташе досега

В Основни норми за радиационна защита на Международна агенция по атомна енергия (МААЕ) (IAEA Safety Standards Series No. GSR Part 3) облъчване от радон в жилища е включено в общата система за радиационна защита на населението. Специфичните изисквания за защита от това облъчване са посочени в Изискване 50: „Правителството предоставя информация за нивата на радона в затворени помещения и за риска за здравето, и разработва и прилага план за действие по контрола на облъчване на население от радон”.

Изискванията към мониторинга на нивата на радиоактивност в жизнената среда, за оценка облъчване на населението като цяло и на риска произтичащ от него, са определени със Закона за здравето, във връзка с Препоръка на Европейската Комисия за приложение на чл. 36 от Договора за Евратом (2000/473/Евратом).

Директива 2013/59/EURATOM установява единни основни норми на безопасност за защита здравето на професионалисти, население и пациенти. Тя извежда на преден план контрола на жизнената среда, свързана с безопасността на населението като цяло и на

рискови групи от него. За първи път са обединени всички радиационни източници, в това число и контрола на естествените радионуклиди (NORM), където попада и контрола на радон в жилищни и обществени сгради, както и на работното място.

Национална програма за надзор на пазара

Необходимо е да се гарантира, че продуктите, ползващи се от свободното движение на стоки в Общността, отговарят на изискванията, осигуряващи високо ниво на защита на обществените интереси, като здраве и безопасност в общ смисъл, здравословни и безопасни условия на работното място, защита на потребителите, опазване на околната среда и сигурността, и същевременно гарантиращи, че свободното движение на продукти не се ограничава в по-голяма степен от допустимата според законодателството на Общността за хармонизация или други приложими правила на Общността. Поради това, в Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011, са предвидени съответните правила за надзор на пазара и контрол върху продуктите от трети държави, както и правила и процедури за икономическите оператори по отношение на продукти, които са предмет на определени актове от законодателството на Съюза за хармонизация, и се установява рамка за сътрудничество с икономическите оператори.

Надзорът на пазара гарантира, че продуктите, обхванати от законодателството на Общността за хармонизация, които при използването им в съответствие с тяхното предназначение или при условия, които разумно могат да бъдат предвидени и когато са правилно монтирани и поддържани, могат да застрашат здравето или безопасността на ползвателите, или които в друго отношение не отговарят на приложимите изисквания, определени в законодателството на Общността за хармонизация, са изтеглени или предоставянето им на пазара е забранено или ограничено, и че обществеността, Комисията и останалите държави-членки са информирани за това.

Националните инфраструктури и програми по надзор на пазара гарантират, че е възможно да бъдат взети ефективни мерки по отношение на всяка от категориите продукти, които са предмет на законодателството на Общността за хармонизация.

Министерство на здравеопазването на база своите компетенции е орган по надзора на пазара и участва в изпълнението на Националната програма по надзор на пазара. До момента

не са осигурявани целеви средства от бюджета на Министерство на здравеопазването за изпълнение в пълен обем на нормативно определените дейности.

Единен многогодишен национален контролен план за храни, фуражи, здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях и защита на растенията на Република България

Единният многогодишен национален контролен план за храни, фуражи, здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях и защита на растенията (ЕМНКП) на Република България е изготвен в съответствие с изискването на чл. 41 на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския Парламент и Съвета за официалните проверки, които се извършват с цел верификация на изискванията на закона за храните и фуражите, изискванията за здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях и чл. 29ж от Закона за храните.

Общите цели на единния многогодишен националния контролен план на Република България са:

- постигане на високо ниво на защита на здравето на потребителите, чрез осигуряване на ефективно прилагане на европейско и национално законодателство на всички етапи на производство, преработка, съхранение, внос, транспорт и търговия по хранителната верига;
- да се осигури ефективно изпълнение на съответното законодателство на Общността и в частност Регламент (ЕО) № 882/2004;
- да се осигури ефективно изпълнение в Република България на Закона за храните, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за фуражите и Закона за защита на растенията, прилагането на съответните изисквания, поддържане на системите за официален контрол и други подходящи дейности за наблюдение и мониторинг на всички етапи на производството, преработката и разпространението на храните и фуражите;
- да се осигури функциониране в Република България на ефективна система на официален контрол и наблюдение върху изпълнението на правилата за безопасност на храните и фуражите, здравеопазване на животните и хуманно отношение към тях;
- осигуряване на гъвкав и пропорционален подход за защита здравето на хората, животните и растенията, отчитайки интересите на консуматора.

Изпълнението на ЕМНКП се осъществява от съответните компетентни власти със съдействието на централните правителствени институции и органите на местните власти на територията на страната. Осъществява се координиран подход на всички институции, осъществяващи контролни дейности.

Министерство на здравеопазването е компетентен орган по изпълнението на дейностите по ЕМНКП за упражняване на официален контрол, чрез органите на държавния здравен контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води и контролират прилагането на законодателството в тази област.

Организационни структури, участващи в програмата

Органи на държавния здравен контрол, съгласно чл. 12 от Закона за здравето и Устройствения правилник на Министерството на здравеопазването са:

Главен държавен здравен инспектор на Република България

Регионални здравни инспекции (РЗИ)

Национален център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ)

Отговорност за изпълнението на програмата

Опазването на здравето на гражданите е национален приоритет и се гарантира от държавата, като съгласно Закона за здравето държавната здравна политика се ръководи и осъществява от Министерския съвет.

Министърът на здравеопазването ръководи националната система за здравеопазване и осъществява контрол върху дейностите по опазване здравето на гражданите и държавен здравен контрол.

Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от регионални здравни инспекции. Регионалните здравни инспекции осъществяват на територията на съответната област дейностите по държавен здравен контрол, мониторинг на факторите на жизнената среда и на дейностите със значение за здравето на населението, лабораторни анализи и изпитвания, разработване и изпълнение на регионални здравни програми и проекти, координация и изпълнение на национални и международни здравни програми и проекти, методическа, консултативна и експертна помощ, следдипломно практическо обучение в областта на опазване на общественото здраве, проверки по сигнали на граждани, свързани с опазването на общественото здраве, планиране и организиране на здравните дейности при бедствия и аварии на територията на съответната област.

Държавен здравен контрол по спазване на изискванията за защита на лицата от въздействието на йонизиращи лъчения се осъществява от определени от министъра на здравеопазването регионални здравни инспекции – Бургас, Варна, Враца, Пловдив и Русе и от НЦРРЗ.

За изпълнението на програмата отговарят ресорния заместник-министър на здравеопазването, главния държавен здравен инспектор на Република България, директора на дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, директорите на РЗИ и директора на НЦРРЗ.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.01.01 Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	30 708,6	31 962,2	35 666,0	35 666,0	35 666,0
	Персонал	23 519,0	25 732,9	31 730,5	31 730,5	31 730,5
	Издържка	4 264,0	5 033,0	3 935,5	3 935,5	3 935,5
	Капиталови разходи	2 925,6	1 196,3	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	27 328,6	31 396,2	35 666,0	35 666,0	35 666,0
	Персонал	23 453,8	25 694,8	31 730,5	31 730,5	31 730,5
	Издържка	3 829,8	5 032,5	3 935,5	3 935,5	3 935,5
	Капиталови разходи	45,0	668,9	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	3 380,0	565,9	0,0	0,0	0,0
	Персонал	65,1	38,1	0,0	0,0	0,0
	Издържка	434,2	0,4	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	2 880,6	527,4	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	93,4	116,0	106,0	106,0	106,0
	Разходи за изпълнение на Национални програми	93,4	116,0	100,0	100,0	100,0
	Средства за участие на Република България в Международната асоциация на националните институти по общественото здраве и други.	0	0	6,0	6,0	6,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1.....					
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	93,4	116,0	106,0	106,0	106,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	27 422,0	31 512,2	35 772,0	35 772,0	35 772,0
	Общо разходи (I.+II.+III.):	30 802,0	32 078,1	35 772,0	35 772,0	35 772,0
	Численост на щатния персонал	1 095	1 076	1 219	1 219	1 219

Средствата са предвидени за обезпечаване на дейностите на Регионални здравни инспекции (РЗИ), Национален център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ) и дирекции на МЗ.

В администрираните разходи са планирани средства за изпълнение на дейности по Национални програми.

1600.01.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОМОЦИЯ И ПРЕВЕНЦИЯ НА НЕЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

Цели на бюджетната програма:

Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.01.02 Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести”	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
<i>Бюджет Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести</i>				
1. Провеждане заседания на програмните съвети (областни и национален)	Бр.	29	20	20
2. Изготвяне на анализи и отчети за извършените дейности по програмата	Бр.	60	60	60
3. Провеждане здравно-образователни дейности (беседи, курсове, семинари, обучения и др.) - общо	Бр.	3 000	3 700	3 800
4. Бой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за употребата на тютюневи изделия и пасивно пушене - общо	Бр.	20 000	22 500	23 000
5. Бой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за злоупотребата с алкохол - общо	Бр.	15 000	15 000	15 200
6. Бой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за храните и храненето, здравословното хранене, рискове за здравето при нездравословен модел на хранене, диетично хранене във всички възрастови групи - общо	Бр.	15 000	19 000	19 600
7. Бой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за вредите за здравето от ниската физическа активност във всички възрастови групи - общо	Бр.	12 500	13 700	13 900
8. Провеждане на скринингови изследвания на онкологични заболявания, от тях	Бр.	6 000	6 000	6 000
- за злокачествени новообразувания на млечната жлеза	Бр.	2 000	2 000	2 000
- за злокачествени новообразувания на шийката на матката	Бр.	2 000	2 000	2 000
- за злокачествени новообразувания на ректосигмондалната област	Бр.	2 000	2 000	2 000

9. Провеждане на кампании и информационни дни	Бр.	270	275	266
<i>Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. приоритет „Здравеопазване“</i>				
1. Провеждане здравно-образователни дейности (беседи, курсове, семинари, обучения и др.) – за повишаване нивото на информираност на подрастващи и млади хора и техните родители относно начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите от ранна бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране	Бр.	350	350	350
2. Провеждане профилактични дейности сред ромското население (провеждане на профилактични прегледи: ехографски, флуорографски, мамографски, педиатрични, гинекологични и лабораторни изследвания)	Бр.	2 800	3 050	3 070
3. Извършване на ремонтни и сервизни дейности на 21 мобилни медицински кабинети извършващи профилактични прегледи на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства (закупуване на годишни винетки, калибриране на апаратурата и др.)	Бр.	23	23	23
4. Провеждане на кампании и информационни дни	Бр.	65	71	71
5.Участия в електронни средства за масово осведомяване (радио, телевизия и др.)	Бр.	45	47	47
6.Провеждане на обучения на медицински и немедицински специалисти	Бр.	72	72	72
Научна дейност				
<i>Национален център по обществено здраве и анализи</i>				
1.Проучвания за влиянието на факторите на жизнената среда, вкл. работната среда сред различни групи от населението	бр.	8	12	12
2.Проучвания за влиянието на начина на живот, знания и нагласи сред различни групи от населението	бр.	6	13	12
3.Проучвания на факторите на стреса и влиянието им върху здравето	бр.	1	1	2
4.Проучвания за психосоциалните фактори на труда, организационния климат, тревожност, депресия и социално значими заболявания	бр.	1	2	1
5.Анализ на здравно демографското състояние на населението	бр.	1	5	5
6. Разработване на научно-приложни задачи	бр.	41	45	43
7. Внедряване на научни разработки в практическата дейност на РЗИ и лечебните заведения	бр.	5	1	1
8. Проведени обучения, курсове и семинари	бр.	45	82	82
9. Лица преминали обучение, курсове, семинари и др.	бр.	300	552	552
Научно-приложна дейност				
1.Изготвени доклади, анализи, оценки за влиянието на факторите на жизнената среда, вкл. работната среда и за знанията, нагласите и практиките сред различни групи от населението	бр.	18	18	18
2.Анализ на влиянието на макроикономическите фактори върху здравето на населението	бр.	1	1	1

3. Анализ на човешкия ресурс в системата на здравеопазването	бр.	1	2	2
4.Здравно демографско състояние на населението в динамика	бр.	1	3	3

Външни фактори, които могат да оказат въздействие върху постигането на целите на програмата:

Основните външни фактори, които до момента, а и в рамките на тригодишния период създават риск за неизпълнение на целите на програмата и прогнозните целеви стойности на показателите са:

- Определянето на разходен таван, без отчитане и приоритизиране на дейностите, които следва да се изпълняват по държавен здравен контрол;
- Промени в законодателството;
- Недостатъчни финансови ресурси необходими както за развитието на материалната база и лабораторното оборудване, така и за развитието на човешкия потенциал, работещ в системата.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е налична в дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, Регионалните здравни инспекции и Националния център по общественото здраве и анализи.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на планирани показатели от дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, Регионалните здравни инспекции и Националния център по общественото здраве и анализи.

Целевите стойности на показателите са определени във връзка с прилагането на действащото законодателство.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата:

- Разработване на нормативна уредба;
- Подобряване информираността на населението за основните рискови фактори, които имат отношение към сърдечно-съдовите заболявания, онкологичните заболявания, диабета, хроничните белодробни болести и др.;

- Повишаване компетентността на медицинските и немедицински специалисти и изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа с цел превенция на основните хронични незаразни болести (ХНБ): ССЗ, онкологични, ХОББ, диабет;
- Редуциране нивото на общите за ХНБ най-често срещани рискови фактори чрез намаляване на разпространението на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол, утвърждаване на модела здравословно хранене и физическа активност;
- Намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и последствията за здравето (инвалидизация) от основните ХНБ;
- Подобряване на оралното здраве на децата и намаляване на интензитета на зъбния кариес;
- Осигуряване на равен достъп на уязвимите групи (включително роми) до услуги и дейности, свързани с промоция на здравето, намаляване на факторите на риска и превенция на хроничните незаразни болести.

Изпълнение на Постановление № 148 от 23 юли 2010 г. за изменение и допълнение на наредбата за изискванията към състава и характеристиките на солта за хранителни цели, приета с Постановление № 213 на Министерския съвет от 2001 г. (ДВ, бр. 11 от 2001 г.) (обн., двДВ, бр. 58 от 30 юли 2010 г.).

В рамките на бюджетната прогноза за периода 2023-2025 г. дейностите ще бъдат насочени към поддържане на постигнатия успех в елиминирането и предотвратяването на йоддефицитните заболявания чрез:

- повишаване информираността на населението и на рисковите групи от него относно значението на йодирания сол за профилактиката на йоддефицитните заболявания (включително чрез разработване и отпечатване на информационни материали – листовки, плакати и др.);
- провеждане на семинар за представяне на резултатите от проведените проучвания и за организиране на обучения на специалистите от РЗИ.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (администрирани разходни параграфи)

Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в Република България, 2021-2025 г.

С Решение № 182 от 5 март 2021 г. на Министерския съвет е приета Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в

Република България, 2021-2025 г., с която се предвижда да бъдат продължени реализираните до момента дейности, като основната цел на програмата - подобряване оралното здраве на децата до 18 годишна възраст в България.

Съгласно проекта на програма ще бъдат реализирани на следните по-важни дейности:

- поставяне на силанти на първите постоянни молари през първите две години след пробива им в 28 региона на деца от 5 до 8 годишна възраст, като се планира ежегодно да бъдат силанизирани зъбите на до 20 000 деца;
- обучение на лекари по дентална медицина - изпълнители на дейности по силанизиране;
- организиране и провеждане на семинари по профилактика на оралните заболявания с медицински специалисти от детските градини и училищата и други специалисти, участващи в отглеждането, възпитанието и обучението на децата;
- дейности за повишаване нивото на информираност сред населението за оралните заболявания, със специална насоченост към родители, учители, бременните, децата и учениците; поддържане на интернет-страницата на Програмата; изработване, издаване и разпространение на информационни и обучителни материали – постери, информационни и видеоматериали;
- организиране и провеждане на годишни форуми, насочени към профилактика и лечение на оралните заболявания и популяризиране на програмата.

Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. приоритет „Здравеопазване“

1. Повишаване на осведомеността и промяна в поведението относно заразните болести, здравето на майките и децата, включително планирането на семейството

Основните дейности по тази област на намеса включват:

- 1.1. Планиране, организация и провеждане на кампания за здравна грамотност сред целевите общности
  - 1.2. проектиране, тестване и разработване на конкретно насочена информация и рекламни материали
  - 1.3. Подкрепящ надзор и ангажираност на местните заинтересовани страни
2. Подобряване на здравните услуги със специален фокус върху най-маргинализираните общности

2.1. Прожекции и направления за заразни болести, включително полово предавани инфекции;

2.2. Предоставяне на здравни услуги, свързани със здравето на майките и децата , семейното планиране, специално насочено към лица без здравно осигуряване;

2.3. Актуализиране на съществуващите национални и местни политики, свързани със здравето на майките и децата и заразните болести, въз основа на текущите и окончателни постижения и предизвикателства на проекта.

3. Развитие на концепцията за здравна медиация

3.1. Обучение на нови здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения – съгласно чл. 7, ал. 1 от Наредба № 1 от 19.08.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори;

3.2. Обучение за професионално развитие на сертифицирани здравни медиатори – съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 1 от 19.08.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори;

3.3. Обучение за повишаване квалификацията на общинските администрации за утвърждаване модела на здравния медиатор;

3.4. Разширяване обхвата на дейността на здравните медиатори в общински и държавни болници;

3.5. Създаване на система за мониторинг за анализ на политиката за здравна медиация.

През следващите три години разходите по Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите, ще бъдат насочени към провеждането на профилактични прегледи на здравно неосигурени лица, които са в неравностойно положение и такива в отдалечени населени места със затруднен достъп до медицинска помощ с наличната мобилна техника (23 мобилни единици: акушеро-гинекологични, терапевтични, педиатрични, мамографски, флуорографски, ехографски и лабораторни), предоставени на Министерство на здравеопазването по Програма ФАР.

Ще бъдат организирани беседи и разяснителни кампании за подобряване информираността на лицата в неравностойно положение по отношение важността на профилактичните прегледи, имунизациите, ограничаване на поведенческите рискови фактори, предпазването от нежелана и ранна бременности, за опасностите които крие ранната бременност за майката и бебето и абортите.

Част от средствата ще бъдат предоставени за привеждането в готовност за работа на мобилните кабинети, извършващи профилактични прегледи на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства (ремонтни дейности, закупуване на годишни винетки, калибриране на апаратура и др.).

С цел да се осигури равенство в достъпа до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства е предвидено и обучение на здравни медиатори и тяхната реализация.

Министерството на здравеопазването отделя ежегодно средства за провеждане на профилактични прегледи и изследвания в населени места и квартали, в които живеят здравно неосигурени български граждани от ромски произход, като използва получените по Програма PHARE мобилни кабинети.

Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г.

С Решение № 552 от 28 юли 2021 г. на Министерския съвет е приета Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г. Основна целта е редуциране на нивото на общите за ХНБ, най-често срещани рискови фактори: поведенчески, биологични, психосоциални, чрез намаляване на разпространението на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол, подобряване на храненето и увеличаване на физическата активност и за ранна диагностика на основните ХНБ- скрининг на онкологични заболявания, сърдечно-съдови заболявания и диабет.;

Националната програма за превенция на ХНБ е доказан модел за профилактика и предоставя апробирана рамка на политика и методология. Тя съчетава дейностите за профилактика на болестите и промоция на здраве в съответствие с общественото здравеопазване и постиженията на медицината. За подобряване на здравния статус на населението е необходимо предприемане на дейности, с които да се осигурят адекватна здравна информация в достъпна форма за тази група лица и качествени здравни услуги.

През периода 2023-2025 г., съгласно работната програма, ще се реализира следните дейности, насочени към ранно откриване на водещите хронични незаразни болести, чрез:

- провеждане на скрининг за ранно откриване на злокачествени новообразувания на млечната жлеза, на шийката на матката, на ректосигмалната област;
- ранно откриване на сърдечно-съдови заболявания, диабет тип 2 и хронични белодробни болести.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, МЗ

Регионални здравни инспекции (РЗИ)

Национален център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА)

Отговорност за изпълнението на програмата

За изпълнението на програмата отговарят ресорният заместник-министър на здравеопазването, главният държавен здравен инспектор на Република България, Дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“, МЗ, директорите на РЗИ и директорът на НЦОЗА.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.01.02 Бюджетна програма "Промоция и превенция на незаразните болести "	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	5 757,6	6 904,9	7 913,9	7 913,9	7 913,9
	Персонал	4 658,8	5 743,0	6 842,0	6 842,0	6 842,0
	Издръжка	1 066,4	1 159,8	1 071,9	1 071,9	1 071,9
	Капиталови разходи	32,4	2,1	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	5 499,1	6 706,6	7 913,9	7 913,9	7 913,9
	Персонал	4 446,1	5 597,2	6 842,0	6 842,0	6 842,0
	Издръжка	1 020,6	1 107,3	1 071,9	1 071,9	1 071,9
	Капиталови разходи	32,4	2,1	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	258,5	198,3	0,0	0,0	0,0
	Персонал	212,7	145,9	0,0	0,0	0,0
	Издръжка	45,8	52,5	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	1 349,8	1 814,7	2 101,9	2 103,4	2 346,9
	Разходи за изпълнение на Национални програми	1 335,7	1 783,2	2 043,7	2 045,2	2 288,7
	Стипендии за обучение на докторанти държавна поръчка	2,9	20,3	37,9	37,9	37,9
	Средства за участие на Република България в Международната асоциация на националните институти по общественото здраве и други.	11,3	11,3	20,3	20,3	20,3
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1.....	0,0					
Общо администрирани разходи (II.+III.):	1 349,8	1 814,7	2 101,9	2 103,4	2 346,9	
Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	6 848,9	8 521,3	10 015,8	10 017,3	10 260,8	
Общо разходи (I.+II.+III.):	7 107,4	8 719,6	10 015,8	10 017,3	10 260,8	
Численост на щатния персонал	167	163	189	189	189	

Средствата са предвидени за обезпечаване на дейностите на Регионални здравни инспекции (РЗИ), Национален център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА) и дирекции на МЗ.

В администрираните разходи са планирани средства за изпълнение на дейности по Национални програми.

1600.01.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОФИЛАКТИКА И НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

Цели на бюджетната програма

Ограничаване възникването и разпространението на заразни болести, поддържане на сигурна система за своевременно разпознаване и съобщаване на случаите на заразни болести, осигуряване на качествена диагностика на заразните болести, опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.01.03 Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести”	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2023г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Разработване на политика по профилактика и надзор на заразните болести				
1. Разработени нормативни актове	бр.	1	1	1
2. Участие в разработване на нормативни актове	бр.	1	2	2
3. Разработени методични указания	бр.	1	2	2
4. Разработени методики	бр.	1	1	1
5. Разработени национални програми	бр.	1	1	1

Имунопрофилактика – Изпълнение на Имунизационния календар на Република България				
1. Извършени проверки по имунопрофилактиката на ОПЛ и МБАЛ	бр.	10 000	11 4000	11 400
2. Изготвени и одобрени годишни планове за подлежащите на задължителни планови имунизации и необходимите дози биопродукти по видове и количества за тяхното обхващане	бр.	4 400	4 300	4 300
3. Отчетни и изготвени сведения за извършените задължителни планови, целеви, препоръчителни имунизации и реимунизации и приложените серуми и имуноглобулини за постекспозиционна профилактика	бр.	17 600	15 300	15 300
4. Извършени консултации в имунизационните кабинети на РЗИ	бр.	13 500	15 800	15 400
5. Имунизирани лица в имунизационните кабинети на РЗИ	бр.	24 700	26 040	25 600
6. Извършени имунизации в имунизационните кабинети на РЗИ	бр.	25 100	22 490	22 050
7. Изготвени справки и сертификати за имунизационно състояние	бр.	1 700	1 280	1 280
8. Изготвени анализи на дейностите по имунопрофилактика	бр.	57	68	68
9. Изготвени отчети от РЗИ за изразходвани и налични биопродукти	бр.	56	56	56
Контрол на заразните болести				
1. Изготвени отчети и анализи по надзора и контрола на ОЗБ	бр.	2 100	2 400	2 400
2. Изготвени сигнални справки и окончателни доклади за проучени взривове от ОЗБ	бр.	65	65	65
3. Изготвени седмични справки и бюлетини по проблемите на заразните болести	бр.	2 410	2 410	2 410
4. Извършени проверки в лечебни, детски и учебни заведения и други по профилактиката и надзора на заразните и паразитни болести, вкл. и по контрола на ВБИ	бр.	60 000	59 980	59 780
5. Извършени проверки по жалби и сигнали по проблеми, свързани с надзора и контрола на заразните и паразитните болести	бр.	450	652	652
6. Набрани проби за контрол на дезинфекционния и стерилизационния режим в детски и лечебни заведения	бр.	55 000	55 800	55 900
7. Проверени апарати за дезинфекция и стерилизация	бр.	8 000	7 100	7 1000
8. Извършени паразитологични изследвания на проби от външна среда	бр.	13 711	13 200	13 300
9. Оказана организационно-методична помощ	бр.	14 500	14 800	14 800
Предоставяне на обучение и проведени информационни кампании				
1. Проведени курсове по ДДД	бр.	22	41	41
2. Проведени курсове за ръководители на ДДД	бр.	1	1	1
3. Проведени информационни кампании свързани с профилактиката на заразните болести	бр.	30	39	39
Диагностика и профилактика				
1. Извършени проучвания на регистрирани случаи на остри заразни болести (ОЗБ)	бр.	95 500	99 200	99 200

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

2. Извършени проучвания на регистрирани взривове от ОЗБ	бр.	96	99	94
3. Извършени първични и консултативни прегледи и манипулации	бр.	17 000	17 900	17 900
4. Извършени профилактични и диагностични бактериологични изследвания	бр.	105 000	103 900	104 000
5. Извършени профилактични и диагностични вирусологични изследвания	бр.	85 000	83 600	84 700
6. Извършени профилактични и диагностични паразитологични изследвания	бр.	304 000	304 400	304 000
7. Изследвани детски заведения, домове за медико-социални грижи и др. за чревни паразити	бр.	2 500	2 400	2 400
8. Изследвани лица за чревни паразити в детски заведения, домове за медико-социални грижи и др.	бр.	120 000	134 500	134 300
9. Извършени профилактични и диагностични серологични изследвания	бр.	32 000	32 400	32 400
10. Извършени референтни лабораторни изследвания	бр.	11 000	11 300	11 400
11. Изследвани материали за референтна, специализирана и рутинна диагностика	бр.	126 000	127 800	125 800
12. Обхванати лаборатории от системата за независим контрол на качеството на диагностичната дейност	бр.	4 000	3 100	3 100
13. Контрол на качеството на дейността на лабораториите, осъществяващи микробиологична, вирусологична, паразитологична и имунологична диагностика в страната	бр.	3 100	3 220	3 220
Уведомителен режим				
1. Подадени уведомления за извършване на дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация	бр.	20	14	14
Разрешителни режими				
1. Издадени хигиенни заключения за дейности с опасни отпадъци	бр.	10	9	9
2. Издадени становища за класификация на опасни болнични отпадъци	бр.	700	860	855
Други				
1. Издадени сертификати за здравен контрол или за освобождаване от здравен контрол на кораб	бр.	300	442	442
<u>Показатели за изпълнение по проект Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИН</u>				
1. Процент от възрастните (15-49 г.), които са инфектирани с ХИВ	Процент (%)	<1%	<1%	<1%
2. Процент ХИВ положителни от общия млади хора на възраст 15-24 г.	Процент (%)	<1%	<1%	<1%
3. Брой лица от групите в най-висок риск, които получават услуги за доброволно, консултиране и изследване за ХИВ и научават своя резултат	Брой	15 000	13 000	12 000
4. Брой лица живеещи с ХИВ, които са обхванати в системата на медицинското обслужване, грижи и подкрепа	Брой увеличава се с 25%	4 600	5 041	5 797

5. Брой лица живеещи с ХИВ/СПИН, които към момента получават антиретровирусна терапия	Брой	4 491	4 932	5671
6. Брой лица от уязвимите групи (инжекционно употребяващи наркотици; мъже, които правят секс с мъже; проституиращи; лица, лишени от свобода; бежанци/мигранти, ромска общност и др.) достигнати с нископрагови превантивни и социални услуги за СПИН	Брой	15 000	15 000	15 000
<u>Показатели за изпълнение по проект Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България</u>				
1. Регистрирани случаи с туберкулоза	Брой	1075	1021	1021
2. Относителен дял на успешно лекуваните случаи: Брой и процент на новооткритите случаи с белодробна туберкулоза с положително микроскопско и/или културелно изследване, които са излекувани или са завършили лечение	Процент (%)	> 90%	> 90%	> 90%
3. Брой и процент пациенти с туберкулоза (новооткрити и пациенти на повторно лечение), получаващи тест за лекарствена чувствителност за MDR-TB спрямо националните указания	Процент (%)	> 90%	> 90%	> 90%
4. Брой лабораторно потвърдени пациенти с MDR-TB, включени на лечение с противотуберкулозни лекарствени продукти от втори ред	Брой	16	13	13
5. Брой контактни лица обхванати с преглед за туберкулоза	Брой	2600	2400	2400
<u>Показатели за изпълнение на проекта на Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити</u>				
1. Брой лица с вирусен хепатит В на 100 000	Брой на 100 000	3,75	2,95	2,95
2. Брой лица с вирусен хепатит С на 100 000	Брой на 100 000	2,32	1,85	1,85
3. Покритие на имунизации за хепатит В	(%)	93%	95%	95%
4. Бременни жени изследвани за вирусни хепатити	%	>80%	>85%	>85%
3. Брой лица от групите в най-висок риск, които получават услуги за доброволно, консултиране и изследване за вирусен хепатит Б и С и научават своя резултат	(%)	83%	85%	85%
<u>Поддържане готовността на отделение по инфекциозни болести за оказване на медицинска помощ при епидемично разпространение на заразни болести по чл. 61, ал. 1 или 3 от Закона за здравето - първо ниво на компетентност</u>				
1. Лечебни заведения	Брой	40	40	40

Външни фактори, които могат да оказат въздействие върху постигането на целите на програмата

Основните външни фактори, които до момента, а и в рамките на тригодишния период създават риск за изпълнение на целите на програмата и прогнозните целеви стойности на показателите са:

- Промени в законодателството;
- Нови Регламенти на Общността или изменение и допълнение на действащото по отношение на прилагането на нормативните актове, водещи до необходимост от изпълнение на нови дейности, нови задължения и съответно до допълнителни разходи;
- Недостатъчни финансови ресурси необходими както за развитието на материалната база и лабораторното оборудване, така и за развитието на човешкия потенциал, работещ в системата;
- Увеличаване на размера и степента на уязвимостта на рисковите групи в България, в следствие на миграция, стигма и дискриминация и други);
- Недостатъчно съдействие и включване в изпълнението на дейностите по превенция на ХИВ на централно и регионално ниво – от страна на другите министерства и от общините;
- Липса на подходящо здравно и сексуално образование в българските училища;
- Увеличаване броя на гражданите, живеещи в бедност, безработни и затворени общности в рамките на големите градове;
- Увеличен поток на мигранти и бежанци от страни с високо бреме на туберкулоза;
- Увеличаване броя на лицата с повишен риск за развитие на заболяването – деца на улицата, лица със зависимости и нарушен имунитет.
- Влияние на заболявания с пандемичен потенциал (напр. COVID-19, грип и др.).

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е налична дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол”, Регионалните здравни инспекции и Националния център по заразни и паразитни болести.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на планирани показатели дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол”, Регионалните здравни инспекции и Националния център по заразни и паразитни болести.

Целевите стойности на показателите са определени във връзка с прилагането на действащото законодателство.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата:

Дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол“:

- Разработване и актуализиране на нормативна уредба;
- Контрол на имунизационния обхват със задължителни и целеви имунизации и предприемане на мерки за неговото повишаване, вкл. разпределение и контрол на получени и раздадени биопродукти, осигурени от МЗ за изпълнение на Имунизационния календар на страната;
- Дейности свързани с организиране и провеждане на незабавни профилактични и противоепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация;
- Дейности свързани с недопускане внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск, както и от възникване и разпространение на взривове и епидемии от други заразни болести;
- Изпълнение на профилактични програми и проекти в областта на надзора на заразните болести;
- Изпълнение на профилактични програми и проекти, насочени към посрещане на грипна пандемия и намаляване загубите от нея, повишаване на имунизационния обхват срещу сезонен грип; първична профилактика на рака на маточната шийка и ротавирусните гастроентерити; сертифициране на България като свободна от морбили и рубеола; профилактика и контрол на вътреболничните инфекции; епидемиологичен надзор на чревните паразитози;
- Контролна дейност по спазване на противоепидемичния режим в лечебните заведения и предписване на мерки за недопускане възникването на и предотвратяване разпространението на инфекции, свързани с медицинското обслужване.

Регионални здравни инспекции (РЗИ)

- Провеждане на дейности по надзор, профилактика и контрол на острите заразни болести в лечебните заведения за болнична и доболнична медицинска помощ и инфекциите, свързани с медицинското обслужване в лечебните заведения за болнична помощ.

- Провеждане мониторинг и контрол на имунизационния обхват на регионално ниво, вкл. изготвяне на планове за профилактични имунизации и реимунизации на лицата, включени в имунизационния календар, и отчети за тяхното изпълнение; съхраняване и разпределяне на получените от Министерството на здравеопазването ваксини и други биопродукти;
- Извършване на епидемиологични проучвания на болни от заразни и паразитни болести, епидемични взривове и епидемии, възникнали по хранителен, воден и контактно-битов път; методична дейност и контрол на лечебните заведения по провеждане на профилактични и противоепидемични дейности при острите заразни болести.
- Координиране на дейностите на лечебните заведения и на местните държавни и общински органи и други организации по отношение на надзора на заразните болести;
- Анализирание на епидемичната обстановка на територията на областта, планиране и предприемане на мерки за предотвратяване и овладяване на епидемични ситуации;
- Организиране на дейностите по граничния здравен контрол по отношение на заразни болести с висок епидемичен потенциал
- Организиране на дейностите по ранно оповестяване и организиране на отговор в случай на възникване на заразни болести, епидемични взривове и/или епидемии, както и при използване на биологични агенти за нанасяне на вреда;
- Участие в изпълнението на национални програми и проекти в областта на надзора на заразните болести.

Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ)

- Организиране дейността по реализацията на стратегията и политиката на Министерството на здравеопазването в борбата със заразните и паразитните болести в страната и изпълнението на Националния имунизационен календар;
- Пряко подпомагане оперативната дейност на Министерството на здравеопазването по надзора на заразните болести, ефективната дейност на системите за ранно оповестяване и организиране на отговор, реагиране в случаите на възникване на епидемични взривове и епидемии, поява на нови заразни болести, използване на биологични агенти за причиняване на вреди, опазване на страната от внос и разпространение на инфекции, контрол на вътреболничните инфекции и др.;

- Изготвяне на годишни отчети и анализи относно инфекциозната и паразитната заболяемост в страната; разработване и предлагане на проекти на нормативни актове, свързани със заразните и паразитните болести;
- Изготвяне на епидемиологични анализи и прогнози за състоянието и тенденциите на заболяемостта от заразни и паразитни болести, както и програми и методични указания за тяхната профилактика и контрол;
- Извършване на научноизследователска дейност в областта на заразните, паразитните, имунните и алергичните болести;
- Участие в изготвянето и изпълнението на национални и международни програми, свързани с епидемиологията, диагностиката, лечението и профилактиката на заразните, паразитните, имунните и алергичните заболявания;
- Дейности по осигуряване на диагностикуми за извършване на своевременна и прецизна диагностика на заразните болести;
- Извършване на консултативна, научно-експертна работа и методична дейност по всички въпроси на епидемиологията, етиологичната диагностика, лечението и профилактиката на заразните, паразитните, имунните и алергичните болести и вътреболничните инфекции;
- Участие в разработването на програми за обучение на студенти и специализанти и осъществява следдипломно обучение в системата на здравеопазването;
- Осъществяване на обучение на български и чуждестранни граждани за получаване на образователна и научна степен "доктор" по научни специалности, получили акредитация по Закона за висшето образование.
  - Адекватна и качествена диагностика на ХИВ и сексуално предавани инфекции
  - Осигуряване на постекспозиционна профилактика (ПЕП) и универсални предпазни мерки; както и превенция на предаването на ХИВ инфекция от майка на дете;
  - Осигуряване на качествено проследяване, лечение, грижи и подкрепа за хората, живеещи с ХИВ в страната;
  - Епидемиологичен надзор, мониторинг и оценка на ХИВ и СПИ;
  - Превенция на ХИВ и сексуално предавани инфекции сред целевите групи на Програмата;
  - Промоция на сексуално и репродуктивно здраве сред младите хора и провеждане на кампании на национално и регионално ниво;

- Осигуряване на изследване и лечение на сексуално предавани инфекции;
- Създаване на подкрепяща среда за устойчив национален отговор на ХИВ и сексуално предаваните инфекции в България.
- Осигуряване на ефективно управление и координация на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата.
- Своевременна диагностика и контрол на туберкулозата.
- Успешно лечение на туберкулозата в България.
- Успешно лечение и контрол на мултирезистентната и екстензивнорезистентната туберкулоза.
- Контрол на туберкулозата при децата.
- Намаляване на трансмисията на туберкулозата в местата за лишаване от свобода в България.
- Ограничаване разпространението на туберкулозата в ромска общност и групите в риск.
- Диагностика и лечение на лицата с латентна туберкулозна инфекция.
- Повишаване на осведомеността на широката общественост.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (администрирани разходни параграфи)

Централна доставка на биопродукти (ваксини за задължителни и целеви имунизации и биопродукти за постекспозиционна профилактика)

На основание чл. 58, ал. 2 и 3 и чл. 82, ал. 2, т. 1 от Закона за здравето (изменение, обн., ДВ, бр. 106 от 10.12.2013 г.) и Наредба № 15 от 12.05.2005 г. за имунизациите в Република България (обн., ДВ бр. 45/2005 г.), Министерство на здравеопазването отговаря за планирането и осигуряването на ваксини за извършване на задължителни и целеви имунизации и реимунизации срещу 14 заразни заболявания (туберкулоза, вирусен хепатит тип Б, дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б, пневмококи, морбили, епидемичен паротит, рубеола, бяс, Кримска-Конго хеморагична треска и коремен тиф), ППД туберкулин, биопродукти за извършване на постекспозиционна профилактика (специфични серуми против тетанус, дифтерия) и техническите средства за приложението им.

Прогнозните разходи за осигуряването на биопродукти през периода 2024 г. – 2026 г. са в размер на 50 000 000 лв. за всяка година от периода. Изчисленията на подлежащите (съгласно чл. 27 от Наредба 15 за имунизациите) се базират на прогнозната раждаемост от предходната

година, информация за населението по възрастови групи, броя на приемите за всеки вид ваксина, броя на необхванатите подлежащи на имунизация през предходните години за всеки вид ваксина. По препоръка на СЗО е предвиден резерв от до 15 % за ваксините, използвани за основните имунизации на деца до 2 годишна възраст, който да гарантира стабилност и непрекъснатост на имунизационния процес, намалява рисковете от непредвидими обстоятелства като увеличаване на раждаемостта, невъзможност за изпълнение на договорите за доставки, поради производствени проблеми и най-важното – за организиране на бърз отговор при неблагоприятна епидемична ситуация, застрашаваща общественото здраве. Предвидени са и финансови средства за изпълнения на стратегическите насоки за осъвременяване на националния имунизационен календар по препоръка на Експертния съвет по имунизации. Финансовият ресурс е изчислен на база пределно допустими цени от Позитивния лекарствен списък.

Национален план на Република България за готовност за грипна пандемия, безсрочен

Планът е приет с ПМС № 5 от 13.01.2006 г. и цели да осигури необходимият национален капацитет за подготовка на страната за посрещане на грипна пандемия и да се минимализират загуби от нея.

Предвидени дейности:

- закупуване на необходимите количества антивирусни препарати с цел поддържане на националния резерв, съгласно утвърдената през 2011 г. Концепция за създаване и поддържане на стратегически резерв на Република България от антивирусни средства за лечение и профилактика на грип;

- лабораторно доказване на циркулиращите сезонни грипни щамове съгласно изискванията на Европейската надзорна мрежа за грип към Европейския център за превенция и контрол на заболяванията – обезпечаване с диагностични тестове и консумативи на Националната референтна лаборатория по грип и ОРЗ в НЦЗПБ;

- актуализиране и техническа поддръжка на националната информационна система за надзор на грипа;

- участие на експерти в научните форуми по грип, организирани от ЕС и СЗО.

Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка, 2021 – 2024 г.

Целта на проекта е да се продължат усилията на страната в обхващането на момичета преди започване на сексуален живот с профилактична имунизация срещу рак на маточната

шийка, с което да се постигне трайна тенденция на намаляване на честотата на онкологични заболявания, причинени от ваксинални щамове човешки папилома вируси сред българското население.

Стратегическа цел на програмата е и повишаване на мотивираността на медицинските специалисти и проактивно участие в програмата, свързано с предоставяне на достоверна информация на родители и заинтересовани лица и прилагане на HPV ваксини на момичета от целевата група.

Национална програма за профилактика на ротавирусните гастроентерити в Република България, 2022-2025 г.

Програмата е продължение на Националната програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в Република България, 2017-2021 г. за обхващане на новородени от целевата група с препоръчителна ваксина, осигурена с публични средства, при желание от страна на родителите, поради отчетена тенденция на нарастване на имунизационния обхват сред децата с ротавирусни ваксини.

Целта на програмата е чрез специфична профилактика на деца до 6 месечна възраст да се постигне намаляване на общата заболяемост от ротавирусни гастроентерити, включително и на тежките му форми, налагащи хоспитализация; вирусологичен мониторинг на случаите на остри вирусни гастроентерити с определяне на циркулиращи ротавирусни генотипове; намаляване броя на амбулаторните прегледи и на хоспитализациите във връзка с острите ротавирусни гастроентерити.

Предвидени дейности:

- Повишаване на общественото знание чрез провеждане на информационни кампании;
- Постигане на високо ваксинално покритие при основната целева група срещу ротавирусни инфекции.

Национална програма за подобряване ваксинапрофилактиката на сезонния грип и на пневмококовите инфекции при лица на и над 65 г, 2023-2026 г.

Програмата е продължение на Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип 2019-2022 г. и цели повишаване обхвата със сезонни грипни ваксини и ваксини срещу пневмококови инфекции при лица, на и над 65 г.

Цели на програмата: Намаляване на заболяемостта и смъртността от сезонен грип и от усложненията, свързани с грипа, чрез повишаване на имунизационния обхват при възрастни на и над 65 г. възраст.

Намаляване на заболяемостта и смъртността от инвазивни пневмококови инфекции и пневмококова пневмония чрез повишаване на имунизационния обхват при възрастни на и над 65 г. възраст.

Повишаване на информираността на населението и на медицинските специалисти за риска от грип и пневмококови инфекции при лицата на и над 65 г., ваксинопрофилактика и начините за предпазване.

Предвидени дейности:

- осигуряване с публични средства на ваксини срещу грип и пневмококови инфекции за безплатна имунизация на лицата от целевата група;

- изготвяне на указания относно реда за осигуряване, доставяне, прилагане, отчитане и заплащане на ваксините срещу сезонен грип и пневмококови инфекции и дейностите по прилагането им, съобразени с действащата нормативна уредба.

- разработване, издаване и разпространение на информационни и обучителни материали за грипа и пневмококовите инфекции и методите на профилактика чрез печатни издания, интернет страници на пациентски и неправителствени организации, професионални медицински сдружения, средства за масово осведомяване. Създаване на електронен наръчник за имунизация срещу сезонен грип и пневмококови инфекции. Организиране на годишни форуми, насочени към профилактиката на сезонния грип и пневмококовите инфекции.

Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2021-2025 г.

Стратегически цели на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България

ООН прие Програмата за устойчиво развитие и одобри нови глобални цели, очертаващи устойчиво развитие за хората и планетата до 2030 г. Рамката на Глобалната стратегия за туберкулоза предвижда постигане до 2050 г. на „Нулева смъртност, заболяемост и хора, засегнати от туберкулозата“. Целите на проекта на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България са да осигури устойчивост на постигнатите резултати в борбата с туберкулозата и постигане на глобалните цели на СЗО.

Цел 1: Да се намали заболяемостта от туберкулоза с 50% през 2025 г. в сравнение с 2015г.

Цел 2. Да се намали смъртността от туберкулоза с 75% през 2025 г. в сравнение с 2015г.

Рамката на оперативните цели:

- Осигуряване на висококачествени интегрирани грижи и превенция на туберкулоза в цялата страна, ефективно управление в условията на извънредна епидемиологична обстановка (COVID – 19 и други)
- Своевременна диагностика и контрол на туберкулозата, използване на нови диагностични средства, интервенции, стратегии, и въвеждане на иновации.
- Успешно лечение и контрол на туберкулозата, на мултирезистентната и екстензивнорезистентната туберкулоза в България.
- Прилагане на координирани интервенции и за успешно лечение на пациентите с ТВ/НIV.
- Контрол на туберкулозата при децата.
- Намаляване на трансмисията на туберкулозата в местата за лишаване от свобода в България.
- Ограничаване разпространението на туберкулозата чрез подобряване на обхвата на случаите с туберкулоза и успех от лечението сред групите в риск - ромско население, ИУН, чужденците, търсеци и получили закрила в Република България и лица, търсеци убежище, пациенти с диабет и медицински персонал.
- Диагностика и лечение на лицата с латентна туберкулозна инфекция.
- Повишаване на осведомеността на широката общественост

Целеви групи, към които са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги

- Лица лишени от свобода;
- Ромска общност;
- Лица с наркотична зависимост;
- Лица с алкохолна зависимост;
- Чужденци, търсеци и получили международна закрила у нас, мигранти и мобилно население;
- Бежанци и лица, търсеци убежище;
- Децата на улицата и млади хора в риск;
- Хора живеещи с ХИВ/СПИН;
- Медицински персонал от лечебните заведения за туберкулоза и от микробиологичните лаборатории за диагностика на туберкулозата; Хора с хронични заболявания - инсулинозависим тип диабет;
- Хора с хронични заболявания - инсулинозависим тип диабет.

Предоставяни продукти/услуги по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата

- Осигуряване на ефективно управление и координация на проект на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата.
- Своевременна диагностика и контрол на туберкулозата.
- Успешно лечение на туберкулозата в България.
- Успешно лечение и контрол на мултирезистентната и екстензивнорезистентната туберкулоза.
- Контрол на туберкулозата при децата.
- Намаляване на трансмисията на туберкулозата в местата за лишаване от свобода в България.
- Ограничаване разпространението на туберкулозата в групите в риск.
- Диагноза и лечение на лицата с латентна туберкулозна инфекция.
- Повишаване на осведомеността на широката общественост.

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по бюджетната програма

- Диагностични дейности: извършване на клинични, инструментални, образни и лабораторни изследвания - закупуване на диагностикуми и консумативи за микроскопска и културелна диагностика на туберкулозата за нуждите на Националната референтна лаборатория по туберкулоза към НЦЗПБ и на микробиологичните лаборатории в специализираните лечебни заведения за туберкулоза;
- Осигуряване на лекарствени продукти с фиксирани дози за деца и на противотуберкулозни лекарствени продукти от втори ред за лечение на болни с мултилекарствена резистентност (MDR-TB) и екстензивна лекарствена резистентност (XDR-TB);
- Осигуряване на активно наблюдение (диспансеризация) на подлежащите лица: извършване на контролни прегледи и изследвания, контрол на провежданото лечение
- Осигуряване на Изониазид за провеждане на специфична химиопрофилактика на туберкулозата на контактни лица и лицата с латентна туберкулозна инфекция (ЛТБИ) за нуждите на специализираните лечебни заведения за туберкулоза.

Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции за периода 2021 -2025 г

Целите на проекта на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ в България са да осигури устойчивост на постигнатите резултати и постигане на глобалните цели на СЗО.

Рамката на оперативните цели ще включва:

- Разширяване на обхвата на дейностите по превенция на ХИВ и покритие на групите в най-висок риск чрез запазване, разширяване и поддържане на целенасочени и непрекъснати интервенции за превенция на ХИВ с цел да се намали риска от инфектиране или предаване на ХИВ инфекцията
  - Намаляване на новите случаи на ХИВ инфекция.
  - Елиминиране на предаването на ХИВ инфекцията от майка на новородено
  - Достигане до 90 % на дела на лицата, инфектирани с ХИВ, които знаят своя статус, включване на антиретровирусно лечение на 90 % от хората, живеещи с ХИВ, които знаят своя статус и постигане на трайна вирусна супресия при тези на лечение.
  - Достигане до 95 % от бременните жени с изследване за сифилис и до 90 % от бременните жени с изследване за ХИВ.
  - Осигуряване на защита и нулева дискриминация на хората, живеещи с ХИВ, и на лицата от групите в най-висок риск.

Целеви групи

- Лица, инжекционно употребяващи наркотици (ИУН)
- Мъже, които правят секс с мъже (МСМ)
- Маргинализирани етнически общности в риск
- Лица, лишени от свобода
- Лица, предлагащи сексуални услуги, и техните клиенти
- Лица, търсещи и получили международна закрила, мигранти и мобилно население
- Млади хора, деца и млади хора в риск
- Хора, живеещи с ХИВ, и техните партньори и близки
- Медицински персонал в лечебните и здравни заведения

Проектът съдържа мерки за провеждане на политики за превенция на всички вирусни хепатити (тип А, В, С, D, Е) и е съобразен с Целите за устойчиво развитие, Глобална стратегия на Световната здравна организация за превенция и контрол на вирусните хепатити и Планът за действие за борба с вирусните хепатити в Европейския регион на СЗО.

Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити в Република България за периода 2021-2025 г., приета с Решение № 293/01.04.2021 г. на Министерския съвет

Програмата съдържа мерки за провеждане на политики за превенция на всички вирусни хепатити (тип А, В, С, D, Е) и е съобразен с Целите за устойчиво развитие, Глобална стратегия на Световната здравна организация за превенция и контрол на вирусните хепатити и Планът за действие за борба с вирусните хепатити в Европейския регион на СЗО.

Целите на Националната програма са:

Цел 1: Намаляване на заболяемостта от хронични вирусни хепатити в Република България с 45 % до 2025 г. (90% през 2030 г.)

Цел 2. Намаляване на смъртността от вирусни хепатити в Република България с 30 % до 2025 г. (60% през 2030 г.)

Цел 3: Достигане и задържане на 95% обхват с трети прием на ваксина срещу хепатит В при деца.

Цел 4: Елиминиране на вертикалния механизъм на предаване на вируса на хепатит В от майка на дете

Цел 5: Достигане до 100% безопасност на дарената кръв чрез изследване с метод с гарантирано качество

Цел 6: Достигане на нива за диагностика и лечение на хепатит В и С над 50% диагностицирани пациенти и над 40% лекувани (над 90% диагностицирани пациенти и над 80% лекувани до 2030 г.)

Цел 7. Намаляване на разпространението на вирусни хепатити А, D, E

Приоритетни области на Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити

Приоритетна област 1. Превенция на вирусните хепатити сред целевите групи

Приоритетна област 2. Политика на изследване за хепатит В, С и E

Приоритетна област 3. Политика за ваксинопрофилактика срещу хепатит В и А

Приоритетна област 4. Осигуряване на качествено проследяване, лечение, грижи и подкрепа на хората, живеещи с хепатит В и С

Приоритетна област 5. Епидемиологичен надзор и докладване на заболяемите от вирусни хепатити

Приоритетна област 6. Подкрепяща среда за устойчив национален отговор на вирусните хепатити в България и повишаване нивото на информираност на населението за етиологията, превенцията, диагностиката, лечението и поведението при отделните видове вирусни хепатити.

Целеви групи:

- Лица, инжекционно употребяващи наркотици (ИУН)
- Мъже, които правят секс с мъже (МСМ)
- Сегрегирани етнически общности
- Лица, лишени от свобода

- Лица, предлагащи сексуални услуги и техните клиенти
- Лица, търсещи и получили международна закрила и мигранти
- Деца и млади хора в риск
- Бременни жени
- Медицински специалисти в доболничната и болничната помощ
- Пациенти с риск от заболяване от вирусни хепатити
- Обща популация във възрастта 40 - 65 г.

Дейности за предоставяне на продуктите/услугите

- подобряване и разширяване на диагностиката на вирусни хепатити. Основните стратегически интервенции са насочени към разширяване на достъпа до доброволно консултиране и изследване за вирусни хепатити по инициатива на клиентите и по препоръка на лечебните и здравните заведения, така че броят на инфектираните лица в България, които знаят своя статус по отношение на вирусния хепатит В и С да достигне 90%. Също така към разширяване на обхвата на изследванията за хепатит В на бременни за превенция на перинаталната трансмисия на хепатит В - инфекция, създаване на благоприятна обществена среда за превантивни мерки за ограничаване разпространението на вирусните хепатити сред обществото като цяло, към комуникация за промяна на общественото съзнание и поведението – достигане до цялото общество.

- възлагане на превантивни дейности сред рисковите групи. Основните интервенции са насочени към превенцията на вирусните хепатити сред групите в най-висок риск и сред общото население след 40 г. възраст;

- осъществяване на интегриран подход за превенция на вирусните хепатити и промоция на сексуално и репродуктивно здраве сред младите хора;

- сигурност на кръвта и кръвните продукти;

- превенция на предаването на хепатит В инфекция от майка на дете;

- подобряване на системата на епидемиологичен надзор чрез изграждане на уеб-базирани системи за съобщаване на новорегистрираните случаи на вирусни хепатити и проследяване на случаите на вирусни хепатити сред рисковите групи;

- изготвяне на фармакоикономическа оценка на въвеждането на задължителна имунизация срещу хепатит А;

- провеждане на сероепидемиологични проучвания за носителство на хепатит В и С с цел оценка на риска от заразяване и предаване на инфекцията;

- осигуряване на лечението на новооткритите случаи на вирусен хепатит В и С за здравнонеосигурените лица;
- осигуряване на качествено проследяване, грижи и подкрепа на хората, живеещи с хепатит В и С. Финансирането на дейностите за лечение и грижи за хората, живеещи с хепатит В и С в лечебните заведения - създаване и поддържане на капацитет сред медицинските специалисти, укрепване на системата от специализирани гастроентерологическите центрове за лечение. Ще се развият дейностите за грижи и подкрепа за хората, живеещи с хепатит В и С извън лечебните заведения - подкрепяща среда за пациентите с хепатит В и С и техните партньори и близки, информираност и премахване на стигмата и дискриминацията.
- осигуряване на диагностиката на вирусните хепатити в местата за лишаване от свобода и последващо лечение;
- осигуряване устойчивост на целите на програмата чрез актуализиране и синхронизиране на действащата нормативна уредба в страната и изграждане на капацитет сред медицинския персонал, пациенти и общо население по отношение на превенцията и контрола на вирусните хепатити.

Проект на Национална програма за действие срещу антимикробната резистентност 2023-2027 г.

Целите на Плана включват засилване на надзора на антимикробната резистентност и използването на антимикробни средства в хуманната и във ветеринарната област, контролиране на нивата на АМР чрез съчетаване на засиления контрол на инфекциите, свързани с медицинското обслужване, с разумната употреба на антимикробни средства в двете области; регулиране на достъпа до антимикробни средства и използването им в хуманната и ветеринарната медицина; подобряване на осведомеността на населението за използването на антимикробни средства чрез образователни инициативи, кампании за промяна на поведението и повишаване на осведомеността на медицинските специалисти и обществото; научни изследвания и иновации в областта на лекарствата.

Констатираната през 2020 г. световна пандемия от Covid – 19, очерта необходимост от увеличаване на усилията за създаване и поддържане на перманентна готовност на всички нива на системата на здравеопазване. На базата на това и с оглед преодоляване на опасността от затруднения при бъдещо разпространение на заразна болест, както и при увеличаване интензитета на разпространение на Covid – 19 се налага необходимост от подпомагане от

страна на държавата на последното ниво на системата – болниците, в които се концентрира изключително висок по своя интензитет товар от гледна точка на предоставянето на дейностите по диагностика и лечение на пациенти с Covid – 19 и успоредно с това – и на такива без това заразно заболяване и/или с редица други заразни и други заболявания.

Дейностите, които се субсидират от Министерството на здравеопазването по реда на Наредба № 3 от 5 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения са: осигуряване на медицински дейности при пациенти с инфекциозни заболявания, включително за предотвратяване на епидемиологичен риск; лечение на пациенти с туберкулоза, осигуряване на медицински дейности при пациенти с неспецифични белодробни заболявания; и поддържане готовността на клиники/отделения по инфекциозни болести за извършване на медицинска дейност при епидемично разпространение на заразни болести.

По този начин се цели осигуряването на постоянна готовност на огромната част от болниците в страната да поемат диагностиката и лечението както на новопоявили се заразни заболявания, така и на съществуващи и известни в медицинската практика заразни заболявания, в случаите на бързото им епидемично разпространение, изискващо незабавна, а понякога и изпреварваща реакция и ангажиране на човешки и материални ресурси, които за кратко време не могат да бъдат създадени или осигурени.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол”, МЗ

Регионални здравни инспекции (РЗИ)

Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ)

Отговорност за изпълнението на програмата

За изпълнението на програмата отговарят ресорния заместник-министър на здравеопазването, главния държавен здравен инспектор на Република България, дирекция „Опазване на общественото здраве и здравен контрол”, РЗИ и НЦЗПБ.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.01.03 Бюджетна програма “Профилактика и надзор на заразните болести”	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	228 406,7	85 175,1	29 538,5	32 038,5	32 038,5
	Персонал	127 030,6	81 607,9	26 560,6	26 560,6	26 560,6
	Издръжка	89 974,7	426,6	2 977,9	5 477,9	5 477,9
	Капиталови разходи	11 401,4	3 140,6	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	172 940,4	81 132,2	29 538,5	32 038,5	32 038,5
	Персонал	89 232,5	81 087,8	26 560,6	26 560,6	26 560,6
	Издръжка	83 570,7	27,3	2 977,9	5 477,9	5 477,9
	Капиталови разходи	137,2	17,1	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	55 466,3	4 042,9	0,0	0,0	0,0
	Персонал	37 798,1	520,1	0,0	0,0	0,0
	Издръжка	6 404,0	399,3	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	11 264,2	3 123,6	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	131 479,5	304 321,1	81 502,8	81 498,3	81 257,8
	Разходи за изпълнение на Национални програми	2 116,9	1 519,7	7 197,8	7 193,3	6 952,8
	Разходи за централна доставка на лекарствени продукти	127 536,7	273 205,7	33 000,0	33 000,0	33 000,0
	Разходи в обществена полза	2 125,9				
	Стипендии за обучение на докторанти държавна поръчка	47,6	91,0	90,0	90,0	90,0
	Субсидии за осъществяване на болнична помощ	-347,7	29 504,6	41 215,0	41 215,0	41 215,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	16 134,3	1 778,9	0,0	0,0	0,0
	Субсидии за нефинансиви предприятия	16 134,3	-88,3	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи		1 867,2	0,0	0,0	0,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	147 613,7	306 100,0	81 502,8	81 498,3	81 257,8
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	304 419,9	385 453,3	111 041,3	113 536,8	113 296,3
	Общо разходи (I.+II.+III.):	376 020,4	391 275,1	111 041,3	113 536,8	113 296,3
	Численост на щатния персонал	773	780	863	863	863

Средствата са предвидени за обезпечаване на дейностите на Регионални здравни инспекции (РЗИ), Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) и дирекции на МЗ.

В администрираните разходи са планирани средства за финансиране за:

- изпълнение на дейности по Национални програми,
- осигуряването на ваксини за извършване на задължителни и целеви имунизации и реимунизации срещу 14 заразни заболявания (туберкулоза, вирусен хепатит тип Б, дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б, пневмококи, морбили, епидемичен паротит, рубеола, бяс, Кримска-Конго хеморагична треска и коремн тиф), ППД туберкулин, биопродукти за извършване на постекспозиционна профилактика (специфични серуми против тетанус, дифтерия) и техническите средства за приложението им.
- субсидиране на лечебните заведения за осигуряване на медицински дейности при пациенти с инфекциозни заболявания, включително за предотвратяване на епидемиологичен риск; лечение на пациенти с туберкулоза, осигуряване на медицински дейности при пациенти с неспецифични белодробни заболявания, стационарно лечение на пациенти с ХИВ/СПИН по реда на Наредба № 3 от 5 април 2019 г.

1600.01.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „НАМАЛЯВАНЕ ТЪРСЕНЕТО НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА“

Цели на бюджетната програма

Ограничаване въвличавено на нови хора в злоупотребата с наркотични вещества, намаляване злоупотребата с наркотични вещества, използвани за медицински цели.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ 1600.01.04 Бюджетна програма „Намаляване на търсенето на наркотични вещества“	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
1. Усъвършенствани закони	бр.	1	1	1
2. Усъвършенствани наредби	бр.	5	5	5
3. Изготвени становища	бр.	20	20	20
4. Проведени заседания	бр.	10	10	10

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

5. Изготвени анализи и доклади	бр.	10	10	10
6. Проведени заседания на Националния съвет по наркотични вещества (НСНВ)	Бр.	4	4	4
7. Мониторинг на дейността на Общинските съвети по наркотични вещества (ОБСНВ) и Превантивните информационни центрове (ПИЦ) към тях	Бр.	4	4	4
8. Извършени проверки на производители на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества.	бр.	8	8	8
9. Извършени проверки в аптеки и складове за търговия на едро с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества.	бр.	2 300	2 300	2 300
10. Извършени проверки в програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти	Бр.	75	75	80
11. Извършени проверки на дейността на инспекторите по наркотични вещества в Регионалните здравни инспекции	бр.	6	6	6
12. Съставени протоколи от проверките	бр.	2 389	2389	2394
13. Издадени лицензи за производство, търговия на едро и дребно по реда на ЗКНВП	бр.	400	400	410
14. Издадени разрешителни и разрешения за дейности по реда на ЗКНВП	бр.	1 200	1200	1200
15. Вписани номера в регистрите	бр.	1 600	1600	1610
16. Издадени разрешения за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими от опиоиди	Бр.	20	20	10
17. Държавни програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди, субсидирани от МЗ	Бр.	9	9	10
18. Частни програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди, субсидирани от МЗ	Бр.	14	14	14
19. Пациенти в програми за лечение, субсидирани от МЗ и получаващи метадон по Наредба № 34/2005 г.	Бр.	1 300	1300	1400
20. Пациенти в програми за лечение, със собствено финансиране, получаващи метадон по Наредба № 34/2005 г.	Бр.	1 800	1800	1800
21. Мониторинг и оценка на ефективността на лечебните програми, програмите за психосоциална рехабилитация и програмите за намаляване на вредите. (НЦОЗА)	Бр.	15	15	15
22. Създаване и поддържане на база данни в Националния център по наркомании (НЦОЗА)	Бр.	7	7	7
23. Национална програма за превенция употребата на наркотични вещества за възрастова група 5-7 клас	Бр.	27	27	27
24. Национална програма за превенция употребата на наркотични вещества за възрастова група 8-11 клас	Бр.	27	27	27
25. Програми за превенция употребата на наркотични вещества на местно ниво	Бр.	6	6	8
26. Работа на терен с деца и младежи в риск на възраст от 12 до 25 години и техните семейства от маргинализирани общности	Бр.	400	400	500

27. Работа с деца, настанени в центрове от семеен тип и защитени жилища	Бр.	300	300	400
28. Работещи програми за психосоциална рехабилитация, субсидирани от МЗ (НЦОЗА)	Бр.	6	6	10
29. Пациенти в програми за психосоциална рехабилитация, субсидирани от МЗ (НЦОЗА)	Бр.	125	125	150
30. Координиране дейността на ОБСНВ и ПИЦ и взаимодействие, във връзка с поддържане и усъвършенстване на информационните системи и база данни	бр.	27	27	27
31. Изследване на инжекционно употребяващи наркотици за полово и кръвноосно преносими болести	Бр.	900	900	900
32. Извършени лабораторни изследвания за НВ в лабораторията на ДПБЛНА	Бр.	2 800	2 800	2 800
33. Участия в местни и международни форуми по наркотиците по наркотиците за повишаване професионалната квалификация НЦОЗА	Бр.	10	10	10
34. Подготовка и провеждане на различни по характер и обхват проучвания, свързани с употребата на наркотици в България –НЦОЗА	Бр.	8	8	8
35. Подготовка и разпространение на тематични доклади, информационен бюлетин и други аналитични, информационни и помощни материали –НЦОЗА	Бр.	2	2	2
36. Изготвяне на Годишен национален доклад за проблемите свързани с употребата на наркотици по стандартите на Европейския мониторинг център за наркотици и наркомании (EMCDDA) – НЦОЗА	Бр.	1	1	1
37. Методическо ръководство, координация и участие при попълването на Стандартни таблици и Структурирани въпросници за годишния доклад на EMCDDA – НЦОЗА	Бр.	20	20	20
38. Развитие на ключовите епидемиологични фактори – НЦОЗА	Бр.	5	5	5
39. Съвместна дейност на новите синтетични наркотици и периодични изпращания на ранни известия за нови наркотици до EMCDDD и REITOX, НФЦ, НЦОЗА	Бр.	2	2	2
40. Участие в експертната и обучителна системи на EMCDDA и REITOX – НЦОЗА	Бр.	10	10	10
41. Проведени семинари и работни срещи за оказване на методическо ръководство.	бр.	4	4	4

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Недостатъчно и нерегулярно финансиране на дейностите.

Информация за наличността и качеството на данните

- По данни на отдел „Контрол на наркотичните вещества“ в дирекция „Лекарствена политика“, Национален център по обществено здраве и анализи;

- по Националната програма за изпълнение на Плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците (2020 – 2024 г.).

Предоставяни по програмата продукти/услуги

- Развитие на политиката в областта на намаляване търсенето на наркотици
- Разработване и усъвършенстване на нормативната база в областта на наркотиците
- Контрол по спазване изискванията на регулаторните режими, въведени от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП)
- Координиране осъществяването на програми за превенция на употребата на наркотични вещества
- Разширяване на мрежата от програми за лечение, психосоциална рехабилитация и намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества
- Поддържане и развитие на национална публична информационна система по наркотиците и наркоманиите.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (администрирани разходни параграфи)

Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.).

Планираните средства в тригодишната бюджетна прогноза за 2024 г са в съответствие с финансовия план на Стратегията, приета с Решение № 528/30.07.2020г. на Министерския съвет, за периода 2025-2026 г. ще бъдат разписани във финансовия план на следващата Стратегия.

Националната стратегия за борба с наркотиците 2020-2024 г. систематизира визията, принципите, стратегическите цели, дейностите, чиято реализация ще доведе до определяне политиката на държавата в областта с борбата с наркотиците. Планирана е като хоризонтална инициатива на 14 министерства и агенции, с водеща роля на Министерство на здравеопазването.

Натрупаният до момента опит от предходните стратегии показва, че за овладяване на проблема с наркотиците в България е необходимо да се обединят усилията на институциите на национално, регионално и местно ниво и да се съчетаят с усилията на неправителствените организации, медиите и широката общественост.

Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.) включва пет основни области на действие - Ограничаване на предлагането и разпространението на наркотични вещества; Ограничаване на търсенето, употребата и влиянието на наркотичните вещества и зависимостите върху личното и общественото здраве; Повишаване на експертния капацитет

за изследвания и обновяване на технологичното оборудване; Подобряване на взаимодействието и координация между институциите; Усъвършенстване на нормативната база.

Представен е анализ на ситуацията в страната по проблемите, свързани с наркотиците и наркоманиите – състояние и тенденции при употребата на наркотици сред населението, употребата на нови психоактивни вещества, проблемна употреба на наркотици, здравни последици от употребата на наркотици и по отношение на незаконния трафик и разпространението на наркотици.

Разписан е и анализ на дейността в областите по намаляване на търсенето и предлагането на наркотици. В областта по намаляване на търсенето са отбелязани постиженията и проблемите в областта на превенция, ранни интервенции, лечение, психосоциална рехабилитация, социална реинтеграция, намаляване на здравните и социални вреди и ограничаване на рисковете по отношение на употребата на наркотични вещества, както и приоритети на новата стратегия. В областта по намаляване на предлагането са разписани основните дейности на правоприлагащите и контролни органи, свързани с наркотични вещества и прекурсори и статистика на заловени количества наркотични вещества и прекурсори.

Основна цел на Стратегията е да определя, насочва и координира усилията на публичните институции и българското общество към постигането на определените в нея цели. Предлагането, разпространението, търсенето и употребата на наркотични вещества са идентифицирани основни проблеми, на които публичните институции и гражданското общество могат да въздействат по ефективен и ефикасен начин. Те определят приоритетните сфери на въздействие, които си поставя за цел да реализира настоящата стратегия.

Като основен инструмент за практическото изпълнение на Стратегията е изготвен План за дейности към нея, съдържащ специфични дейности, индикатори, срокове и отговорни институции. За финансовото обезпечаване на Стратегията е разписан Финансов план, като заложените средства са в рамките на бюджетите на ресорните министерства и ведомства.

Целевите групи към които е насочена Стратегията са:

- Лица в риск от употреба на наркотични вещества – деца и младежи.
- Употребяващи наркотични вещества.
- Семейства и близки на употребяващи наркотични вещества.

- Лица, лишени от свобода.
- Военнослужещи от Българската армия.
- Лица, търсещи и/или получили международна закрила на територията на Република България, както и мигранти.

Очаквани резултати от изпълнението на Стратегията са

- Ограничено търсене на наркотични и нови психоактивни вещества.
- Ограничено предлагане на наркотични и нови психоактивни вещества.
- Повишена ефективност на политиките в областта на превенция, лечение, психосоциална рехабилитация, реинтеграция и намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества.
- Ограничен брой на проблемно и/или високорисково употребяващите.
- Променени обществени нагласи по отношение на зависимите към наркотични вещества.
- Повишен научен капацитет за реализиране на целите на националната политика в областта на наркотичните вещества.
- Нараснал брой на квалифицираните специалисти в областта на противодействието на търсенето и предлагането на наркотични вещества.
- Увеличена ефективност на инвестираните публични средства.
- Повишен административен капацитет и експертиза в контрола, превенцията, лечението и психосоциалната рехабилитация.

Координиращ орган за изпълнението на Стратегията е Националният съвет по наркотичните вещества.

Организационни структури, участващи в програмата

отдел "Контрол на наркотичните вещества" в дирекция „Лечебни дейности“
Национален център по обществено здраве и анализи
Регионални здравни инспекции

Отговорност за изпълнението на програмата

Министерството на здравеопазването - отдел "Контрол на наркотичните вещества", в дирекция „Лечебни дейности“, Национален център по обществено здраве и анализи.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.01.04 Бюджетна програма “Намаляване на търсенето на наркотични вещества”	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	778,3	834,2	773,1	773,1	773,1
	Персонал	622,8	641,9	568,3	568,3	568,3
	Издръжка	155,5	192,3	204,8	204,8	204,8
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	778,3	834,2	773,1	773,1	773,1
	Персонал	622,8	641,9	568,3	568,3	568,3
	Издръжка	155,5	192,3	204,8	204,8	204,8
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	793,7	795,7	860,0	860,0	860,0
	Разходи за изпълнение на Национални програми	146,9	159,7	160,0	160,0	160,0
	Субсидии за осъществяване на болнична помощ	646,8	636,0	700,0	700,0	700,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	793,7	795,7	860,0	860,0	860,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	1 572,0	1 629,9	1 633,1	1 633,1	1 633,1
	Общо разходи (I.+II.+III.):	1 572,0	1 629,9	1 633,1	1 633,1	1 633,1
	Численост на щатния персонал	19	18	19	19	19

Средствата са предвидени за обезпечаване на дейностите на Национален център по обществено здраве и анализи и дирекция „Лечебни дейности“, МЗ.

В администрираните разходи са планирани средства за финансиране на дейности възложени на Министерството на здравеопазването съгласно Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.) и субсидира лечебните заведения за лечение на пациенти с дневни психорехабилитационни програми на лица с психични заболявания при спазване на

условията и реда за осъществяване на програмите съгласно Наредба № 8 от 2011 г. за условията и реда за осъществяване на програми за психосоциална рехабилитация на лица, които са били зависими или са злоупотребявали с наркотични вещества.

1600.02.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ, ЗДРАВНА ИНФОРМАЦИЯ И ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Цели на бюджетната програма:

Стратегическа цел

Осигуряване на устойчиво управление на системата на здравеопазване и непрекъснато подобряване на качеството и безопасността на медицинското обслужване на гражданите чрез ефективни системи за събиране и обработване на информация и контрол и мониторинг на медицинските дейности.

Оперативни цели:

1. Осигуряване на качествена медико-статистическа база данни за здравния статус на населението и за ресурсите и дейността на лечебните заведения, отговаряща на нуждите на управлението и международния обмен на данни.

2. Усъвършенстване на механизмите за контрол и мониторинг върху дейността на лечебните заведения и на структурите, свързани със задължителното и доброволно здравно осигуряване;

3. Надграждане на Националната здравно-информационна система и развитие на електронното здравеопазване.

За постигането на националните здравни цели е необходимо компетентно и отговорно управление на националната здравна система на всички нива – национално, областно, общинско и институционално. Ролята на информацията за определяне на здравната политика и за приемане на добри управленски решения не подлежи на съмнение. Тя се засилва особено в условията на усложнени здравно-демографски характеристики на населението и икономическа криза, предполагащи непрекъснато нарастващи потребности от здравни услуги при изразен недостиг на средства, необходими за тяхното осигуряване. Затова задълбочените анализи на съществуващата медико-статистическа и икономическа информация за здравния статус на населението и състоянието на лечебната мрежа, трябва да са водещи при планирането и управлението на системата на здравеопазване на национално и регионално ниво. Те дават възможност да се обективизират специфичните характеристики на отделните

медицински дейности и свързаните с тях здравни потребности, съществуващи проблеми и рискове, което от своя страна ще позволи да се планират политиките и да се прогнозира свързаните с тях потребности от ресурси в краткосрочен и дългосрочен план.

Поради това една от основните задачи на програмата е информационното осигуряване на управлението на медицинските дейности чрез оптимално използване на съществуващите източници на информация и техният логически синтез и анализ.

Дейностите за подобряване на качеството на предоставяните здравни услуги са свързани с подобряване на контрола върху дейността на лечебните заведения, на медицинските дейности и на качеството на медицинската помощ, който се осъществява от РЗИ и ИАМН. Процедурите за одобрение на лечебни заведения за обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и фармация, студенти по специалности от професионално направление „Здравни грижи“, както и за следдипломно обучение на лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи създават ясни критерии за определянето на статут на университетски болници или клиники/отделения, като за такива се определят само структури, които реално са обвързани с университет и съответно с обучението на студенти, специализанти и докторанти и с осъществяването на научна дейност в по-голяма степен от останалите лечебни заведения, получили одобрение от министъра на здравеопазването за обучение на студенти и специализанти.

Основни цели на електронното здравеопазване - повишаване качеството и ефективността на здравеопазването чрез въвеждането на национална здравна информационна система и осъществяване на реален достъп на пациента до информация за собственото му здраве. Съкращаване на времето за обслужване на пациенти и граждани, повишаване на качество на административните услуги в здравеопазването и съкращаване на финансовите разходи. Постигане на значителна промяна на качеството на здравеопазване, чрез използване на нови здравни технологии в областта на електронното здравеопазване.

За реализация на тези цели е необходимо да се постигнат следните оперативни цели:

1. Разработване и провеждане на Национална стратегия за електронно и пътна карта към нея
2. Разработване и прилагане на концепция за развитие на телемедицината в Република България и мобилните устройства (mHealth)

3. Въвеждане на система за оценка на качеството и безопасността на медицинското обслужване

4. Изграждане експертна фармакотерапевтична система (ЕФТС), подпомагаща и контролираща клиничните решения

5. Създаване на решения за трансграничен достъп и обмен на здравна информация в ЕС чрез изграждане на национална контактна точка

6. Изграждане на среда за единен достъп до образна диагностика и интеграцията и с НЗИС

7. Разработване на система Превенция и промоция на здравето

8. Разработване на електронни административни услуги като част от НЗИС

Надграждането на Националната здравно-информационна система с нови функционалности и модули дава възможност да се извършват онлайн повече административни и здравни услуги в сектора, осигурява достъп до информация на пациента за собственото му здраве и подобрява взаимовръзките между отделните нива на системата, което е предпоставка за това финансовите процеси да бъдат прозрачни и лесни за проследимост, за анализиране и контрол.

Осигуряването чрез националната здравно-информационна система данни ще позволят всички показатели за измерване на качеството да се регистрират и анализират в желани периоди и разрези и да се използват за контрол и управление на процесите, свързани с качеството.

Възможностите на електронното здравеопазване за подобряване на контрола на качеството на здравната помощ следва да се интегрират с общият процес на контрол и мониторинг на качеството. Контролните органи на МЗ (ИА „Медицински надзор“ и Регионалните здравни инспекции) и научните дружества ще играят важна роля в тази насока, като техните основни отговорности са: да разработят подходящи методи за оценка и контрол, приложими в лечебните заведения; да участват в провеждането на оценката на качеството на всички нива и в прегледа на общоприетите професионални норми и да осигуряват разпространение на научните резултати. Крайно належащо е осигуряване на средства за повишаване на административния капацитет на ИАМН и РЗИ и повишаване на мотивацията на работещите в тях.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.02.01 Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване”	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология				
1.Разработени стратегии, концепции, политики и др.	бр.	5	1	0
2.Разработени нови и актуализирани нормативни актове, в т.ч.:	бр.	10	10	10
3.Разработени инструкции, указания, анализи и др.	бр.	2	2	2
4.Изпълнявани проекти	бр.	2	2	2
Регистрационен режими и разрешителен режим				
1. Подадени заявления за регистрация на ЛЗИБМП по чл. 40 от ЗЛЗ	бр.	2 000	2 000	2 200
2 .Издадени удостоверения за регистрация на ЛЗИБМП по чл. 40 от ЗЛЗ	бр.	2 000	2 000	2 000
3. Подадени заявления за издаване на разрешения за осъществяване на лечебна дейност по чл.47 на ЗЛЗ	бр.	60	60	60
4. Издадени разрешения за осъществяване на лечебна дейност по чл. 47 на ЗЛЗ	бр.	50	45	45
5. Отнети разрешения за осъществяване на лечебна дейност по чл. 47 на ЗЛЗ*	бр.			
Одобрение на лечебните заведения за обучение в системата на здравеопазването				
1. Лечебни заведения, заявили желание за провеждане на обучение	бр.	100	100	100
2. Изготвени оценки от експертна комисия	бр.	100	100	100
3. Заседания на Консултативния съвет	бр.	15	15	15
4. Лечебни заведения, получили одобрение за обучение в системата на здравеопазването	бр.	80	80	80
5. Лечебни заведения/клиники или отделения, придобили права на университетски	бр.	5	5	5
6. Лечебни заведения/клиники или отделения с отнети права на университетски * ¹	бр.			
Контрол за гарантиране правата на пациента				
1.Проверки от РЗИ по жалби и сигнали	бр.	1 200	1 250	1 300

¹ */ показатели, които нямат отношение към планирането на финансовите средства и се използват само при отчитане на дейността

2.Проверки на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве	бр.	200	200	200
3.Актове за административно нарушение /РЗИ /	бр.	50	40	40
4.Проверки от ИАМН по жалби и сигнали	бр.	900	850	800
5.Актове за установено административно нарушение /ИАМН/	бр.	250	240	230
Проверки за разходване средствата по реда на чл. 82 от ЗЗ				
1.Проверки от РЗИ	бр.	800	800	800
2.Проверки от ИАМН	бр.	30	30	30
Проверки за изпълнение на медицинските стандарти и други планови проверки				
1.Проверки на РЗИ за изпълнение на медицинските стандарти	бр.	1 400	1 400	1 400
2.Проверки на РЗИ във връзка с разрешителния режим на лечебните заведения	бр.	300	300	300
3.Брой издадени Удостоверения от РЗИ по чл. 47 от ЗЛЗ	бр.	150	150	150
4. Планови проверки на ИАМН за изпълнение изискванията на Закона за лечебните заведения, Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки и Раздел „Асистирана репродукция“ от Закона за здравето	бр.	60	60	60
5.Предложения на ИАМН за отнемане на разрешения за лечебна дейност*	бр.			
Контрол на структурите на задължителното и доброволно здравно осигуряване				
1.Извършени проверки в НЗОК/РЗОК	бр.	10	10	10
2.Извършени проверки в ДЗОФ	бр.	10	10	10
Информационна и аналитична дейност, осъществявана от ИАМН				
1.Водени регистри	бр.	40	40	40
2.Изготвени анализи и доклади	бр.	10	10	10
3.Изготвени предложения за промени в нормативната уредба	бр.	1	1	1
4.Проведени дискусии, обсъждания, конференции и др.	бр.	5	5	5
Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - събиране, обработка, отчитане и анализиране на информация от РЗИ				
1.Събрани и обработени годишни статистически отчети	бр.	60 000	60 000	60 000
2.Събрани и обработени оперативни статистически отчети	бр.	7 000	7 000	7 000
3.Обработени оперативни сведения и др. статистическа информация (съобщения, известия, информационни карти и др.)	бр.	130 000	130 000	130 000

4.Обработени отчети за финансиране на лечебните заведения по Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения	бр.	2 000	2 000	2 000
5.Изготвени справки и информации по искане на други органи и организации	бр.	3 500	3 300	3 100
6.Проверки на статистическата отчетност в лечебните заведения	бр.	2 500	2 500	2 500
7.Съставени актове за административни нарушения във връзка със статистическата отчетност	бр.	10	10	10
8.Разработени анализи, прогнози и оценки от РЗИ за здравно-демографските процеси на регионално ниво, необходими за формирането на националната и териториалната здравна политика;	бр.	60	60	60
Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - здравна статистика на базата на събиране, обработка, отчитане и анализиране на информацията от НЦОЗА				
1.Състояние и движение на населението	бр. (анализи)	5	5	5
2.Заболеваемост на населението	бр. (анализи)	5	5	5
3.Здравна мрежа	бр. (анализи)	2	2	2
4.Медицински персонал по видове и по видове лечебни заведения	бр. (анализи)	1	1	1
5.Дейност на лечебните заведения	бр. (анализи)	1	1	1
6.Икономическа информация на лечебните заведения	бр. (анализи)	1	1	1
7.Международен преглед и съпоставка на информацията	бр. (анализи)	3	3	3
8.Програми за създаване и реализация на единна здравно-информационна система	бр.	1	1	1
9.Здравно информационни стандарти	бр.	1	1	1
10.Международни стандарти и норми, произтичащи от решения и резолюции на институциите на ЕС	бр.	2	2	2
11.Математически модели и прогнози за демографското и здравно състояние на населението и здравните дейности	бр.	14	15	15
12.Предоставяне на здравни данни за Световната здравна организация, Евростат и други международни организации	бр.	40	40	40
13.Статистически изследвания, необходими за създаване на национална и европейска статистическа информация	бр.	5	5	5

14.Методологична и методическа помощ на структурите на националната система на здравеопазване по отношение на информационното осигуряване и медицинската документация;	бр. съвещания, указания	5	5	5
Внедряване на ДСГ				
1.Адаптация на класификационната система	бр.	1	1	1
2.Сервизно и гаранционно обслужване на системата	лв.	130 000	130 000	130 000
3.Осигуряване поток от данни	бр.	12	12	12
4.Изработване на относителни тегла	бр. (анализ)	1	1	1
5.Обучение на обучители, кодировчици, мениджъри	бр.	400	400	400
6.Изчисляване цени на ДСГ	бр. (анализи)	1	1	1
7.Изготвени указания за кодиране на икономическа информация	бр.	1	1	1
8.Работни срещи с директори на ЛЗБП	бр.	2	2	2
9.Изготвени анализи	бр.	1	1	1
Поддържане на полицеви регистри и база данни				
1.Националния раков регистър	бр.	1	1	1
2.Бази и регистри от здравни данни на НЦОЗА	бр.	4	4	4
Електронно здравеопазване				
1. Разработване и провеждане на Национална стратегия за електронно и пътна карта към нея	бр.	1	1	1
2. Разработване и прилагане на концепция за развитие на телемедицината в Република България и мобилните устройства (mHealth)	бр.	1	1	1
3.Въвеждане на система за оценка на качеството и безопасността на медицинското обслужване	бр.			1
4.Изграждане експертна фармакотерапевтична система (ЕФТС), подпомагаща и контролираща клиничните решения	бр.			
5. Създаване на решения за трансграничен достъп и обмен на здравна информация в ЕС чрез изграждане на национална контактна точка	бр.		1	
6.Изграждане на среда за единен достъп до образна диагностика и интеграцията и с НЗИС	бр.		1	
7.Разработване на система Превенция и промоция на здравето	бр.			1
8. Разработване на електронни административни услуги като част от НЗИС	бр.	1		

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани с настъпване на промени в политическата ситуация и в общата нормативна уредба на страната. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до напускане на квалифицирани медицински специалисти.

По отношение на е-здравеопазването външните фактори, които могат да окажат въздействие върху постигане на целите могат да се обособят в 2 групи: финансови ресурси и човешки ресурси. Финансовите ресурси се осигуряват от държавния проекти и по различни европейски програми в т.ч. оперативните програми по структурните фондове. Недостигът на средства от бюджета и липсата на достатъчна активност от страна на администрациите в здравеопазването да разработват и изпълняват проекти по различните програми, финансирани със средства от ЕС, ще създадат предпоставки за забавяне изпълнението на програмата. Вторият фактор касае наличието на обучени и мотивирани служители в системата на здравеопазването за работа с нови информационни системи, което ще допринесе за бързото им внедряване и ежедневна работа с тях. Липса на адекватно обучение на служителите в здравеопазването би се забавил значително процесът на реализиране на е-здравеопазване.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от отчетните документи, събирани от компетентните дирекции в МЗ, ИАМН, РЗИ и НЦОЗА. Информацията се анализира от дирекция „Бюджет и финанси“, дирекция „Лечебни дейности“ и дирекция „Електронно здравеопазване“.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходи)

Продукт/ услуга „Разработване на политики, Разработване на политики, нормативно регулиране и методология“

Дейности:

- разработване на стратегии, концепции, политики и др.
- разработване на нормативни актове;
- разработване на инструкции, указания, анализи и др.;

- разработване и участие в осъществяването на проекти.

Продукт/услуга „Регистрационен режим и разрешителен режим“

Дейности:

- изпълнение на административни процедури по регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ по реда на чл. 40 от ЗЛЗ;
- водене на регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ;
- издаване на разрешение за осъществяване на лечебна дейност по реда на чл. 47 от ЗЛЗ;
- водене на регистър на лечебните заведения за болнична помощ центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи, тъканните банки и диализните центрове.

Продукт/услуга „Одобрение на лечебни заведения за обучение в системата на здравеопазването“

Дейности:

- администриране на подадените заявления за одобрение за обучение;
- извършване на оценка от експертна комисия;
- провеждане на заседания на Консултативния съвет, на които се представят резултатите от оценката ;
- изготвяне на административен акт за одобрение за обучение;
- изготвяне на административен акт за придобиване на права на университетски болници/клиники.

Продукт/услуга „Контрол на гарантиране на правата на пациента“ включва осъществяване на проверки за спазване правата на пациентите, извършвани от РЗИ и ИАМН, както и проверки на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве.

Продукт/услуга „Проверки за разходване средствата от държавния бюджет по реда на чл. 82 от ЗЗ“ включва дейности по извършване на проверките за разходване на средствата от държавния бюджет по реда на чл. 82 от Закона за здравето се извършват от регионалните здравни инспекции и ИАМН.

Продукт/услуга „Проверки на изпълнението на медицинските стандарти и други планови проверки“ включва дейности по извършване на проверки на изпълнението на медицинските стандарти от РЗИ и ИАМН, в т.ч. проверки за изпълнение на медицинските

стандарти във връзка с разрешителния режим на лечебните заведения. Заведения. С оглед изискванията на чл. 5 от Наредба № 1 от 2019 г. за условията и реда за извършване на проверки от Изпълнителна агенция "Медицински надзор", за планови проверки от ИАМН на всеки две години на лечебните заведения за болнична помощ и на лечебните заведения по чл. 10 от Закона за лечебните заведения, както и на лечебните заведения за съответствието на извършваните от тях дейности по трансплантация на органи, тъкани и клетки и асистирана репродукция, показател „4. Планови проверки на ИАМН за изпълнение изискванията на Закона за лечебните заведения, Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки и Раздел „Асистирана репродукция“ от Закона за здравето“ е с целевостойност, определена въз основа на общия брой лечебни заведения в страната.

Продукт/услуга „Информационна и аналитична дейност, осъществявана от ИАМН включва дейности по поддържане на регистри, изготвяне на доклади и анализи и др.

Продукт/услуга „Контрол на структурите на задължителното и доброволно здравно осигуряване“ включва дейности по извършване на проверки на структурите на задължителното и доброволното здравно осигуряване се осъществява от ИАМН.

Продукт/услуга: Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - събиране, обработка, отчитане и анализиране на информацията от РЗИ

Дейности:

- методична помощ и контрол от РЗИ на лечебните и здравни заведения;
- събиране, обработка и предоставяне на медико-статистическа информация за финансовите и материалните ресурси и дейностите на лечебните и здравни заведения;
- анализи, прогнози и оценки за здравно-демографските процеси;
- събиране, обработване, контрол и предоставяне в МЗ на справка за натуралните показатели в делигираните от държавата дейности от РЗИ.

Продукт/услуга „Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - здравна статистика на базата на събиране, обработка, отчитане и анализиране на информацията за страната от НЦОЗА“ включва дейността на НЦОЗА по информационното осигуряване на системата на здравеопазването, здравната статистика и анализа на информацията за нуждите на управлението.

Продукт/услуга „Внедряване на ДСГ“ включва дейността на НЦОЗА по изготвяне на методология за въвеждане на ДСГ в българската система на здравеопазване.

Продукт/услуга „Поддържане на полицеви регистри и база данни“ включва дейности за системно събиране, съхранение, анализ, интерпретация и публикуване на данни, когато тази дейност е възложена с нормативен или административен акт на държавно или общинско лечебно заведение. Размерът на субсидията се определя със заповед на министъра на здравеопазването, съобразно конкретната необходимост от дейностите и необходимия финансов ресурс.

Организационни структури, участващи в програмата

- Дирекция „Лечебни дейности“, МЗ
- Дирекция „Електронно здравеопазване“, МЗ
- Дирекция „Бюджет и финанси“, МЗ
- Изпълнителна агенция „Медицински надзор“
- Регионални здравни инспекции

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на Министерство на здравеопазването, дирекция „Лечебни дейности“, дирекция „Електронно здравеопазване“, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, Национален център по обществено здраве и анализи и Регионални здравни инспекции.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.02.01 Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване“	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	17 598,7	25 113,3	30 460,9	30 855,9	30 856,0
	Персонал	12 289,6	12 945,1	14 856,9	14 856,9	14 856,9
	Издръжка	2 372,2	3 832,4	7 472,3	7 867,3	7 867,4
	Капиталови разходи	2 937,0	8 335,8	8 131,7	8 131,7	8 131,7
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	17 598,7	25 062,2	30 363,0	30 757,5	30 757,5
	Персонал	12 289,6	12 893,9	14 762,8	14 762,8	14 762,8
	Издръжка	2 372,2	3 832,4	7 468,5	7 863,0	7 863,0

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

	Капиталови разходи	2 937,0	8 335,8	8 131,7	8 131,7	8 131,7
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	51,2	97,9	98,4	98,5
	Персонал		51,2	94,1	94,1	94,1
	Издръжка		0,0	3,8	4,3	4,4
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	1 094,2	1 554,3	3 758,8	6 083,8	7 507,9
	Разходи за придобиване на специалност	1 092,2	1 554,3	3 742,8	6 067,8	7 491,9
	Средства за участие на Република България в Европейска асоциация за инспекция и надзор в здравеопазването и социалната сфера и други.	2,0	0,0	16,0	16,0	16,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	12 076,8	7 238,9	3 619,0
	Капиталови разходи	0,0	0,0	12 076,8	7 238,9	3 619,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	1 094,2	1 554,3	15 835,6	13 322,7	11 126,9
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	18 692,9	26 616,5	34 121,8	36 841,3	38 265,4
	Общо разходи (I.+II.+III.):	18 692,9	26 667,7	46 296,5	44 178,6	41 982,9
	Численост на щатния персонал	460	465	503	503	503

Средствата са предвидени за обезпечаване на дейностите на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, Регионални здравни инспекции и дирекция „Лечебни дейности“, дирекция „Електронно здравеопазване“, МЗ.

В администрираните разходи са планирани средства за финансирани от държавата специализанти, които ще се финансират по реда на действащата Наредба № 1/2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

Във ведомствени и администрирани разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС са посочени предвидените финансови ресурси за инвестиция 5 (С12.15) „Национална цифрова платформа за медицинска диагностика по План за възстановяване и устойчивост.

1600.02.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ НА СПЕЦИФИЧНИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО”

Цели на бюджетната програма

Осигуряване лечението на специфични групи от населението чрез финансиране извън обхвата на задължителното здравно осигуряване или поради приоритетен здравен проблем.

Оперативни цели

1. Развитие на дейностите по трансплантация на органи, в т.ч. повишаване на броя извършени трансплантации; осигуряване на качество на трансплантацията и безопасност; повишаване на броя донори; повишаване на преживяемостта след извършване на трансплантации – през първата и всяка следваща година;
2. Развитие на дейностите по трансплантации на стволови клетки и осигуряване на медицински изделия;
3. Подобряване на достъпа до медицински дейности, свързани със социалнозначими заболявания и специфични здравни проблеми извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;
4. Осигуряване на качествена медицинска експертиза;
5. Защита на правата на пациентите.

Програмата е насочена към развитието на дейностите, свързани с трансплантация на органи, тъкани и клетки и осигуряване на достъп на максимален брой нуждаещи се граждани до трансплантационно лечение в страната и чужбина и необходимото наблюдение в посттрансплантационния период. Във връзка с това се изпълнява Националната програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България (2019-2023 г.), приета с Решение № 777 от 19.12.2019 г. на Министерския съвет. Трансплантацията на органи, тъкани и клетки е предизвикателство за всяка развита съвременна здравна система. Развитието на трансплантационната дейност изисква ясна нормативна уредба, осигурен финансов ресурс, високо квалифицирани медицински специалисти от различни медицински специалности и не на последно място много добра организация. В последните години успоредно с постигнатите успехи с областта на трансплантацията като метод на лечение, расте и броят на пациентите, които се нуждаят от този вид лечение. Основен проблем за развитието на трансплантациите в България е липсата на достатъчно донори, като въпреки тенденцията на увеличение през последните години, България все още е на едно от последните места по донорството в Европа.

Донорството е съществена и неизменна част от трансплантациите, резултат на най-съвременните постижения в медицината, но същевременно и отражение на обществените нагласи, ценности и норми. Ето защо акцентът върху мерките за увеличаване на трансплантациите включва и развитието на донорската култура и увеличаване на донорството в рамките на утвърдените закони, морални и етични норми. Необходими са и мерки, свързани с подобряването на системата за скрининг в донорските бази и изграждането на национална система за активен скрининг за евентуални донори с мозъчна смърт. Това налага развитие на капацитета на донорските бази и трансплантационните центрове и механизмите за финансиране на трансплантациите, в т.ч. осигуряване на обучение и мотивация на специалистите, участващи в целия процес. С оглед на това, след изтичане на срока по действащата към момента Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2019 – 2023 г., се предвижда нейното продължаване с актуализиране на заложените за изпълнение мерки на база на анализ на постигнатите резултати и причините за недостатъчен ефект в полза на увеличаване броя на донорите и извършените трансплантации в страната ни.

Особено важно за развитието на трансплантациите в България е усъвършенстването на организацията и координацията на трансплантационния процес и подобряване на контрола, осъществяван от Изпълнителната агенция „Медицински надзор“, по изпълнението на всички изисквания, гарантиращи качество и безопасност на трансплантациите.

Министерството на здравеопазването субсидира преобразуваните държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ и лечебните заведения за болнична помощ с държавно и/или общинско участие в капитала по критерии и по ред, определени с Наредба № 3 от 5 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения, въз основа на едногодишни договори, в рамките на средствата за тези дейности по бюджета на Министерството на здравеопазването за съответната календарна година и при спазване на изискванията на Закона за държавните помощи (чл.106а, ал. 6 от Закона за лечебните заведения).

Дейностите включени в бюджетната програма, които се субсидират от Министерството на здравеопазването по реда на наредбата са: осигуряване на устойчивост на медицинските дейности и специализираните грижи, предоставяни на определени лица в изпълнение на проекти и програми, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни

фондове или от други международни финансови институции и донори, лечение чрез прилагане на коагулиращи фактори и/или фибриноген при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии; осигуряване на поддържането на медицински регистри; осигуряване на медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК; субсидиране на учредени от общините и/или държавата лечебни заведения за болнична помощ за дейността им на адреси в населени места в труднодостъпни и/или отдалечени райони и финансиране на лечебните заведения, в които ветерани от войните, военноинвалиди и военнопострадали осъществяват правото си на отдых и лечение.

Една от заложените оперативни цели на програмата е защитата на правата на пациентите. Основният инструментариум, който използва Министерството на здравеопазването при реализирането на оперативните цели, свързани със защита правата на пациентите са: пряката комуникация с различни пациентски организации с цел обсъждане на проблемите и набелязване на възможностите за тяхното решаване; възлагане на контрол на компетентните органи при получени жалби и сигнали, касаещи качеството и неудовлетвореността от медицинското обслужване; систематизиране на получените жалби и сигнали по степен на повторемост и степен на обществена значимост и анализиране с цел набелязване на възможни действия за постигане на положителен ефект върху здравната система; представяне на резултатите от тези анализи на ръководството на министерството; координация с другите специализирани дирекции в министерството по разнообразните въпроси, засегнати в жалбите и сигналите и съвместна работа с тях по решаването на проблемите и др.

В изпълнение на поставената оперативна цел – защита на правата на пациентите, приоритет за Министерството на здравеопазването са преките контакти с пациентските организации, въз основа на които следва да се определят основните проблеми за решаване, а с това са свързани конкретно посочените функции по изготвяне на рамкови позиции, указания, анализи, информация, становища, доклади, мерки и други документи във връзка с правата на пациентите, предлагане на нормативни, организационни и други промени, които ще гарантират правата на пациентите и ще улеснят тяхната защита. Иновативната част от задачите в направление „защита на правата на пациентите“ е разработването на системи за оценка на качеството и на резултатите от медицинските дейности, както и анализиране удовлетвореността на пациентите, въз основа на извършени проучвания.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.02.02 Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението”	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология				
1.Разработени нови и актуализирани нормативни актове	бр.	2	2	2
2.Разработени инструкции, указания и др.	бр.	2	2	2
Осигуряване на дейностите, свързани с трансплантация на органи, тъкани и клетки				
1.Лица включени в служебния регистър за трансплантация	бр.	1 350	1 400	1 450
2.Лица включени през настоящата година	бр.	640	650	660
3.Имунологични изследвания за включване в служебния регистър	бр.	160	170	180
4.Имунологични изследвания за актуализиране на имунологичния статус на включените в служебния регистър	бр.	2 000	2 200	2 300
5.Осъществени трансплантации на органи, от тях:	бр.	56	57	68
- Бъбрек	бр.	30	30	40
- Сърце	бр.	5	5	6
- Черен дроб	бр.	20	20	20
- Бял дроб	бр.	1	2	2
- Панкреас	бр.	0	0	0
- Тънки черва	бр.	0	0	0
6.Брой донори, от тях:	бр.	40	40	45
- живи	бр.	20	20	25
7.Осъществени трансплантации на тъкани и клетки, от тях:	бр.	1 000	1 000	1 100
- автоложни трансплантации	бр.	250	250	300
- алогенни трансплантации	бр.	750	750	800
8.Осъществен транспорт на стволови клетки	бр.	30	30	40
9.Изследвания в следтрансплантационния период през първата година от трансплантацията	бр.	2 100	2 900	2 950
10.Лица, наблюдавани в следтрансплантационния период през първата година от трансплантацията	бр.	280	300	320
11.Изследвания в следтрансплантационния период през всяка следваща година от трансплантацията	бр.	6 200	8 000	8 100
12.Лица, наблюдавани през всяка следваща година от трансплантацията	бр.	1 000	1 100	1 200

13. Възстановяване на разходите от временна нетрудоспособност на живите донори	бр.	20	20	25
14. Възстановяване на транспортни разходи на живи донори	бр.	20	20	25
Осигуряване на лечение на специфични заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване				
1. Брой пациенти с туберкулоза и неспецифични белодробни заболявания, на които е осигурено продължаващо лечение и рехабилитация	бр.	7 900	7 900	7 900
2. Брой пациенти с вродени коагулопатии, на които е заплатено лечение чрез прилагане на коагулиращи фактори и/или фибриноген при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции	бр.	4	4	4
Осигуряване на допълнителни медицински дейности на ветераните от войните, военноинвалиди и военнопострадали				
1. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медицински изделия (изкуствени стави и остеосинтезни материали)	бр.	4	3	3
2. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медицински изделия (очни лещи и високсубстанция) при оперативно отстраняване на катаракта	бр.	4	3	3
3. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медицински изделия при ветераните (меш/платно за пластика на коремна стена) при оперативни процедури при хернии	бр.	4	3	3
4. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медико-диагностични дейности с прилагане на контраст	бр.	4	3	3
5. Брой ветерани от войните, на които са осигурени отпих и лечение	бр.	50	50	50
6. Брой военноинвалиди и военнопострадали, на които са осигурени отпих, профилактика и рехабилитация	бр.	50	50	50
Осигуряване на медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за пациенти в отдалечени и труднодостъпни райони				
1. Брой субсидирани лечебни заведения	бр.	75	75	75
2. Брой преминали пациенти	бр.	250 000	250 000	250 000
3. Брой проведени леглодни	бр.	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Експертиза на трайно намалената работоспособност				
1. Брой постъпили заявления в РКМЕ	бр.	180 000	180 000	180 000
2. Брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност от ТЕЛК	бр.	170 000	173 000	175 000
3. Брой домашни посещения на ТЕЛК	бр.	1 900	2 000	2 100
4. Извършен транспорт за домашни посещения	Км	55 000	60 000	65 000

5.Брой обжалвани експертни решения на ТЕЛК* ²	бр.			
6.Брой отменени експертни решения на ТЕЛК*	бр.			
7.Брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност от НЕЛК	бр.	12 000	13 000	14 000
8.Брой обжалвани експертни решения на НЕЛК*	бр.			
9.Брой отменени експертни решения на НЕЛК*	бр.			
10.Извършени обучения/работни съвещания/	бр.	95	100	100
Контрол на експертизата на работоспособността				
1.Проверки по сигнали и жалби	бр.	12 000	11 000	10 000
2.Проверки по организацията и качеството на експертната дейност на ТЕЛК и качеството на експертизата на временната неработоспособност и работата на ЛКК, личните лекари	бр.	1 500	1 500	1 500
Защита на правата на пациентите				
1. Изготвени рамкови позиции, указания, анализи, информация, становища, доклади, мерки и други документи във връзка с правата на пациентите.	бр.	5	5	5
2. Брой процедури по признаване/установяване представителността на организациите за защита правата на пациентите	бр.	1	1	1
3. Участия в разработване на системи за оценка на качеството и на резултатите от медицинските дейности, осъществявани от лечебните заведения.	бр.	1	1	1
4. Проведени срещи с пациентски организации за обсъждане на проблемите и необходимите действия за тяхното решаване	бр.	10	10	10
5. Предложени нормативни промени в резултат на постъпващите жалби и сигнали за нарушени права на пациентите и проведените срещи с пациентски организации.	бр.	1	1	1
6. Предложени организационни и други промени, извън нормативните, с цел подобряване и защитата правата на пациентите.	бр.	1	1	1

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата, са свързани с настъпване на промени в политическата ситуация и в общата нормативна уредба на страната. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до недостиг на финансови средства и

² */ показатели, които нямат отношение към планирането на финансовите средства и се използват само при отчитане на дейността

напускане на квалифицирани медицински специалисти. Нивото и качеството на осъществявания контрол също рефлектират пряко върху изпълнението на задачите, касаещи цялостната защита на правата на пациентите.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е налична в дирекция „Лечебни дейности“, дирекция „Защита на правата на пациентите“, дирекция „Бюджет и финанси“, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ и Национална експертна лекарска комисия.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на отчетената през 2022 г. дейност и планирани показатели от дирекция „Лечебни дейности“, дирекция „Защита на правата на пациентите“ дирекция „Бюджет и финанси“, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ и Национална експертна лекарска комисия.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

Продукт/ услуга: Разработване на политики, нормативно регулиране и методология

Дейности:

- разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи;
- контрол по спазване на изискванията, проверки на жалби и сигнали.

Продукт/услуга: Осигуряване на дейностите, свързани с трансплантация на органи, тъкани и клетки

Дейности:

- поддържане на регистри в областта на трансплантацията и асистираната репродукция;
- осъществяване на трансплантации на органи, тъкани и клетки;
- изследвания в следтрансплантационния период;
- възстановяване на разходите на живите донори.

Продукт/услуга: Експертиза на трайно намалената работоспособност

Дейности:

- приемане и обработка на документи в РКМЕ на РЗИ
- осъществяване на медицинска експертиза от ТЕЛК
- осъществяване медицинска експертиза от НЕЛК
- обучение на персонала в ТЕЛК и НЕЛК

Продукт/услуга: Контрол на експертизата на работоспособността

- извършване на проверки съгласно разпоредбите на чл. 112 от Закона за здравето и административно наказателна дейност.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (администрирани разходни параграфи)

Продукт/услуга: Осигуряване на лечение на специфични заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване

Дейности:

- осигуряване на продължаващо лечение и рехабилитация на пациенти с туберкулоза и неспецифични белодробни заболявания.
- заплащане на лечение чрез прилагане на коагулиращи фактори и/или фибриноген при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии.

Продукт/услуга: Осигуряване на допълнителни медицински дейности на ветераните от войните, военноинвалиди и военнопострадали

Дейности:

- осигуряване на медицински изделия (изкуствени стави и остеосинтезни материали)
- осигуряване на медицински изделия (очни лещи и високсубстанция) при оперативно отстраняване на катаракта
- осигуряване на медицински изделия при ветераните (меш/платно за пластика на коремна стена) при оперативни процедури при хернии
- осигуряване на медико-диагностични дейности с прилагане на контраст
- осигуряване на отдых и лечение на ветерани
- осигуряване на отдых, профилактика и рехабилитация на военноинвалиди и военнопострадали

Продукт/услуга: Осигуряване на медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за пациенти в отдалечени и труднодостъпни райони

Дейности:

- субсидиране за поддържане на капацитет

- осъществяване на продължително лечение на пациенти с хронични заболявания

Продукт/услуга: Защита на правата на пациентите“

Дейности:

- изготвяне на документи във връзка с правата на пациентите;
- провеждане на процедури за признаване/установяване представителността на организациите за защита правата на пациентите;
- участие в разработване на системи за оценка на качеството и на резултатите от медицинските дейности;
- провеждане на срещи и други форми на комуникация с пациентски организации; предлагане на нормативни, организационни и други промени с цел подобряване и защитата правата на пациентите.

Организационни структури, участващи в програмата

- Дирекция „Бюджет и финанси“, МЗ
- Дирекция „Лечебни дейности“, МЗ
- Дирекция „Защита на правата на пациентите“, МЗ
- Изпълнителна агенция Медицински надзор (ИАМН)
- Национална експертна лекарска комисия
- Лечебни заведения за болнична помощ
- Тетиротиалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК).

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на Министерство на здравеопазването, дирекция „Бюджет и финанси“, дирекция „Лечебни дейности“, дирекция „Защита на правата на пациентите“, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) и Национална експертна лекарска комисия.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.02.02 Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението”	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	9 292,6	9 723,8	13 469,6	13 484,7	13 448,7
	Персонал	3 099,4	3 563,3	5 859,6	5 859,6	5 859,6
	Издръжка	2 006,0	2 190,7	2 058,5	2 073,6	2 037,6
	Капиталови разходи	4 187,1	3 969,8	5 551,5	5 551,5	5 551,5
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	9 060,9	9 563,4	11 395,0	11 395,0	11 395,0
	Персонал	2 999,5	3 405,7	3 874,8	3 874,8	3 874,8
	Издръжка	1 915,4	2 187,9	1 968,7	1 968,7	1 968,7
	Капиталови разходи	4 146,1	3 969,8	5 551,5	5 551,5	5 551,5
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	231,7	160,4	2 074,6	2 089,7	2 053,7
	Персонал	100,0	157,6	1 984,8	1 984,8	1 984,8
	Издръжка	90,7	2,8	89,8	104,9	68,9
	Капиталови разходи	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	120 284,0	196 204,8	104 353,3	104 353,3	104 353,3
	Разходи за дейности за насърчване на донорството-национална програма	346,8	365,5	1 800,0	1 800,0	1 800,0
	Субсидии за осъществяване на болнична помощ	77 860,8	72 712,3	84 423,9	84 423,9	84 423,9
	Капиталови трансфери за придобиване на материални дълготрайни активи и основен ремонт на лечебните заведения	42 076,5	123 127,0	18 129,4	18 129,4	18 129,4
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	1 275,9	1 781,0	192 040,9	267 228,5	125 317,9
	Стипендии	1 275,9	1 781,0	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	0,0	0,0	192 040,9	267 228,5	125 317,9
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	121 559,9	197 985,8	296 394,2	371 581,8	229 671,2
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	129 345,0	205 768,2	115 748,3	115 748,3	115 748,3
	Общо разходи (I.+II.+III.):	130 852,5	207 709,6	309 863,8	385 066,5	243 119,9
	Численост на щатния персонал	104	105	111	111	111

Средствата са предвидени за обезпечаване на дейностите на Национална експертна лекарска комисия и Изпълнителната агенция “Медицински надзор“ за дейностите свързани с трансплантации.

Предвидено е финансиране на лечебните заведения за болнична помощ за някои изпълнявани от тях дейности.

Национална програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България (2019-2023 г.).

Във ведомствени и администрирани разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС са посочени предвидените финансови ресурси за инвестиции по План за възстановяване и устойчивост, както следва:

- Инвестиция (С12.11) „Модернизиране на болничните заведения“
- Инвестиция (С12.12) „Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания“
- Инвестиция 7 (С12.17) „Развитие на извънболничната помощ“

1600.02.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ“

Цели на бюджетната програма

Стратегическа цел

Осигуряване на българските граждани и лицата, пребиваващи на територията на Република България на своевременна, достъпна и качествена медицинска помощ при спешни състояния и бедствия, аварии и катастрофи.

Оперативни цели:

1. Осигуряване на равнопоставен достъп на населението до спешна медицинска помощ, съответстваща на най-добрите европейски практики и изисквания за качество и безопасност.

2. Подобряване на системата за финансиране на спешната помощ и гарантиране на нейната кадрова и материална-техническа осигуреност.

Системата за спешна медицинска помощ в България е неразделна част от общата здравна система и следва да се разглежда като функционално обединение на дейности и структури във връзка с диагностиката и лечението на лица със спешни състояния, осъществявани в извънболнични и болнични условия. Сериозно влияние за подобряване на качеството на системата за спешна помощ през последните години имаше изпълнението на

мерките от Концепция за развитие на системата за спешна медицинска помощ 2014-2020 г. и Националната здравна стратегия 2020. Въпреки това, в системата за спешна медицинска помощ все още се наблюдават значителни проблеми, създаващи рискове за своевременността и качеството на оказаната спешна помощ. Основна причина за това е недостигът на квалифициран и мотивиран персонал, който не позволява сформирването на необходимия брой спешни екипи, особено в големите градове. Работата в системата за спешна медицинска помощ продължава да е непривлекателна поради голямата натовареност, ограничени възможности за професионално развитие, условията на труд и честите конфликтни ситуации. Все още системата за системата е натоварена с отговорности, излизащи от обхвата на нейния конкретен предмет на дейност и свързани основно с преодоляване на дефицити не само на здравната система, но и на социално-икономическите условия в страната.

Системата за спешна помощ все още не е добре обезпечена със специализиран санитарен транспорт за труднодостъпни региони (въздушен, воден, високопланински верижен и др.), а все още има населени места в страната, до които достъпът на моторни превозни средства е силно ограничен поради слабо развита или силно компрометирана пътна мрежа, трудно достъпен релеф, както и поради сложни метеорологични условия. Това предполага известна неравнопоставеност на населението на страната по отношение на времето за достъп до спешна медицинска помощ, която е най-ефективна в рамките на 15 до 20 минути.

Съществен проблем се явява и неравнопоставеният достъп до специализирани болнични структури, които могат да окажат квалифицирана спешна помощ в областта на неврохирургия, кардиохирургия, интервенционално лечение на сърдечно-съдови заболявания, ортопедия и травматология и др. Такива специализирани центрове са ситуирани само в няколко големи градове като София, Пловдив, Варна, Плевен, Бургас и достъпът до тях в рамките на т.н. „златен час“ с наземен транспорт е силно затруднен. А съгласно експертните мнения, оказването на своевременна квалифицирана спешна медицинска помощ в рамките на т. нар. златен час би довело до редуциране с до 20% на ситуациите с летален изход.

Епидемията от COVID-19 от своя страна също демонстрира необходимостта от добре осигурена ресурсно и организирана система за спешна помощ, осигуряваща помощ и логистика в случай на епидемична обстановка.

Всичко това налага продължаване и активизиране на целенасочената държавна политика за осигуряване на устойчивост и развитие на системата за спешна медицинска помощ. За удовлетворяване на обществените очаквания и опазване на здравето на българските

граждани следва да бъде осигурен равнопоставен достъп до спешна медицинска помощ, съответстваща на най-добрите европейски практики и изисквания за своевременност, непрекъснатост, достатъчност, качество и безопасност. Развитието на възможностите за телемедицина и комуникационно-информационното осигуряване на дейностите също следва да бъдат обект на приоритетно планиране, в т.ч. осигуряване на информационна свързаност между информационните системи на ЦСМП и Националната система за спешни повиквания тел.112.

Изпълнението на големия инвестиционен проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 способства за обновяването и реструктурирането на сградния фонд, закупуването на съвременен медицинско оборудване и на нови санитарни автомобили.

Особени усилия следва да бъдат положени за осигуряване на необходимите човешки ресурси за системата за спешна медицинска помощ. Това налага прилагането на комплекс от мерки за обучение и интегриране в дейността на спешните екипи на парамедицински персонал и въвеждане на система за непрекъснато обучение и оценка на знанията и уменията на работещите в системата. Тези мерки следва да бъдат подкрепени с устойчиво финансиране на структурите, осъществяващи спешна медицинска помощ, гарантиращо поддържането на необходимия капацитет и отчитащо обема и нивото на обслужване на спешните случаи, както и поетапно увеличение на възнагражденията на персонала, работещ в системата за спешна медицинска помощ.

В изпълнение на инвестиция 4 (С12.І4) „Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха“ по План за възстановяване и устойчивост ще се създаде система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха. Това включва закупуването на вертолети за предоставяне на спешна медицинска помощ, когато е необходим незабавен и бърз превоз, както и изграждането на работни площадки с хангари за вертолетите. Системата за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха ще осигурява превоза на хора, засегнати от извънредна ситуация, на медицински персонал, както и на медицинско оборудване и консумативи.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.02.03 Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ”	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология на системата за спешна медицинска помощ				
Разработени нови и актуализирани нормативни актове, в т.ч.	бр.	1	1	1
Обработени отчети за дейността на ЦСМП	бр.	324	324	324
Изготвени обобщени отчети и анализи	бр.	54	54	54
Проведени работни срещи	бр.	3	3	3
Атестирани директори на ЦСМП	бр.	27	27	27
Обучение на персонала				
Проведени обучителни мероприятия	бр.	40	40	40
работещи в ЦСМП, преминали обучение	бр.	3 500	3 500	3 500
работещи в СО, преминали обучение	бр.	250	250	250
Осигуряване на спешна медицинска помощ на внезапно заболели и пострадали лица, както и такива при които не може да се прецени състоянието				
1. Приети повиквания	бр.	780 000	770 000	760 000
2.Изпълнени повиквания	бр.	740 000	730 000	720 000
3. Брой спешни повиквания		680 000	670 000	660 000
4. Брой обслужени пациенти при спешни повиквания	бр.	700 000	690 000	680 000
5. Изминати км за изпълнение на повиквания	км	16 300 000	16 200 000	16 100 000
6.Извършени амбулаторни прегледи	бр.	450 000	425 000	425 000
7.Извършени реанимации	бр.	3 000	3 000	3 000
8.Хоспитализирани пациенти	бр.	220 000	210 000	200 000
9.Средна стойност на медикаменти за 1 преминал болен (повиквания+амбулаторни прегледи)	лв.	3.5	4.00	4.50
Осигуряване на специализиран медицински транспорт				
1.Осъществени транспорти на републикански консултанти	бр.	350	350	350
2.Осъществени специализирани транспорти за кръв, кръвни продукти, донори, органи, медикаменти, консумативи и апаратура	бр.	2 000	2 000	2 000

3.Осъществени транспорти за спешно болни с показания за транспорт от реанимационен екип от/между лечебни заведения	бр.	12 000	12 000	12 000
4.Осъществен медицински въздушен транспорт за нуждите на спешна медицинска помощ	бр.	20	30	40
5.Осъществени транспорти на български граждани извън страната	бр.	10	10	10
6.Изминати км за специализиран наземен медицински транспорт	км	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Осигуряване на допълнително възложени дейности извън спешната медицинска помощ				
1.Взети кръвни проби на водачи на МПС	бр.	3 000	2 500	2 000
2.Осъществен транспорт за превозване на трупове, подлежащи на съдебно-медицинска експертиза	бр.	3 000	2 500	2 000
Осигуряване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения на лечебни заведения за болнична помощ или филиалите на ЦСМП на територията на ЛЗ за болнична помощ, които не са хоспитализирани в същото лечебно заведение				
1.Пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения, които не са хоспитализирани в същото лечебно заведение	бр.	750 000	750 000	750 000
2.Пациенти със спешни състояния, консултирани по искане на ФСМП в лечебни заведения за болнична помощ без разкрити спешни отделения, но не хоспитализирани в същото лечебно заведение	бр.	55 000	55 000	55 000

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани с възникване на значими природни и предизвикани от човека (антропогенни) бедствия, ситуации, изискващи въвеждане на извънредно или военно положение, промени в политическата ситуация, промени в общата нормативна уредба на страната. Сериозен риск се явява невъзможността за усвояване на средства от оперативните програми на ЕС за модернизиране на инфраструктурата и обучение на персонала на системата за спешна медицинска помощ. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до напускане на квалифицирани медицински специалисти.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи на ЦСМП и отчетните документи, събирани от РЗИ и НЦОЗА, анализира от дирекция „Лечебни дейности“.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени и административни разходи)

Продукт/ услуга: Разработване на политики, нормативно регулиране и методология на системата за спешна медицинска помощ

Дейности:

- разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи.
- контрол по спазване на изискванията, проверки на жалби и сигнали.
- координация на дейностите по оказване на спешна медицинска помощ и поддържане на готовност за работа при бедствия, аварии и катастрофи.
- разработване и участие в осъществяването на проекти в областта на спешната медицинска помощ.

Продукт/услуга: Обучение на персонала

Дейности:

- провеждане на обучения, семинари, конференции и др.

Продукт/услуга: Осигуряване на спешна медицинска помощ на внезапно заболели и пострадали лица, както и такива при които не може да се прецени състоянието.

Дейности:

- приемане, регистриране, обработка и предаване с помощта на автоматизирана информационно-комуникационна система на постъпилите повиквания за помощ и подадената информация от екипите;
- оказване от екипи на ЦСМП на квалифицирана спешна медицинска помощ на местопроизшествието;
- транспортиране на пациента до подходящо лечебно заведение;
- провеждане на необходимите лечебни и специфични реанимационни дейности до настаняването на пациента в болница;
- предлагане за хоспитализация;
- спешна диагностика на пациенти, обърнали се на място във ФСМП;
- прилагане на лекарствени продукти.

Продукт/услуга: Осигуряване на специализиран медицински транспорт.

Дейности:

- осигуряване на специализиран транспорт за републикански консултанти;
- осигуряване на специализиран транспорт за кръв, кръвни продукти, донори, органи, медикаменти, консумативи и апаратура между лечебните заведения за оказване на спешна медицинска помощ.
- осигуряване на специализиран транспорт за спешно болни с показания за транспорт от реанимационен екип от/между лечебни заведения;
- осигуряване на въздушен транспорт чрез санитарна авиация;
- осигуряване на медицински транспорт на български граждани извън страната с тежки и специфични състояния до лечебни заведения в Република България.

Продукт/услуга: Осигуряване на допълнително възложени дейности извън спешната медицинска помощ

Дейности:

- вземане на кръвни проби за алкохол и други упойващи вещества от водачи на моторни превозни средства;
- осигуряване на специализиран транспорт за превозване на трупове, подлежащи на съдебно-медицинска експертиза, от мястото на произшествието до съответното лечебно заведение за болнична помощ, в случаите на инцидентно настъпила смърт на обществени места.

Продукт/услуга: Осигуряване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения на лечебни заведения за болнична помощ, или филиалите на ЦСМП на територията на ЛЗ за болнична помощ, но не са хоспитализирани в същото лечебно заведение

Дейности:

- осъществяване на спешни диагностични и инструментални изследвания и консултации, провеждане на необходимите лечебни и специфични реанимационни дейности и клинично и инструментално наблюдение на пациента до стабилизиране на състоянието в спешно отделение;
- осъществяване на спешни диагностични и инструментални изследвания и консултации по искане на екипите на ЦСМП от ЛЗ, които нямат разкрити спешни отделения.

Принос за изпълнение на целите на програмата ще имат операции реализирани по линия на Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция „Лечебни дейности“, МЗ

Центрове за спешна медицинска помощ,

Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ

Лечебни заведения за болнична помощ с разкрити спешни отделения.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на Министерство на здравеопазването, дирекция „Лечебни дейности“, центрoвете за спешна медицинска помощ, Националния център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ и лечебни заведения за болнична помощ с разкрити спешни отделения.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.02.03 Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ ”	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	222 703,1	232 236,7	258 958,4	258 961,1	258 961,2
	Персонал	179 679,5	203 918,9	238 434,1	238 434,1	238 434,1
	Издръжка	22 437,5	22 694,0	20 524,3	20 527,0	20 527,1
	Капиталови разходи	20 586,1	5 623,8	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	200 887,0	224 660,6	258 561,3	258 561,3	258 561,3
	Персонал	179 544,0	203 801,8	238 052,8	238 052,8	238 052,8
	Издръжка	21 343,0	20 858,8	20 508,5	20 508,5	20 508,5
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	21 816,1	7 576,1	397,1	399,8	399,9
	Персонал	135,5	117,1	381,3	381,3	381,3
	Издръжка	1 094,5	1 835,2	15,8	18,5	18,6
	Капиталови разходи	20 586,1	5 623,8	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	50 392,5	57 162,5	62 956,4	62 956,4	62 956,4
	Разходи за осигуряване на въздушен транспорт чрез санитарна авиация	0,0	0,0	200,0	200,0	200,0

	Субсидии за осъществяване на болнична помощ	50 392,5	50 392,5	57 162,5	62 756,4	62 756,4
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	39 061,6	33 196,3	33 196,3
	Капиталови разходи	0,0	0,0	39 061,6	33 196,3	33 196,3
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	50 392,5	57 162,5	102 018,0	96 152,7	96 152,7
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	251 279,5	281 823,1	321 517,7	321 517,7	321 517,7
	Общо разходи (I.+II.+III.):	273 095,6	289 399,2	360 976,4	355 113,8	355 113,9
	Численост на щатния персонал	6 545	6 496	7 246	7 246	7 246

Планираните средства са за обезпечаване дейностите осъществявани от Центрове за спешна медицинска помощ, Център за спешна медицинска помощ по въздуха и Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ.

В администрираните разходи са планирани средства за субсидии за спешна медицинска помощ в болничните заведения с разкрити спешни отделения.

Във ведомствени и администрирани разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС са посочени предвидените финансови ресурси за инвестиция 4 (С12.14) „Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха“ по План за възстановяване и устойчивост.

1600.02.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПСИХИАТРИЧНА ПОМОЩ”

Цели на бюджетната програма

Стратегическа цел

Осигуряване на равнопоставен достъп и качествено лечение и грижи на всички хора с психични разстройства.

Оперативни цели:

1. Осигуряване на непрекъснатост и комплексност на процеса на психиатрично обслужване
2. Оптимизиране на болничния престой и развиване на съвременни терапевтични програми в общността
3. Подобряване на качеството и условията на лечение чрез усъвършенстване механизмите на финансиране на отделни дейности в стационарната психиатрична помощ.

През последните десетилетия необходимостта психичното здраве да бъде включено сред най-важните приоритети на общественото здраве получава все по-голямо признание в Европа и света. Осигуряването на политиката за психично здраве изисква развитието на адекватна система от грижи и услуги, позволяващи успешно интегриране, психосоциална рехабилитация и ресоциализация на болните с психични разстройства.

Преструктурирането на ресурсите и реорганизацията в системата за психиатрична помощ в България следва да се осъществява в посока на развитие на организационни форми в извънболничната помощ на обществено базирана психиатрия, която да допълни, а в последствие да замени институционалното обслужване на хората с психични проблеми. Тя трябва да се основава на принципите на достъпност на здравни услуги, координираност и непрекъснатост на грижите, ефективност и на зачитането на правата на човека

Ефективните психично здравни услуги следва да идентифицират, проследяват и подкрепят на ранен етап хора, изложени на риск за своето психично здраве. За целта системата за първична медицинска помощ трябва да се оптимизира и усъвършенства като първа точка за достъп до системата за психично здравни услуги, тъй като услугите в нея не са свързани с тежка стигма, достъпни са и позволяват ефективна краткосрочна интервенция. Специалистите в първичната медицинска помощ трябва да получат подходящо обучение в първичната диагностика и лечение на психичните разстройства, както и указания за терапевтично поведение при спешни състояния и насочване към специалисти по психиатрия в специализираната извънболнична помощ.

Специализираното лечение и наблюдение на острите случаи на болни с психични разстройства трябва да се осъществява от специалисти по психиатрия в извънболничната помощ, структури по психиатрия към многопрофилни болници за активно лечение или като част от мултифункционални екипи в лечебните заведения, осигуряващи комплексно обслужване на хората с психични разстройства. Усилията трябва да са насочени към кризисни интервенции или терапия в извънболничната помощ с фокусиране върху актуалните проблеми на психичното заболяване и при необходимост краткотрайна хоспитализация с последваща социална подкрепа и интервенции в общността.

Съществуващата мрежа от държавни психиатрични болници (ДПБ) следва да бъде оптимизирана и постепенно да намалява своя капацитет за осигуряване на продължително специализирано лечение на болни с тежки психични разстройства. Тя трябва да е насочена

към стабилизиране на състоянието на болните и продължаване на грижите в общността, без това да е свързано с предоставяне на резидентни грижи и институционализация на болните.

Съществена роля за осигуряване на приемственост на грижата след приключване на стационарното лечение имат центрите за психично здраве (ЦПЗ), които би следвало да осъществяват прехода от институционална към амбулаторна форма на лечение на пациентите с психични заболявания. Процесът трябва да е насочен към намаляване на болнични легла и увеличаване на амбулаторната дейност, както и дейности по програми за интеграция и ресоциализация на лицата с психични разстройства. Очакваният резултат е прекратяване на дълготрайната изолация на хората с психични разстройства в болнични лечебни заведения и осигуряване на живот и лечение в общността.

Едновременно с това следва да се ускори процесът на разкриване на подходящи услуги за осигуряването на психосоциална рехабилитация в общността - дневни центрове, защитени жилища за хора с психични разстройства и други. Развитието на услугите, насочени към психосоциална рехабилитация, трябва да осигуряват възможности за пълно възстановяване на социалните функции на пациента, а в тежките случаи на болестта – да изграждат способности за възстановяване на механизмите за адаптация и самостоятелно справяне с предизвикателствата на заболяването.

Психичните разстройства следва да се разглеждат като проблем на индивида и неговата общност. За целта в процеса на планиране на комплексни здравни грижи трябва да бъдат мобилизирани всички възможни ресурси за подкрепа в общността. На тази база могат да бъдат изградени мултидисциплинарни екипи за психично-здравни услуги с участието на немедицински и парамедицински специалисти, които да бъдат обучени за подкрепа на болните с психични разстройства и техните семейства чрез предоставяне на адекватна информация, уточняване на начина и възможността за активна комуникация с терапевта/лекуващия лекар и екипа, договаряне на очакваните отговорности от страна на пациента и осигуряване на достатъчна степен на сътрудничество от негова страна.

Процесът на изграждане на капацитет за грижи в общността трябва да се планира на база на установените потребности и визия за деинституционализация и ресоциализация на болните с психични разстройства. Деинституционализацията и насочването към психично-здравни услуги в общността следва да се осъществява при минимално ограничаване на личната свобода и зачитане правата на пациента, както и при спазване на хуманитарните принципи и норми. С особено внимание трябва да се подходи към процеса на подготовка за

намаляване на институционалната зависимост на лицата с психични разстройства. Необходимо е изграждане на капацитет за управление на процеса на деинституционализацията, в който да бъдат ангажирани всички заинтересовани страни.

Продължава изпълнението на Националната стратегия за дългосрочна грижа, съгласно която са в процес на изграждане центрове за грижи за лица с психични разстройства, като е предвидено техни потребители да са и пациенти, дългосрочно настанени в ДПБ, които нямат медицински индикации за стационарно лечение, но пребивават там поради липса на жилище, близки и др. социални причини. Насърчаването на взаимодействието между социалните и здравните услуги се реализира в условията на междуинституционално партньорство и сътрудничество, като в рамките на плана МЗ участва като партньор при изпълнение на дейностите по Мярка 2: „Закриване на специализирани институции за лица с психични разстройства и умствена изостаналост, в които условията и грижата не покриват минималните изисквания за качество на живот, както и подкрепа на лицата за ползване на други подходящи услуги“. Тези дейности се реализират чрез Бюджет на АСП по ОП „Развитие на човешките ресурси“ в партньорство с държавните психиатрични болници.

С цел предприемане на дългосрочни мерки за подобряване на психичното здраве и подобряване на условията в лечебните заведения за психиатрична помощ е приета Национална стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 – 2030 г. Основните цели, заложи в стратегията, са намаляване на заболяемостта, болестността и смъртността от психични разстройства, интегриране на психиатричните услуги в общото медицинско обслужване (деинституционализация), създаване на мрежа от услуги за комплексно обслужване на хората с тежка психична болест, в близост до местоживеенето, центрове за лечение на разстройства, свързани с начините на хранене, развитие на детско-юношеската психиатрия, психиатрията в напреднала възраст и съдебната психиатрия.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	Целева стойност			
1600.02.04 Бюджетна програма „Психиатрична помощ”				
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология				
1.Разработени нови и актуализирани нормативни актове	бр.	1	1	0
2.Разработени методики, указания, анализи и др.	бр.	0	1	0
Стационарна психиатрична помощ в отделения към ЛЗБП и ЦПЗ				
1.Финансирани ЛЗБП с разкрити психиатрични отделения/клиники	бр.	24	24	24
2.Финансирани ЦПЗ	бр.	12	12	12
3.Брой легла за активно лечение в ЛЗБП и ЦПЗ	бр.	2 100	2 050	2030
4.Пациенти с психични заболявания на дневно стационарно лечение	бр.	11 900	11 900	11 900
5.Пациенти с психични заболявания на стационарно лечение	бр. хосп.	24 000	24 500	24 800
6.Брой проведени леглодни	бр.	635 000	650 000	680 000
7.Брой рехабилитационни курсове чрез ТТ, АртТ и др.	бр.	14 000	14 000	14 000
8.Спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични разстройства с висок риск, спешни състояния и изразена психомоторна възбуда	бр.	3 000	3 150	3 300
Стационарна психиатрична помощ в ДПБ				
1.Лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ	бр.	12	12	12
2.Легла	бр.	2 200	2 100	2 050
3.Общ брой леглодни	бр.	590 000	590 000	590 000
4.Общ брой преминали болни, в т. ч.:	бр.	9 500	9500	9600
-Преминали с престой до 2 месеца	бр.	5 600	5 700	5 800
-Преминали с престой над 2 месеца	бр.	3 900	3 800	3 800
5.Извършени прегледи с последваща хоспитализация или без такава	бр.	17 600	17 600	17 600
6.Брой на трайно пребиваващи над 1 година в л.з. /непрекъснато или последващи една след друга/	бр.	260	250	240

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани с възникване на природни бедствия, епидемии и други извънредни

обстоятелства,, промени в здравната политика, проверки и препоръки на Европейската комисия, Омбудсмана на България, правозащитни организации и решения на съда. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на задълбочаване на недостига на квалифицирани медицински специалисти, свързан с негативна промяна в социално-икономическите условия в страната, липса на дългосрочна политика за ефективно управление на човешките ресурси в лечебните заведения, извънредни обстоятелства..

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи на ДПБ, МБАЛ и ЦПЗ и отчетните документи, събирани от РЗИ и НЦОЗА. Информацията се анализира от дирекция „Лечебни дейности“.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени и администрирани разходи)

Продукт/услуга: Разработване на политики, нормативно регулиране и методология на системата за стационарна психиатрична помощ

Дейности:

- разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи.
- контрол по спазване на изискванията, проверка на жалби и сигнали.
- разработване и участие в осъществяването на проекти в областта на психиатричната помощ.

Продукт/услуга: Стационарна психиатрична помощ в отделения към ЛЗБП и ЦПЗ.

Дейности:

- диагностично-консултативни дейности за оценка на необходимостта от хоспитализация
- спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични разстройства с висок риск, спешни състояния и изразена психомоторна възбуда;
- активно лечение на болни с психични заболявания в стационарни условия
- лечение и рехабилитация на болни в условия на дневен стационар
- социална рехабилитация на болни чрез трудотерапия, арттерапия и др.

Продукт/услуга: Стационарна психиатрична помощ в ДПБ.

Дейности:

- активно и продължително лечение на болни с психични заболявания в стационарни условия
- лечение и рехабилитация на болни в условия на дневен стационар
- социална рехабилитация на болни чрез трудотерапия, арттерапия и др.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция „Лечебни дейности“, МЗ

Държавни психиатрични болници,

Психиатрични клиники/отделения към лечебни заведения за болнична помощ

Центрове за психично здраве

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването. Програмата се изпълнява от дирекция “Лечебни дейности“ и лечебни заведения.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.02.04 Бюджетна програма „Психиатрична помощ“ (хил. лв.)	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	42 329,5	45 869,5	52 009,4	52 057,4	52 009,4
	Персонал	33 179,5	35 710,9	39 965,0	39 965,0	39 965,0
	Издръжка	9 083,5	10 158,6	12 044,4	12 092,4	12 044,4
	Капиталови разходи	66,5	0,0	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	42 242,5	45 812,0	51 931,3	51 931,3	51 931,3
	Персонал	33 096,0	35 660,5	39 898,9	39 898,9	39 898,9
	Издръжка	9 080,0	10 151,6	12 032,4	12 032,4	12 032,4
	Капиталови разходи	66,5	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	87,0	57,4	78,1	126,1	78,1
	Персонал	83,6	50,4	66,1	66,1	66,1
	Издръжка	3,4	7,0	12,0	60,0	12,0
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	39 763,8	52 501,3	54 285,6	54 288,6	54 285,6

	Разходи за изпълнение на национални програми	0,0	0,0	235,6	238,6	235,6
	Субсидии за осъществяване на болнична помощ	39 763,8	52 501,3	54 050,0	54 050,0	54 050,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	6 423,0	12 272,0	9 542,0
	Капиталови разходи	0,0	0,0	6 423,0	12 272,0	9 542,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	39 763,8	52 501,3	60 708,6	66 560,6	63 827,6
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	82 006,3	98 313,3	106 216,9	106 219,9	106 216,9
	Общо разходи (I.+II.+III.):	82 093,3	98 370,7	112 718,0	118 618,0	115 837,0
	Численост на щатния персонал	1 374	1 390	1 442	1 442	1 442

Планираните средства са за обезпечаване дейностите осъществявани от Държавните психиатрични болници.

В администрираните разходи са планирани средства за субсидии за стационарно лечение на психично болни в ЦПЗ и в лечебните заведения за болнична помощ с разкрити психиатрични клиники/отделения.

Планирани са средства за изпълнение на дейности включени в Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 – 2030 г.

Във ведомствени и администрирани разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС са посочени предвидените финансови ресурси за инвестиция 3 (С12.І3) „Модернизация на психиатричната помощ“ по План за възстановяване и устойчивост.

1600.02.05 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА КРЪВ И КРЪВНИ ПРОДУКТИ”

Цели на бюджетната програма

Стратегическа цел

Осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до лечението с кръв и кръвни съставки, в съответствие с най-добрите европейски практики и изисквания за своевременност, достатъчност, качество и безопасност.

Оперативни цели на програмата

1. Създаване на позитивни обществени нагласи към безвъзмездното и доброволно кръводаряване и повишаване на броя на кръводарителите чрез усъвършенстване на промоцията и организирането на кръводаряването.

2. Осъществяване на подходяща система за управление на качеството и на сигурността за гарантиране на качество на цялостния процес – от набирането и подбора на донори (сигурност на кръвта) до трансфузията на кръвните компоненти на пациента и оценката на ефекта от тях (трансфузионна сигурност).

3. Осъществяване на ефективен контрол върху качеството, безопасността и рационалната употреба на кръвта и кръвните съставки, с оглед избягване на инциденти и нежелани реакции, свързани с употребата на кръв и кръвни съставки (трансфузионен надзор).

Въвеждането на съвременни методи за преработване на кръвта чрез вирусно и бактериално инактивиране (патогенна инактивация): обезлеукоцитяване на кръвните компоненти, използване на фотосенсибилизатори и облъчване с UV лъчи, приложение на Riboflavin (Vitamin B2), приложение на метиленово синьо (МВ) за отстраняване на клетки и агрегати от плазмата, е от съществено значение за осигуряването на качеството, безопасността и рационалната употреба на кръв и кръвни съставки с оглед избягване на инциденти и нежелани реакции в практиката. Важен елемент от провежданата политика е осъвременяване на подходите за промоция на кръводаряване чрез създаване на Национална дарителска програма, актуализиране на регистрите на донорите – локални и национален, организиране на регистър на донорите с редки кръвни групи, реализирането на образователни програми и въвеждане на обучение на подрастващите, провеждането на медийни информационни кампании, осигуряването на мобилни екипи и провеждането на акции за кръводаряване на достъпни за хората места отговоря на изискванията на съвременното общество. Усилията следва да бъдат насочени приоритетно към трансфузионния надзор и въвеждане на национална система на качеството в трансфузиологията, както и на национален външен лабораторен контрол по имунохематология.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

<p>ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.02.05 Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти”</p>	<p>Целева стойност</p>			
<p>Показатели за изпълнение</p>	<p>Мерна единица</p>	<p><i>Бюджет 2023 г.</i></p>	<p><i>Прогноза 2024 г.</i></p>	<p><i>Прогноза 2025 г.</i></p>

Разработване на политики, нормативно регулиране и методология				
1.Разработени нови и актуализирани нормативни актове	бр.	1	1	1
2.Разработени методики, указания, анализи и др.	бр.	1	1	1
3.Изтеглени от употреба, унищожени или предоставени за научно-медицински нужди кръв и кр. съставки	единици	7 000	7 000	7 000
4. Разрешения за изтегляне от употреба, унищожаване и предоставяне за учебни или научни цели на кръв и кръвни съставки, които не отговарят на медицинския стандарт по трансфузионна хематология	бр.	150	150	150
Промоция на доброволното и безвъзмездно кръводаряване				
1.Брой проведени кампании	бр.	11	11	11
2.Брой проведени акции	бр.	1 500	1 500	1 500
Предоставяне на диагностицирани и преработени кръв и кръвни съставки от трансфузионните центрове				
1.Брой кръводарители	бр.	170 000	170 000	170 000
2.Количество взета кръв с концентрат	литри	87 000	88 000	88 000
3.Диагностицирани и преработени единици кръв	единици	170 000	170 000	170 000
4.Единици кръв и кр. съставки, предоставени за употреба	единици	310 000	320 000	320 000
5.Транспорт за доставка на кръв и кръвни съставки	Км	100 000	100 000	100 000
6.Брой лабораторни изследвания на дарената кръв - общо	бр.	3 570 000	3 570 000	3 570 000
от тях: имунохематологични изследвания	бр.	2 550 000	2 550 000	2 550 000
от тях: изследвания за трансмисивни инфекции	бр.	1 020 000	1 020 000	1 020 000

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани с възникване на значими природни и предизвикани от човека (антропогенни) бедствия, промени в политическата ситуация, промени в общата нормативна уредба на страната. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до недостатъчно финансиране и напускане на квалифицирани медицински специалисти.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията е налична в дирекция „Лечебни дейности“ и центрове по трансфузионна хематология. Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на планирани показатели от дирекция „Лечебни дейности“ и центрове по трансфузионна хематология.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени и администрирани разходи)

Продукт/ услуга: Разработване на политики, нормативно регулиране и методология
Дейности:

- разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи.
- контрол по спазване на изискванията, проверка на жалби и сигнали.
- разработване и участие в осъществяването на проекти в областта на трансфузионната хематология.

Продукт/ услуга: Промоция на доброволно и безвъзмездно кръводаряване

Дейности:

- провеждане на информационни кампании:
- кампании за кръводаряване във ведомства, предприятия, фирми и др.
- кампании за кръводаряване във висши и други училища и др.;
- провеждане на акции по време на кампаниите;
- работа с медии
- поддържане на информационен сайт

Продукт/ услуга: Предоставяне на диагностицирани и преработени кръв и кръвни съставки от трансфузионните центрове

Дейности:

- вземане на кръв от донори
- диагностициране на взетата кръв
- преработка и съхранение на обработената кръв и кръвни съставки
- транспорт и предоставяне на лечебните заведения, заявили необходимост от кръв и кръвни съставки.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция „Лечебни дейности“, МЗ

Национален център по трансфузионна хематология,

Регионални центрове по трансфузионна хематология,

Лечебни заведения за болнична помощ.

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването. Програмата се изпълнява от дирекция „Лечебни дейности“ и лечебни заведения.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.02.05 Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти”(хил. лв.)	Отчет 2021 г.	Отчет 2022 г.	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	19 918,7	20 217,8	18 866,0	18 866,3	18 866,3
	Персонал	12 708,4	13 673,1	14 627,8	14 628,1	14 628,1
	Издръжка	6 705,6	6 544,7	4 238,2	4 238,2	4 238,2
	Капиталови разходи	504,7	0,0	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	18 660,7	20 217,8	18 866,0	18 866,3	18 866,3
	Персонал	12 079,4	13 673,1	14 627,8	14 628,1	14 628,1
	Издръжка	6 571,4	6 544,7	4 238,2	4 238,2	4 238,2
	Капиталови разходи	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	629,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Персонал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Издръжка	134,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	494,7	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	14 100,0	14 144,4	20 330,8	20 330,8	20 330,8
	Разходи за централна доставка на лекарствени продукти	14 100,0	14 144,4	20 330,8	20 330,8	20 330,8
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1.....					
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	14 100,0	14 144,4	20 330,8	20 330,8	20 330,8
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	32 760,7	34 362,2	39 196,8	39 197,1	39 197,1
	Общо разходи (I.+II.+III.):	34 018,7	34 362,2	39 196,8	39 197,1	39 197,1
	Численост на щатния персонал	510	476	511	511	511

Планираните средства следва да обезпечат следните дейности:

- вземане на кръв от донори;

- диагностициране на взетата кръв;
- преработка на обработената кръв и кръвни съставки;
- съхранение на кръвните съставки;
- предоставяне и транспорт на лечебните заведения, заявили необходимост от кръв и кръвни съставки и трансфузионен надзор;
- медицинските изделия за вземане, диагностициране, преработване и съхраняване на кръв и кръвни съставки, както и реактивите за имунохематологична диагностика;

1600.02.06 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ДЕЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ, МАЙЧИНО И ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Цели на бюджетната програма

Стратегическа цел

Създаване на условия за устойчиво подобряване на детското и репродуктивното здраве.

Оперативни цели

1. Повишаване качеството на медицинските и здравно-социалните грижи за децата в Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) и Центровете за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ), както и условията на средата в която се отглеждат;

2. Осигуряване на достъп на децата до 18 години до специализирани медицински дейности, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване в страната и в чужбина;

3. Осигуряване на достъп до програми за подкрепа на репродуктивните възможности и лечение на безплодието;

4. Осигуряване изпълнението на Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве за периода 2021-2030 г.

Настоящата бюджетна програма е ориентирана към създаване на условия за устойчиво подобряване на майчиното и детско здраве. Нейното значение се обуславя от факта, че здравето на жените, тяхното репродуктивно поведение и сигурността на майчинството, осигуряват възпроизводството на населението, а оттук и цялостното развитие на страната, особено с оглед на застаряването и увеличаваща се емиграция. Грижите за децата от момента

на тяхното зачеване, поставят основите на човешкото здраве и формират здравното поведение на всеки индивид. Те са инвестиция в бъдещите поколения и в просперитета на държавата.

В бюджетната програма особено внимание да се отделя на децата с увреждания и хронични заболявания, за които следва да бъдат осигурени необходимите медицински грижи и социални услуги, които да им гарантират възможности за развитие и по-добро качество на живот.

С цел осигуряване на устойчивост на постигнатите резултати и надграждане на политиките в областта на майчиното и детско здраве, реализирани в периода 2014-2020 г. с РМС № 333/09.04.2021 г. е приета Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 и План за действие към нея за периода 2021-2023. В бюджетната програма е предвидено изпълнение на заложените дейности от плана за действие на програмата.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.02.06 Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване”	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология				
1.1.Координация, методично ръководство и контрол от РЗИ на дейността на ДМСГД, ЦКОДУХЗ, ЗКЦ – извършени проверки	бр.	140	140	140
2. Участие в разработване на стратегически и нормативни документи, методики и стандарти.	бр.	5	2	2
Институционални грижи за деца с медико-социален риск в ДМСГД				
1.Преминали деца на резидентна грижа	бр.	350	350	300
- в т.ч. с увреждания	бр.	350	350	300
2.Брой деца, при които е проведена диагностика и лечение	бр.	350	350	300
3.Деца на резидентна грижа, включени в рехабилитационни програми	бр.	350	350	300
4.Проведени леглодни	бр.	82 000	80 000	78 000
5.Използваемост на леглата в дни	дни	210	210	200
Медицински грижи за недоносени деца в ДМСГД				
1.Преминали деца в отделенията за недоносени деца	бр.	300	300	300
2. Проведени леглодни	бр.	8 000	8 000	8 000
3.Използваемост на леглата в дни	дни	120	120	120

Осигуряване на комплексни медицински грижи за деца с увреждания и хронични заболявания				
1.Брой преминали деца с увреждания и тежки хронични заболявания, при които е проведена диагностика и физикална терапия и рехабилитация.	бр.	2 000	2 050	2 100
2.Брой преминали деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в домашна среда или в социална услуга - резидентен тип, получили специфични медицински грижи, (мобилни услуги)	бр.	90	100	120
3.Брой преминали деца с увреждания и тежки хронични заболявания, при които е проведено продължително лечение (до 3м., след проведено активно болнично лечение)	бр.	45	50	55
4. Брой преминали деца с увреждания и тежки хронични заболявания, при които са проведени физикална терапия и рехабилитация /престой до 6 м./	бр.	50	55	60
5. Брой преминали деца на които са предоставени специализирани палиативни грижи (деца в терминално състояние)	бр.	10	10	10
6. Брой преминали деца, от 0-1 г., при които са проведени специални грижи.	бр.	80	90	95
7. Брой родители, преминали обучения за поемане на грижата за децата с увреждания и хронични заболявания в семейна среда.	бр.	1 500	2 000	2 050
8. Брой преминали деца с придружител, ползвали жилищния блок.	бр.	30	40	45
Алтернативни грижи и услуги в общността				
1.Децата от общността, получили дневни грижи	бр.	800	800	800
2.Децата от общността, обхванати с домашни грижи	бр.	50	50	50
Осигуряване на диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване				
1.Брой деца, настанени в ЦНСТ за деца с увреждания с потребност от 24 часови медицински грижи и в центровете за резидентна грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи и за деца с високорисково поведение.	бр.	50	50	50
2. Брой епизоди на грижа за дете с увреждане, настанено в ЦНСТ и в центровете за резидентна грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи и за деца с високорисково поведение.	бр.	600	600	600
Осигуряване на достъп до финансиране за дейности по асистирана репродукция от ЦАР				
1.Жени/двойки, подали заявления за финансиране в ЦАР	бр.	5 700	5 800	5 900
2.Жени/двойки получили разрешение за финансиране от ЦАР	бр.	5 600	5 700	5 800
3.Сключени договори с лечебни заведения, осъществяващи дейност по асистирана репродукция	бр.	30	30	32
4.Реализирани клинични бременности	бр.	1 650	1 700	1 800

5.Родени деца	бр.	1 430	1 450	1 480
Изпълнение на дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве				
1.Провеждане на неонатален слухов скрининг на новородени в лечебни заведения, които имат договор по Програмата	бр. изследвания	59 000	57 000	57 000
2.Извършване на лабораторни изследвания и консултации в рамките на биохимичен скрининг за бременни за оценка на риска от раждане на дете с болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена	бр. изследвания	20 000	21 000	22 000
3.Провеждане на обучения в НЦОЗА за скрининг на аутизъм	бр. обучения	100	100	100
4.Медицински консултации и домашни посещения, осъществени от здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве към областни МБАЛ	бр.	12 000	14 000	15 000
5.Изготвяне на индивидуални комплексни медико-социални планове за деца с хронични заболявания от специализирани експертни комисии за комплексно наблюдение на деца с хронични заболявания към УМБАЛ	бр.	1 700	1 900	2 000
6. Изготвяне на оценка на необходимостта от ранна интервенция при рискове и проблеми в здравето и развитието на децата	бр.	5 000	5 000	5 000

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани с възникване на значими природни и предизвикани от човека (антропогенни) бедствия, промени в политическата ситуация, промени в общата нормативна уредба на страната проблеми свързани с договаряне и изпълнение на проекти по Европейските оперативни програми. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до недостатъчно финансиране и напускане на квалифицирани медицински специалисти.

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи и отчетните документи на лечебни заведения, НЦОЗА, ЦАР, ДМСГД, ЦКОДУХЗ, ЦНСТ и Центрове за резидентна грижа. Информацията се анализира от дирекция „Лечебни дейности“.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходи)

Продукт/ услуга: Разработване на политики, нормативно регулиране и методология

Дейности:

- разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи.
- контрол по спазване на изискванията, проверка на жалби и сигнали.

Продукт/ услуга: Институционални грижи за деца с медико-социален риск в ДМСГД -

този продукт услуга трябва да функционира съгласно Закона за социалните услуги. Дейности:

- продължително медицинско наблюдение, профилактика, диагностика, лечение, рехабилитация и специфични грижи за деца с хронични заболявания и медико-социални проблеми, отглеждани в домовете за медико-социални грижи за деца
- възпитание, обучение и подготовка на децата за социална интеграция и реинтеграция в семейна среда.

Продукт/услуга: Медицински грижи за недоносени деца - тази услуга трябва да функционира до закриването на ДМСГД и за нея важи коментарът, направен за Продукт/услуга: Институционални грижи за деца с медико-социален риск в ДМСГД. .

Дейности:

- осигуряване на медицински грижи на недоносени деца до извеждане от недоносеност и връщане в семейството им

Продукт/услуга: Осигуряване на комплексни медицински грижи за деца с увреждания и хронични заболявания

- подкрепа на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания за назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация;
- продължително лечение и рехабилитация на деца с увреждания и тежки хронични заболявания и обучение на родителите им за поемане на грижата в семейна среда.
- посещения от медицински специалисти за оказване на специфични грижи за деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социална услуга резидентен тип;
- специализирани палиативни грижи.

Продукт/услуга: Алтернативни грижи и услуги в общността – тази услуга трябва да функционира до закриването на ДМСГД и за нея важи коментарът, направен за Продукт/услуга: Институционални грижи за деца с медико-социален риск в ДМСГД

Дейности:

- здравни грижи, медицинско наблюдение и социална работа, включително в домашна среда за осигуряване на индивидуализирана подкрепа на бременните жени и родителите за опазване на здравето на децата и насърчаване на ранното детско развитие.
- цялостно обслужване през деня на деца с физически и/или психически увреждания, които се нуждаят от продължителна ежедневна рехабилитация и психотерапевтична подкрепа. Почасови и целодневни услуги за децата, както и подкрепа на техните семейства в полагането на най-добри грижи за детето им с увреждане, чрез осигуряване на обучение и включване в групи за взаимопомощ.

Разкриването на тези продукт/услуги първоначално ще бъде в рамките на бюджетната прогноза.

Продукт/услуга: Осигуряване на диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване

Дейности за деца с увреждания и потребност от постоянни медицински грижи, настанени в център за настаняване от семеен тип, разкрит в рамките на проект „ПОСОКА“ и центровете за резидентна грижа (ЦРГ) по процедура BG16RFOP001-5.001 "Подкрепа за деинституализация на грижите за деца" по Приоритетна ос 5 "Регионална социална инфраструктура" на Оперативна програма " Региони в растеж" 2014-2020 г. за:

- първоначална оценка на здравното състояние на настанените деца;
- периодична оценка на здравното състояние на настанените деца минимум веднъж седмично;
- участие в изготвяне и актуализиране на план на медицинските грижи;
- осъществяване на спешна консултативна помощ, диагностика и лечение;
- съдействие за превеждане в лечебни заведения при необходимост от диагностика и лечение в структури с по-високо ниво на компетентност.

Тези дейности са регламентирани в чл. 82, ал. 1, т. 9 от Закона за здравето.

Продукт/услуга: Осигуряване на достъп до финансиране за дейности по асистирана репродукция от ЦАР

Дейности:

- организационно и финансово подпомагане на български граждани за извършване на дейности по асистирана репродукция при лица с безплодие, лечимо преди всичко с методите на асистирана репродуктивни техники.

Продукт/услуга: Изпълнение на дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве

Дейности:

- провеждане на неонатален слухов скрининг на новородени в лечебни заведения, които имат договор по Програмата

- извършване на лабораторни изследвания и консултации в рамките на биохимичен скрининг за бременни за оценка на риска от раждане на дете с болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена

- провеждане на обучения в НЦОЗА за скрининг на аутизъм

- медицински консултации и домашни посещения, осъществени от Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве към областни, университетски и специализирани МБАЛ

- изготвяне на индивидуални комплексни медико-социални планове за деца с хронични заболявания от интердисциплинарно медицинско обслужване и продължителна здравна грижа за деца с хронични заболявания към УМБАЛ.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция „Лечебни дейности“, МЗ

Домовете за медико-социални грижи за деца

Центровете за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания

Център за асистирана репродукция

Регионални здравни инспекции

Лечебни заведения за болнична помощ

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването. Програмата се изпълнява от дирекция „Лечебни дейности“, ДМСГД, ЦКО ДУХЗ, ЦАР, РЗИ и лечебни заведения.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.02.06 Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване”(хил. лв.)	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	25 140,1	30 211,8	44 860,6	46 003,4	46 905,2
	Персонал	18 603,0	22 723,0	36 881,7	38 024,5	38 926,3
	Издръжка	5 792,1	6 596,4	7 978,9	7 978,9	7 978,9
	Капиталови разходи	745,0	892,4	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	24 272,9	29 275,4	44 860,6	46 003,4	46 905,2
	Персонал	18 489,3	22 672,1	36 881,7	38 024,5	38 926,3
	Издръжка	5 781,0	6 596,1	7 978,9	7 978,9	7 978,9
	Капиталови разходи	2,6	7,2	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	867,3	936,4	0,0	0,0	0,0
	Персонал	113,8	50,9	0,0	0,0	0,0
	Издръжка	11,1	0,3	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	742,4	885,2	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	23 995,3	24 814,3	28 750,0	28 750,0	28 750,0
	Разходи за централна доставка на лекарствени продукти	1 581,5	1 330,8	2 000,0	2 000,0	2 000,0
	Разходи за дейности по асистирана репродукция	19 409,1	19 086,3	20 000,0	20 000,0	20 000,0
	Разходи за изпълнение на национални програми	2 970,2	4 338,3	6 690,0	6 690,0	6 690,0
	Субсидии за осъществяване на болнична помощ	34,5	58,9	60,0	60,0	60,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1.....					
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	23 995,3	24 814,3	28 750,0	28 750,0	28 750,0
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	48 268,2	54 089,7	73 610,6	74 753,4	75 655,2
	Общо разходи (I.+II.+III.):	49 135,4	55 026,1	73 610,6	74 753,4	75 655,2
	Численост на щатния персонал	975	988	1 398	1 398	1 398

Планираните средства по бюджетната програмата са

- за дейности на Центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания;
- за дейности на Домове за медико-социални грижи за деца;
- обезпечаване дейността на Центъра за асистирана репродукция;
- за закупуване на китове, реактиви и консумативи по реда на Наредба № 26/2007 г.
- Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 и План за действие към нея за периода 2021-2023, приети с РМС № 333/09.04.2021 г.;
- Субсидиране на лечебните заведения за осигуряване на диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

1600.03.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ДОСТЪПНИ И КАЧЕСТВЕНИ ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ”

Цели на бюджетната програма

Осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия, които отговарят на стандартите за качество, безопасност и ефикасност.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.03.01 Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия”	Целева стойност			
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.
Отпускане на лекарствени продукти				
1.Издадени разрешения за употреба на лекарствени продукти	бр.	252	252	251
2.Извършени промени в разрешенията за употреба	бр.	5 750	5450	5350
3.Извършени подновявания на разрешение за употреба	бр.	281	251	201
4.Издадени разрешения за провеждане на клинични изпитвания с лекарствени продукти	бр.	200	170	175
5.Издадени уведомления за провеждане на неинтервенционални изпитвания/съществени промени/СП/	бр.	25	22	25
6.Издадени разрешения за реклама на лекарствени продукти	бр.	250	250	250
7.Извършени анализи за контрол на качеството	бр.	1 000	1000	1000
8.Извършени инспекции по ЗККК	бр.	50	50	50

9.Извършени проверки по ЗЛПХМ	бр.	500	550	550
10.Издадени сертификати по чл. 69 и чл. 70 от ЗЛПХМ	бр.	215	215	215
11.Издадени сертификати по сертификатната схема на СЗО	бр.	480	480	480
12.Издадени разрешения/промени за производство/внос	бр.	60	60	60
13.Издадени разрешения/промени за търговия на едро с ЛП	бр.	60	60	60
14.Издадени разрешения/промени за търговия на дребно с ЛП	бр.	500	550	550
15.Издадени регистрации за дейности с активни вещества	бр.	3	5	5
<u>Медицински изделия</u>				
1.Издадени разрешения/промени за търговия на едро с медицински изделия	бр.	70	70	70
2.Регистрация/промени на медицински изделия	бр.	40	50	50
3.Издадени разрешения/промени за провеждане на клинични изпитвания с медицински изделия	бр.	4	6	6
4.Извършени проверки по ЗМИ	бр.	45	50	50
<u>Лечебна дейност</u>				
1.лекувани болни:				
- СПИН	бр.	3 404	3 808	4 264
- туберкулоза	бр.	1 420	1 420	1 420
- психически и поведенчески зависимости	бр.	3 100	3 000	2 900

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Промяна в нормативната база;
- Промяна в терапевтичните схеми на лечение;
- Значително увеличаване на заболяемостта при отделни групи заболявания.
- Увеличаване на потока в страната на лица небългарски граждани в резултат на възникнали конфликти извън територията на Република България

Информация за наличността и качеството на данните

- отчети на дирекции в Министерство на здравеопазването;
- отчет на Изпълнителната агенция по лекарствата;
- отчети на Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция Лекарствена политика, МЗ,
Изпълнителна агенция по лекарствата,
Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

Отговорност за изпълнението на програмата

Министерство на здравеопазването - Дирекция “Лекарствени политика”, Изпълнителна агенция по лекарствата и Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.03.01 Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия” (хил. лв.)	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	10 974,6	10 918,9	12 217,6	12 217,6	12 217,6
	Персонал	9 249,2	9 546,1	10 632,1	10 632,1	10 632,1
	Издръжка	1 725,4	1 372,8	1 585,5	1 585,5	1 585,5
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	10 974,6	10 918,9	12 217,6	12 217,6	12 217,6
	Персонал	9 249,2	9 546,1	10 632,1	10 632,1	10 632,1
	Издръжка	1 725,4	1 372,8	1 585,5	1 585,5	1 585,5
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	26 811,4	27 269,4	25 883,4	25 883,4	25 883,4
	Разходи за централна доставка на лекарствени продукти	26 785,5	27 242,6	25 852,0	25 852,0	25 852,0
	Средства за участие на Република България в Система за сътрудничество в областта на фармацевтичните инспекции и други.	25,9	26,8	31,4	31,4	31,4
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1.....					
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	26 811,4	27 269,4	25 883,4	25 883,4	25 883,4
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	37 785,9	38 188,3	38 101,0	38 101,0	38 101,0
	Общо разходи (I.+II.+III.):	37 785,9	38 188,3	38 101,0	38 101,0	38 101,0
	Численост на щатния персонал	232	222	255	255	255

Планираните средства в бюджета са за обезпечаване на следните дейности:

- на Изпълнителна агенция по лекарствата;
- на Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти;

Планираните средства в бюджета са за обезпечаване на доставките на лекарствени продукти по Наредба 34 от 2005 г. за пациенти със СПИН, туберкулоза и зависимости.

1600.04.00 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАЦИЯ”

Цели на бюджетната програма

Изпълнението на дейностите по програмата водят до осигуряване на нормалното функциониране на администрацията, обезпечаване и повишаване ефективността на осъществяваните работни процеси, оптимално използване на ресурсите, адекватна и ефективна система за финансово управление и контрол в Министерството на здравеопазването.

В програмата министерството планира дейностите и разходите за тях по предоставяне на услуги, насочени вътре към организацията и имащи важно значение за изпълнението на основните програми и предоставянето на продуктите/услугите по тях към външни за министерството бенефициенти.

Цел на програмата е и изпълнение на ангажиментите на Министерство на здравеопазването в областта на международното здравно сътрудничество, а също така и на ангажиментите, произтичащи от пълноправното членство на България в Европейския съюз

Дейностите по програмата са насочени към създаване условия за изпълнението на всички програми, включени в структурата на програмния бюджет на Министерството на здравеопазването.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 1600.04.00 Бюджетна програма „Администрация”	Целева стойност			
	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Осигуряване на медицинска помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи и други епидемични ситуации				
1. Изготвени планове за медицинско осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи	бр.	1	1	1
2. Изготвени указания	бр.	2	2	2
3. Проведени срещи	бр.	1	1	1
4. Проведени обучения и семинари	бр.	1	1	1

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

5. Обучени лица	бр.	15	15	15
6. Денонощни дежурства за медицинско осигуряване на населението	бр.	365	366	365
7. Изготвени информационни бюлетини за медицинската обстановка	бр.	730	732	730
8. Обработени случаи на бедствия, аварии и катастрофи с повече от 3 пострадали	бр.	200	200	200
Отбранително-мобилизационна подготовка и медицинско осигуряване на населението във военно време				
1. Изготвени планове	бр.	1	1	1
2. Изготвени указания	бр.	1	1	1
3. Проведени срещи	бр.	1	1	1
4. Проведени обучения	бр.	1	1	1
5. Проведени тренировки	бр.	12	12	12
6. Денонощни дежурства за поддържане на готовността на администрацията	бр.	365	366	365
7. Участия в учения	бр.	1	1	1
8. Участия в работни групи	бр.	2	2	2
<u>Признаване на професионална квалификация и на специалност в областта на здравеопазването</u>				
1. Издадени удостоверения за признаване на професионална квалификация или специалност	бр.	60	60	60
2. Прекратени процедури за признаване на професионална квалификация или специалност	бр.	10	10	10
3. Откази за признаване на професионална квалификация или специалност.	бр.	5	5	3
<u>Удостоверения за професионална квалификация и специализация, придобити в Република България</u>				
1. Издадени удостоверения в нормативно определения срок	бр.	800	800	900
<u>Временно упражняване на медицински дейности в Република България от граждани на страни - членки на Европейския съюз, и на държави от Европейското икономическо пространство</u>				
1. Уведомления до съсловните организации	бр.	5	5	5
<u>Дейности за специализанти</u>				

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

1. Планиран брой отпуснати места за специалианти, финансирани от държавата за съответната година * ³	бр.	350	300	680
2. Общ брой специалианти, обучавани на места, финансирани от държавата през съответната година ** ⁴	бр.	600	600	600
Други дейности				
1. Проверки от Инспекторат	бр.	30	30	40
2. Одитни ангажменти – Вътрешен одит	бр.	20	20	20
Връзки с обществеността				
1. Пресконференции	бр.	30	30	30
2. Проведени информационни кампании	бр.	20	20	20
3. Брифинги	бр.	3	3	3
Обществени поръчки				
1. Разработване на документации по процедурите за възлагане на обществени поръчки.	бр.	50	50	50
2. Участие в комисии за провеждане на обществени поръчки.	бр.	50	50	50
3. Подготовка на проекти на договори за възлагане на обществени поръчки.	бр.	140	140	140
4. Осъществяване на дейности, свързани с функциите на министъра на здравеопазването като централен орган за покупки в сектор "Здравеопазване".	бр.	2	2	2
5. Събиране и подготвяне на доказателства пред Комисията за защита на конкуренцията и всички съдебни инстанции.	бр.	20	10	10
6. Участие в открити съдебни заседания.	бр.	40	20	20
7. Изготвяне на молби, становища и други документи	бр.	20	10	10
Търговски дружества и собственост				
1. Издадени актове, с които министърът на здравеопазването упражнява правата на държавата в едноличните търговски дружества.	Брой издадени актове	400	400	400
2. Проведени редовни и извънредни общи събрания на акционерите в лечебните заведения-търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала.	Брой проведени ОСА	35	35	35
3. Становища по тримесечни (междинни) и окончателни годишни финансови отчети на всички търговски дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала.	Брой изготвени	65	64	64

³ * Посоченият брой в „Целева стойност“ на „Планиран брой отпуснати места за специалианти, финансирани от държавата за съответната година“ е ориентируващ поради реализираната през месец септември 2021 г. концептуална промяна в начина на определяне на местата за специалианти по клинични специалности, финансирани от държавата. Те вече ще се определят не само въз основа на потребностите от специалисти в страната и на възможностите на базите за обучение да обучават специалианти, а и на базата на заявения интерес от кандидати за специализация.

⁴ ** Посоченият брой в „Целева стойност“ на „Общ брой специалианти, обучавани на места, финансирани от държавата през съответната година“ е ориентируващ, тъй като:

- статутът на специалистите е много динамичен - те могат да прекъсват обучението си, както и да го прекратят по различни причини във всеки един момент. Медицинските университети целогодишно признават част от проведено обучение – от предходно придобити специалности, от обучение, проведено в чужбина, като по този начин се променя срокът и крайната дата на специализацията.

- зависи освен от броя на утвърдените от министъра на здравеопазването места за специалианти, финансирани от държавата, и от броя на кандидатстващите да ги заемат

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

	становищ а/доклади			
4.Становища върху постъпили бизнес програми от търговски дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала	Брой изготвени становища а/доклади	65	25	25
5.Събиране и обобщаване на тримесечни електронни отчети за финансовите резултати и резултатите от дейността на държавните и общински лечебни заведения за болнична помощ, съгл. чл. 6 ал. 6 от ЗЛЗ и Наредба 5 от 17.06.2019 г.	бр.	728	728	728
6. Събиране и обобщаване на ежемесечните отчети за персонала, в т.ч.: месечни отчети за наетите лица, разходи за персонал и средно месечни възнаграждения по категории наети лица отчетени от държавните и общински лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове	бр.	2184	2184	2184
7.Събиране и публикуване на данни по ключови финансови и медико-статистическите показатели за лечебните заведения за болнична помощ, съгл. чл.6 (4а) от ЗЛЗ	бр.	4	4	4
8.Актуализиране на утвърдените ценоразписи на предоставяните медицински и други услуги от лечебните заведения на интернет-страницата на Министерството на здравеопазването, съгл. чл. 98 от ЗЛЗ	бр.	300	300	300
9. Изготвени становища, доклади по отношение планиране на инвестициите за строителство и ремонт и за придобиване на ДМА, както и инвестиции, свързани с иновации, високотехнологични методи и скъпоструваща апаратура в лечебните заведения за болнична помощ с областно значение и университетските болници.	Брой изготвени становища а./доклади	950	950	950
10. Поименен списък за финансиране на държавни лечебни заведения-търговски дружества, ВРБ и МЗ-ЦУ с целеви средства за капиталови разходи. Изготвяне на тримесечни доклади и годишен доклад за степента на усвояване на целевите средства. Изготвени проекти на договори за предоставяне на капиталови средства да държавните лечебни заведения.	Брой изготвени договори; брой изготвени доклади; брой поименен списък и отчет.	25	25	25
11. Становища по проекти на актове на Министерския съвет, доклади, заповеди, проекти на договори, свързани с управлението на имоти и вещи – държавна собственост, предоставени за управление на министерството	Брой изготвени становища а, доклади , заповеди и договори	14	14	14
Бюджет и финанси				
1.Планове, отчети и доклади свързани със финансово-счетоводните дейности	бр.	15	15	15
2.Отчети за касово изпълнение на бюджета по елементи на ЕБК	бр.	16	16	16
3. Представени, анализирани и консолидирани доклади за отчета по политики и бюджетни програми	бр.	6	6	6
4. Тригодишна бюджетна прогноза	бр.	4	4	4

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Административни дейности				
1.Деловодно обслужване, обработени преписки	бр.	170 000	170 000	170 000
2.Поддържане на архива на МЗ, обработена кореспонденция	бр.	150 000	150 000	150 000
3.Дейности по осигуряване на прозрачност и публичност на дейността на министерството на здравеопазването - обработени заявления за достъп, съгласно ЗДОИ	бр.	270	270	270

Показатели за полза/ефект на БЧК

Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.	
<p align="center">Дейност 1: Повишаване капацитета на организацията и поддържане на постоянна готовност за работа в ситуации на бедствия, аварии и кризи/БАК/.Дейности по подготовка на щатния състав и доброволци за работа при кризи и в бедствени ситуации. Възстановяване и натрупване на нови количества резерв от имущество за подпомагане на населението при БАК. Поддържане и подобряване условията за съхранение на имуществото в Централната складова база и междуобластни складове на БЧК. Активиране на механизмите на МФЧК/ЧП за подпомагане на населението при бедствие.</p>					
1. 1. Поддържане, обучение и изграждане на доброволни екипи за действие при бедствия					
Показател: Поддържане и дооборудване на доброволни екипи за действие при бедствия /ДЕРБАК/ на национално и областно ниво- посочва се броят на екипите	брой	30	30	30	
Показател: Членове на ДЕРБАК- посочва се броят доброволците-членове на ДЕРБАК	брой доброволци	520	520	520	
Показател: Привличане на нови доброволци за членове на ДЕРБАК-брой доброволци	брой доброволци	10	10	10	
1.2. Поддържане и обучение на екипи от психолози, доброволци на БЧК, за работа с пострадали при бедствия					
Показател: Професионални психолози-доброволци на БЧК- брой	брой	100	100	100	

Показател: Привличане на нови доброволци-психолози- брой на привлечените	брой	5	5	5	
1.3. Подържане на материалната база в състояние на готовност за работа при бедствия					
Показател: Подържане/попълване на бедствения резерв в централната складова база, междуобластните складови бази и в областните организации на БЧК с материали за подпомагане при бедствия за брой хора- посочва се за колко души има материали за подпомагане	брой	11 500	11 500	11 500	
1.4. Обучение на щатния състав на БЧК за работа при БАК					
Показател: Проведени обучения на национално и областно ниво- посочва се броя на обученията	брой	35	35	35	
1.5. Методическо обезпечаване на дейностите по превенция на риска					
Показател: Печатни, аудио-визуални и др. материали за обучение- брой издания	брой издания	5	5	5	
1.6. Участие в подготовката, организирането и провеждането на национални, областни и международни мероприятия по защита при бедствия, съвместно с партньори- посочва се броят на участията					
Показател: Национални учения, тренировки и обучения- попълва се на национално ниво	брой	5	5	5	
Показател: Учения, тренировки и обучения на областно/столично ниво	брой	100	100	100	
Показател:Международни учения, тренировки и обучения	брой	8	8	8	
Показател: Национално учение с ДЕРБАК - попълва се на национално ниво	брой	2	2	2	
Показател: Участие в междуведомствени работни групи- попълва се на национално ниво	брой	5	5	5	
1.7. Участие в международни проекти и програми свързани с дейността по "Мениджмънт на бедствията"	брой Бюджети	2	2	2	

<p>Дейност 2: Предотвратяване и оказване на помощ при нещастни случаи в планините. Обучение на спасителите в умения за оказване на долекарска помощ, ски-техника и алпинизъм, ориентиране и топография, работа със специализирана техника и спасителни съоръжения, радиотехника, спасителни кучета и т.н. Осигуряване на надеждна работна екипировка на спасителите, материали и резервни части за извършване на дейността- ПОПЪЛВА СЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО!</p>					
Показател: Спасителни отряди	брой	32	32	32	
Показател: Правоспособни планински спасители/доброволци и щатни/	брой	550	550	550	
Показател: Централен денонощен пост във връзка с Единен европейски телефонен номер за спешни повиквания 112	брой	1	1	1	
Показател: Спасителни бази с денонощно дежурство за приемане на сигнали и извършване на оперативни спасителни дейности	брой	4	4	4	
Показател: Спасителни бази и постове в планината	брой	16	16	16	
Показател: Обучаващи се планински спасители/две годишен цикъл/	брой	42	42	42	
Показател: Групи за спасяване с кучета/ спасителни кучета и водачи/	брой	23	23	23	
Показател: Оказана помощ на пострадали в планината	брой	2 200	2 600	2 600	
Показател: Оказана помощ на ски писти	брой	2 100	2 400	2 400	
Показател: Спасителни акции	брой	80	160	160	
Показател: Привличане на нови доброволци/планински спасители и лекари-планински спасители/	брой	30	40	40	
Показател: Повишаване квалификацията и капацитета на планинските спасители	брой	300	350	350	
Показател: Поддържане на електронна информационна страница на ПСС. Действия за превенция на травматизма в планините и повишаване информираността на обществото, в т.ч. медийни	брой медийни публ.	1 500	2 500	2 500	
Показател: Създаване на обучителни и информационни помагала	брой тираж	3 000	3 000	3 000	

Показател: Експертно участие в обществени консултативни съвети и междуведомствени работни групи	брой	15	15	15	
Показател: Осигуряване на охрана на спортно-туристически състезания и прояви в планината	брой	42	80	80	
Показател: Участие в дейността на Международната комисия по планинско спасяване	брой	1	1	1	
Показател: Осигуряване на специализирана екипировка	брой артикули	800	800	800	
<p>Дейност 3: Участие във водно-спасителната дейност в страната. Обучение на водни спасители и специализирани кадри за водноспасителната дейност. Осигуряване на водноспасителна дейност при природни бедствия. Повишаване знанията и уменията на гражданите за предпазване от удавяне и начините на оказване на помощ при водни инциденти, повишаване плувната култура на населението. Оказване на методическа помощ и ръководство при създаването и функционирането на водноспасителни станции и постове край водните площи.</p>					
3. 1. Превенция на водния травматизъм					
Показател: Обучени и запознати с правилата за водна безопасност, чрез образователните програми и разпространени материали по превенция на водния травматизъм в страната	брой обучени	60 000	60 000	60 000	
Показател: Издадени учебни ръководства, помагала и нагледни средства	брой издания	3	3	3	
Показател: Деца и младежи, участващи във водни празници демонстрации с профилактична насоченост	брой деца	5 000	5 000	5 000	
Показател: Обучени доброволци за провеждане превенцията на водния травматизъм	брой обучени	300	300	300	
3. 2. Обучение на водно спасителни кадри					
Показател: Обучени водно спасителни кадри за всички квалификационни степени	брой обучени	1 000	1 000	1 000	
Показател: Заверени лични талони за всички квалификационни степени.	брой заверени	3 500	3 500	3 500	
Показател: Осигурена учебна екипировка за обучението на водните спасители- посочва се броят на комплектите	брой комплекти	25	25	25	

3.3. Спасителна дейност при бедствия-наводнения					
Показател: Обучени доброволци в тренировъчни курсове за действие при наводнение	брой обучени	100	100	100	
3.4. Методическа помощ при организирането на водноспасителната дейност на водните площи					
Показател: Участие на експерти на ВСС в областните комисии по водно спасяване	брой участници	30	30	30	
Показател: Организирани работни срещи и семинари с представители на институции и организации имащи отношение към водноспасителната дейност осъществявана на водните площи.	брой срещи	90	90	90	
Показател: Доброволци членуващи в дружествата на Водните спасители	брой	1 200	1 200	1 200	
3.5. Международна и спортно състезателна дейност					
Показател: Представители на водноспасителната служба участващи в работата на комисиите и Борда на директорите на Международната федерация по водно спасяване / ILSE	брой представ.	5	5	5	
Показател: Деца, младежи и възрастни от Областните организации/ Стол. Орг.на БЧК участващи в организираните в страната турнири по водно спасяване	брой	550	550	550	
Дейност 4: Провеждане на социално-помощна дейност , набиране и разпределение на хуманитарни помощи , повишаване на здравната култура на населението , ограничаване и предотвратяване на социално значими заболявания , обучение на населението за оказване на първа помощ , подпомагане и утвърждаване на безвъзмездното кръводаряване, превенция на пътно-транспортния травматизъм					
4. 1. Обслужване на трудно подвижни лица в гаровите служби					
Показател: Обеспечаване дейността на функциониращите диспечерски гарови служби - брой на разкритите диспечерски гарови служби	брой	5	5	5	
Показател: Обслужени трудно подвижни лица	брой	1 350	1 500	1 500	
Показател: Предоставени услуги на трудно подвижни лица	брой услуги	4 800	5 200	5 200	
4. 2. Работа с бездомни лица -					

Показател: Обслужени бездомни лица	брой	300	360	360	
4.3. Обществени трапезарии					
Показател: Обеспечаване дейността на функциониращи обществени трапезарии	брой трапезарии	80	85	85	
Показател: Обслужени уязвими лица	брой	3 000	3 100	3 100	
4.4. Хуманитарно подпомагане					
Показател: Подпомогнати лица	брой	300 000	300 000	300 000	
Показател: Подготовка на възрастни доброволци за активно включване в социално помощната дейност	брой	500	550	550	
4.5. Услуги за възрастни хора, хронично болни и хора с трайни увреждания	брой обслужени	1 000	100	100	
4.6. Обучение на населението по оказване на първа долекарска помощ					
Показател: Обучени по оказване на ПДП	брой	67 000	75 000	75 000	
4.7. Здравно просветна дейност					
Показател: Организиране и провеждане на здравно просветни форми- брой форми	брой форми	3 200	1 030	1 030	
Показател: Достигнати лица в здравно просветните форми- брой достигнати лица	брой дост. лица	40 000	45 000	45 000	
Показател: Мероприятия за промоция на доброволното кръводаряване и обучения- брой мероприятия	брой меропр.	400	420	420	
Показател: Достигнати лица в мероприятията за промоция на доброволно кръводаряване - брой достигнати лица	брой дост. лица	30 000	35 000	35 000	
Показател: Участие в кампании и състезания, свързани с превенция на пътно-транспортния травматизъм- брой изяви	брой изяви	60	78	78	

Показател: Участници в кампании и състезания, свързани с превенция на пътно-транспортния травматизъм- брой участници	брой участници	2 000	4 800	4 800	
5. Дейност: Подпомагане на уязвими мигранти и лица, търсещи и/или получили международна закрила и лица с предоставена временна закрила					
5.1. Подпомагане с консултации и/или насочени към други организации/институции лица, търсещи и получили международна закрила в България					
Показател: Провеждане на информационни сесии сред търсещите и получили закрила лица- брой сесии	брой сесии	20	20	20	
Показател: Предоставени консултации в приемна на БМС и Информационен център	брой дост.лица	1 600	1 700	1 700	
Показател: Предоставяне на медиаторски услуги в приемателните центрове на ДАБ- брой достигнати лица	брой дост. лица	2 000	2 000	2 000	
5.2. Подпомагане с хуманитарна помощ търсещи и получили закрила					
Показател: Предоставена хуманитарна помощ на брой лица	брой лица	1 000	1 000	1 000	
5.3. Мониторинг на условията за прием на търсещи закрила лица					
Показател: Осъществени мониторингови посещения в центровете на ДАБ в страната	брой посещения	100	100	100	
5.4. Прилагане на интеграционни мерки на получили закрила лица					
Показател: Проведени курсове по български език	брой	8	10	10	
Показател: Подпомогнати лица за намиране на работа	брой лица	150	120	120	
Показател: Подпомогнати лица за намиране на жилище	брой лица	35	130	130	
5.5. Повишаване капацитета на служители и доброволци за работа с търсещи и получили закрила					
Показател: Участие в работни срещи, семинари, и др.подобни обучения	брой обучения	90	150	150	

5.6. Повишаване информираността на обществеността по проблемите на интеграцията на бежанците					
Показател: Участие в работни групи	брой	4	4	4	
Показател: Публични кампании	брой	4	2	2	
Показател: Открити уроци по толерантност	брой	10	20	20	
5.7. Участие в международни организации	брой	2	2	2	
5.8. Подпомагане с хуманитарна помощ на лица с предоставена временна закрила					
Показател: Предоставена хуманитарна помощ на брой лица	брой лица	10 000	10 000	10 000	
5.9. Прилагане на интеграционни мерки на получили временна закрила лица					
Показател: Проведени курсове по български език	брой	15	15	15	
5. 10. Подпомагане с информация или насочване към други организации/институции на лица с предоставена временна закрила					
Показател: Предоставена информация и насочване на лица с предоставена временна закрила	брой лица	10 000	7 000	7 000	
Дейност 6: Провеждане на социално помощна и социално здравна дейност сред деца и младежи, утвърждаване на хуманитарните ценности, пропагандиране и разпространяване на червенокръстките принципи сред децата и младежите. Участие в процеса по деинституционализация на деца и младежи. Подготовка на екипи и психосоциална подкрепа.					
Показател: Клубове на БМЧК в страната	брой	250	250	250	
Показател: Доброволци и членове на БМЧК	брой	7 100	7 100	7 100	
Показател: Достигнати хора от общостите по време на събития, касаещи целите за намаляване на здравната и социалната уязвимост на децата и младите хора в България (в т.ч. и обучения и сесии в училища, детски градини и др.)	брой достигнати	180 000	310 000	310 000	

Показател: Обучени доброволци и членове на БМЧК	брой обучени	5 500	4 900	4 900	
Показател: Обучени по оказване на първа долекарска помощ и психосоциална подкрепа	брой	450	750	750	
Показател: Обучени в сферата на социално-помощната дейност, работа с деца в риск, превенция на насилието, промотиране на хуманитарните ценности, толерантността и недискриминацията.	брой		700	700	
Показател: Младежи, преминали през наблюдаваното жилище за младежи	брой	10	10	10	
Показател: Младежки аварийни екипи	брой	21	20	20	
Показател: Ученически екипи по първа помощ	брой	200	200	200	
Показател: Обучения на щатния състав по младежка дейност	брой	25	25	25	
Показател: Участници в междуведомствени работни групи на национално, областно и общинско ниво	брой участници	50	50	50	
Дейност 7: Международна дейност. Пропагандиране целите и задачите на международното Червенокръстско движение и на БЧК, съдействие за изучаването , разпространението и спазването на нормите на международното хуманитарно право ; издирване членове на семейства, разделени в резултат на войни , въоръжени конфликти и природни бедствия- ПОПЪЛВА СЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО					
Показател: Участие в международни срещи в и извън България	брой	100	100	100	
Показател: Членство и активно участие в международни платформи, мрежи и организации	брой	10	10	10	
Показател: Възстановяване на семейни връзки/случаи/	брой	200	200	200	
Показател: Обучения, срещи и семинари за разпространение на нормите на международно хуманитарно право и повишаване на капацитета за осъществяване на дейности по възстановяване на семейните връзки	брой	6	6	6	
Дейност 8: Организационна дейност. Повишаване капацитета на организацията чрез мобилизиране на човешки ресурс, подготовка и квалификация на кадрите за осъществяване на червенокръстките дейности и за постигане целите на организацията					

Показател: Доброволци на БЧК	брой	17 000	18 000	18 000	
Показател: Членове на БЧК	брой	145 000	150 000	150 000	
Показател: Червенокръстки дружества	брой	2 850	2 900	2 900	
Показател: Обхват членове на БЧК към броя на населението	процент	2	2,2	2,2	
Показател: Областни организации на БЧК с въведена електронна система за доброволчески мениджмънт	брой	28	28	28	
Показател: Обучения на доброволци	брой обучени	7 000	7 200	7 200	
Показател: Обучения на ръководни, управленски и контролни органи на БЧК	брой обучени	4 000	4 000	4 000	
Показател: Ръководни, управленски и контролни форуми на БЧК	брой форуми	3 100	3 100	3 100	
Показател: Методическа помощ по организационни въпроси на областно и общинско ниво	брой визити	3 000	3 000	3 000	
Показател: Оценки на състоянието и дейността на областните организации на БЧК по Системата за оценка	брой	7	7	7	

Външни фактори, които могат да оказат въздействие върху постигането на целите на програмата

Промяна в Устройствения правилник на министерството

Информация за наличността и качеството на данните

Министерството на здравеопазването – Инспекторат, дирекция „Канцелария административно обслужване“, дирекция „Човешки ресурси“, дирекция „Бюджет и финанси“, дирекция „Връзки с обществеността и протокола“, дирекция „Стопански дейности и обществени поръчки“, звено „Вътрешен одит“, звено „Сигурност на информацията и защита на данните“, дирекция „Търговски дружества и собственост“, дирекция „Международни проекти и програми“, дирекция „Електронно здравеопазване“, дирекция „Правна“, дирекция „Европейска координация и международно сътрудничеството“, финансови контрольори,

дирекция „Лечебни дейности“ в областта на отбранително-мобилизационната подготовка и медицинското осигуряване на населението във военно време и при бедствия, както и дейности в областта на образованието и квалификацията на медицинските специалисти.

Регионални здравни инспекции
Български червен кръст

В тази бюджетна програма се изпълняват дейностите, които подпомагат изпълнението на останалите бюджетни програми за постигането на стратегическите цели на Министерство на здравеопазването. Тъй като дейностите обслужват предоставянето на услугите, формиращи програмите във всички области на политиките, разходите за тях са изведени в самостоятелна Бюджетна програма „Администрация“.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

Дейности за предоставяне на продукта/услугата от дирекциите на министерството:

- Участие в разработването и съгласуването на проекти на нормативни актове;
- Процесуално представителство на министерството пред съдилищата;
- Разработване на средносрочна прогноза на министерството в програмен формат и по Единна бюджетна класификация;
- Отчет на изпълнението на бюджета, средствата от европейския съюз и чужди средства;
- Разпределение на бюджетните в системата на Министерство на здравеопазването;
- Счетоводно и касово отчитане, изготвяне на оборотни ведомости и годишен баланс;
- Деловодно обслужване и опазване на класифицираната информация;
- Програмно и техническо осигуряване на администрацията на министерство на здравеопазването;
- Материално-техническо снабдяване и транспортното обслужване;
- Протоколната дейност на министерството и организиране на дейности;
- Управление и организационно развитие на човешките ресурси;
- Отбранително-мобилизационната подготовка и медицинското осигуряване на населението във военно време и при бедствия;
- Спазване на изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и други нормативни актове, регламентиращи защитата на класифицираната информация.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата от Регионални здравни инспекции:

- Организира и осигурява дейността по административно обслужване на физически и юридически лица на принципа "едно гише", предоставена е възможност на потребителите за получаване на административни услуги по електронен път;
- Изготвя становища за законосъобразността на проектите на актове по Административнопроцесуалния кодекс и на актовете и наказателните постановления по Закона за административните нарушения и наказания. Изготвяне и съгласуване на договори, по които съответното ведомство е страна;
- Обезпечава транспортното обслужване на всички звена за нормалното функциониране и изпълнение на задачите;
- Осигурява закупуването на всички необходими материали и консумативи и реактиви за нуждите на ведомството;
- Извършва необходимите ремонти по сграден фонд, апаратура, транспортни средства;
- Осъществява текущото финансово-счетоводно обслужване и предприема действия за своевременно събиране на вземанията.

Организационни структури, участващи в програмата

Министерството на здравеопазването

Инспекторат,

Дирекция „Канцелария административно обслужване”,

Дирекция „Човешки ресурси“,

Дирекция „Бюджет и финанси”,

Дирекция „Връзки с обществеността и протокола”,

Дирекция „Стопански дейности и обществени поръчки“

Звено „Вътрешен одит”,

Звено „Сигурност на информацията и защита на данните“

Дирекция „Търговски дружества и собственост”,

Дирекция „Международни проекти и програми” ,

Дирекция „Правна”,

Дирекция „Европейска координация и международно сътрудничеството“,

Финансови контролори

Дирекция „Лечебни дейности“ в областта на отбранително-мобилизационната подготовка и медицинското осигуряване на населението във военно време и при бедствия, причинени от природна и/или човешка дейност, както и дейности в областта на образованието и квалификацията на медицинските специалисти

Регионални здравни инспекции

Българския червен кръст

В бюджетната програма са включени дейности, с които се съдейства на експерти, пряко ангажирани към изпълняваните бюджетни програми; осигурява се технически дейността на специализираната администрация и дейностите по административното обслужване на гражданите.

Отговорност за изпълнението на програмата

Министерството на здравеопазването, Регионални здравни инспекции и Българския Червен кръст

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	1600.04.00 Бюджетна програма „Администрация“ (хил. лв.)	Отчет	Отчет	Бюджет	Прогноза	Прогноза
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	21 762,9	24 089,4	24 654,1	24 654,1	24 654,1
	Персонал	16 933,6	17 935,1	19 181,0	19 181,0	19 181,0
	Издръжка	4 771,1	6 140,8	5 473,1	5 473,1	5 473,1
	Капиталови разходи	58,2	13,5	0,0	0,0	0,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	21 738,9	24 081,8	24 654,1	24 654,1	24 654,1
	Персонал	16 931,8	17 934,6	19 181,0	19 181,0	19 181,0
	Издръжка	4 748,9	6 133,7	5 473,1	5 473,1	5 473,1
	Капиталови разходи	58,2	13,5	0,0	0,0	0,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	24,0	7,6	0,0	0,0	0,0
	Персонал	1,8	0,5	0,0	0,0	0,0
	Издръжка	22,2	7,1	0,0	0,0	0,0

БЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	7 249,2	7 060,4	8 950,0	8 950,0	8 950,0
	Разходи за придобиване на специалност	0,0	0,0	2 212,0	2 212,0	2 212,0
	Субсидии за отбранително-мобилизационна подготовка	33,6	36,0	36,0	36,0	36,0
	Субсидии за Българския Червен кръст, в т.ч.	5 772,4	5 440,5	5 200,0	5 200,0	5 200,0
	Планинска спасителна служба при Български Червен кръст	0,0	0,0	1 168,0	0,0	0,0
	Средства за участие на Република България в Световната здравна организация, Здравната мрежа на страните от Югоизточна Европа и други.	443,2	583,9	502,0	502,0	502,0
	Капиталови трансфери за Българския Червен кръст	1 000,0	1 000,0	1 000,0	1 000,0	1 000,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1.....					
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	7 249,2	7 060,4	8 950,0	8 950,0	8 950,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	28 988,1	31 142,2	33 604,1	33 604,1	33 604,1
	Общо разходи (I.+II.+III.):	29 012,2	31 149,8	33 604,1	33 604,1	33 604,1
	Численост на щатния персонал	480	647	521	521	521

В бюджетната програма са планираните средства за финансиране на дейности:

- които подпомагат изпълнението на останалите програми за постигането на стратегическите цели на Министерство на здравеопазването;
- за отбранително-мобилизационна подготовка;

В бюджетната прогноза за периода 2023 - 2025 г., като администрирани разходи са включени и разчетите за:

- финансирани от държавата специализанти, които ще продължат да се финансират по реда на отменената *Наредба № 34/29.12.2006г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването*
- субсидията и капиталови трансфери на Българския Червен кръст.